

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra církevních dějin a patristiky

Diplomová práce

MATKA TEREZA – SLUŽBA NEJCHUDŠÍM Z CHUDÝCH

Vedoucí práce: Dr. Vlastimil Kročil

Autor práce: Martina Kroupová

Studijní obor: Pastorační asistent

Ročník: V.

2007

**Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně
s využitím uvedených pramenů a literatury.**

Martina Kroupová

**Děkuji vedoucímu diplomové práce Dr. Vlastimilovi Kročilovi
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.
Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří mi při psaní diplomové práce
prokázali jakákoli dobrodiní a provázeli modlitbou.**

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 POVOLÁNÍ V POVOLÁNÍ.....	8
1.1 ŽIVOT MATKY TEREZY	8
1.2 POLITICKÁ SITUACE V INDIÍ V ROCE 1946	10
1.3 DUCHOVNÍ CVIČENÍ V DARJEELINGU	11
1.4 VIDĚNÍ MATKY TEREZY	13
1.5 OPUŠTĚNÍ KONGREGACE „LORETÁNEK“	15
1.6 POČÁTEK ČINNOSTI MEZI NEJCHUDŠÍMI Z CHUDÝCH	17
1.7 ZALOŽENÍ NOVÉ KONGREGACE	18
2 „ŽÍZNÍM“ – SLUŽBA NEJCHUDŠÍM Z CHUDÝCH.....	20
2.1 KRISTOVA ŽÍZEŇ NA KŘÍŽI.....	20
2.2 SLUŽBA	21
2.3 UTRPENÍ.....	25
2.3.1 <i>Nesení kříže spolu s Kristem.....</i>	<i>28</i>
2.4 MALOMOCENSTVÍ	28
2.4.1 <i>Osamocenosť.....</i>	<i>29</i>
2.5 LÁSKA K DRUHÝM.....	30
2.6 SVATOST	33
3 SPIRITUALITA MATKY TEREZY	35
3.1 ČTYŘI VÝZNAMNÉ RYSY SPIRITUALITY MATKY TEREZY	35
3.2 SLIBY	36
3.2.1 <i>Chudoba.....</i>	<i>37</i>
3.2.2 <i>Čistota.....</i>	<i>40</i>
3.2.2.1 <i>Čistota srdce.....</i>	<i>41</i>
3.2.3 <i>Poslušnosť.....</i>	<i>42</i>
3.2.4 <i>Služba nejchudším z chudých</i>	<i>45</i>
3.2.4.1 <i>Služba.....</i>	<i>47</i>
3.2.4.2 <i>Nezištnosť.....</i>	<i>48</i>
3.2.4.3 <i>Horlivosť</i>	<i>48</i>
3.3 FORMACE SESTER.....	48
3.4 USPOŘÁDÁNÍ DNE	49

3.5	INSPIRACE KONSTITUCÍ	50
3.6	BOŽÍ PROZŘETELNOST	52
3.7	RADOST	53
4	MODLITBA	55
4.1	MŠE SVATÁ A SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ.....	57
4.2	ADORACE NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI	58
4.3	RŮŽENEC.....	61
4.4	DENNÍ MODLITBA CÍRKVE	62
4.5	TICHO.....	63
5	MARIA.....	64
5.1	POKORA	64
5.1.1	<i>Znaky pravé pokory</i>	<i>66</i>
5.2	VŠE PRO JEŽÍŠE SKRZE MARIU.....	67
6	TEMNOTA.....	68
6.1	SVATÝ JAN OD KŘÍŽE.....	68
6.2	TEMNÁ NOC MATKY TEREZY	70
6.2.1	<i>Korespondence Matky Terezy v době její temnoty</i>	<i>71</i>
7	SPOLEČENSTVÍ MATKY TEREZY	73
7.1	MISIONÁŘKY A MISIONÁŘI LÁSKY	73
7.2	SPOLUPRACOVNÍCI.....	75
	ZÁVĚR.....	79
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	81
	SEZNAM ZKRATEK	86
	SEZNAM PŘÍLOH	87
	PŘÍLOHA Č. 1.....	88
	PŘÍLOHA Č. 2.....	91
	PŘÍLOHA Č. 3.....	95
	ABSTRAKT	101
	ABSTRACT.....	102

ÚVOD

Je mnoho řeholních společenství, která působí v nejrůznějších oblastech lidské společnosti (charitativní práce, pečovatelské služby, výroba bohoslužebných předmětů, mediální služby, aj.). Všechna však mají stejný cíl – a to Krista – nebe – život věčný, k němuž nechtějí směřovat sami, ale ke svému Milému touží přivést celý svět, aby tak Kristus byl všechno ve všem (1 K 15,28).

Když se sv. František z Assisi na počátku třináctého století vzdal naprosto všeho, nechtěl nic z bohatství svého otce, odešel do ústraní, kde se věnoval modlitbě a pokání, byl považován za „blázna“. I v jeho době brali takovéto životní rozhodnutí jako něco, co se vymyká smýšlení tehdejší společnosti, jako něco, co odporuje zdravému rozumu. Dnes, kdy doba o několik set let postoupila, pohled na takto smýšlející a žijící lidi se téměř nezměnil. Ale ani evangelium se nezměnilo. Je již dva tisíce let stále stejné a podobně jako tehdy, zve i dnes každého z nás k následování Krista. Každého stejně, i když jiným způsobem (stavem).

Osoba Matky Terezy z Kalkaty mě zaujala již dávno. Jelikož jsem se dříve zajímala především o sociální oblast, nemohla jsem přehlédnout tuto významnou ženu a řeholnici, která se věnovala těm nejchudším z chudých. To, co ona pro ně konala, nebyla jen obyčejná sociální práce, bylo v ní něco víc, něco, co tuto práci přesahovalo, co jí dávalo hlubší význam – a tím byl Kristus. Matka Tereza dokázala propojit svoji práci s modlitbou, nebo spíše: její veškerá práce byla neutichající modlitbou, celý její život byl jednou nekončící modlitbou.

Na Matce Tereze mě zaujala její radikalita života podle evangelijních rad. Zřekla se naprosto všeho, aby mohla být celá jen pro nadevše milovaného Krista. Současnému člověku to může znít jako jedno velké bláznovství – žít v totální chudobě, poslušnosti a čistotě. Žít ze dne na den jen z pouhé důvěry v Boha a pro Boha. A přesto z jejího svědectví máme hmatatelný důkaz, že to lze i dnes!

Svou prací chci poukázat na to, že lze i ve dvacátém století, kdy žila Matka Tereza a stejně tak i nyní v jednadvacátém století, kdy v ní započaté činnosti pokračuje mnoho jejích následovnic a následovníků, vést život podle evangelia, tak jak ho hlásal náš Pán Ježíš Kristus, v jeho hloubce a radikalitě.

Matka Tereza celý svůj život, vše, co byla a měla, odevzdala do rukou Božích. Vzdala se naprosto všeho - i své vůle - a spoléhala jen a jen na Jeho prozřetelnost. Na jí započatém díle můžeme jasně spatřit, že to, co konala, je skutečně dílo Boží a Bohem chtěné. Neboť začala s ničím – žádné finanční prostředky, žádné materiální zajištění. Měla „jen“ důvěru v Boha. Dala se Mu plně k dispozici a On se o vše potřebné postaral a nadále i stará. Z toho můžeme jasně vidět, že se vyplatí žít pro Krista a Jeho evangelium. Brát Ho vážně a věřit Mu i v situacích, kdy lidský rozum a logika selhávají. Důvěřovat Mu a spoléhat se na Něho více než na sebe sama, než na své vlastní síly.

Na životě Matky Terezy můžeme spatřit nádherné propojení dvou rovin, jež spolu těsně souvisejí. A to lásky ke Kristu a lásky k bližnímu. Její život byl úzce spojen s Kristem. Z Něho čerpala veškerou svou sílu a jedině pak, Jím naplněná, mohla jít k nejchudším z chudých a v nich Kristu sloužit a tak Mu prokazovat svou lásku. Zde můžeme spatřit uskutečňování toho, k čemu jsme na konci každé mše svaté vyzýváni: Jděte ve jménu Páně. Jděte, jste posláni, jděte a neste Krista, kterého jste právě přijali dál do světa.

Svoji práci jsem rozdělila do šesti částí. V první z nich uvádím životopisné údaje o Ganxhe Agnes Bojaxhiu – Matce Tereze z Kalkaty, počínaje jejím dětstvím, vstupem do kláštera sester „Loretánek“, až k povolání založení nové kongregace sester Misionářek lásky. Ve druhé části se věnuji její službě nejchudším z chudých, k níž byla Kristem povolána, aby tak tišila Jeho žízeň, kterou trpěl na kříži – žízeň po spáse všech lidí, žízeň po jejich lásce. Ve třetí části pojednávám o spiritualitě Matky Terezy, o jejím pojetí řeholních slibů chudoby, čistoty, poslušnosti a služby nejchudším z chudých a způsobu života Misionářek lásky. Ve čtvrté části se zmiňuji o důležitosti modlitby v životě Matky Terezy. Jaké místo v jejím životě zaujímala Eucharistie, mše svatá, růženec,... Pátou část věnuji Panně Marii, kterou Matka Tereza, pro její návštěvu u sv. Alžběty, nazývá první misionářkou lásky. Panna Maria je pro ni vzorem služebnice, od které se má stále čeho učit. Šestou částí poukazují na nelehký duchovní život Matky Terezy, jehož velkou část strávila v tzv. „temné noci“. Na závěr v části sedmé uvádím, jak jí započaté dílo v mnohých následovnicích a následovnicích pokračuje dál. V přílohách pak doplňuji svoji práci modlitbami, které jsou Matce Tereze připisovány, její duchovní závěť a fotografie z jejího života.

1 POVOLÁNÍ V POVOLÁNÍ

1.1 Život Matky Terezy¹

Ganxhe Agnes Bojaxhiu – Matka Tereza se narodila 26. srpna 1910 v makedonském městě Skopje jako dcera Kōle a Drane Bojaxhiu. Její rodina byla albánského původu. V té době měli již její rodiče dvě děti: šestiletou dceru Age a dvouletého syna Lazara. Když bylo Agnes devět let, otec zemřel a matka zůstala na výchovu tří dětí sama. Základního vzdělání se jim dostalo při kostele „Posvěceného srdce“ a potom přestoupily do nekatolických státních škol. Matka Drana velmi dbala na duchovní růst svých dětí. Učila je modlitbám (především růžence) a také lásce k chudým a potřebným. To mělo veliký vliv především na Agnes. Ta se, jako animátorka, aktivně zapojovala do života farnosti a také se účastnila chórového zpěvu. Ráda studovala životopisy svatých a naslouchala vyprávěním misionářů, s kterými se ve své farnosti setkávala. Již ve dvanácti letech poprvé pocítila touhu stát se řeholnicí.²

Díky jezuitům, kteří ve Skopje působili, se dověděla o těžkých podmínkách lidí v Indii a také o misijním řádu sester Panny Marie Loretánské, které na území indické Kalkaty působily. Touha stát se řeholnicí v Agnes neustále sílila. A tak, když jí bylo osmnáct let, se rozhodla do tohoto společenství sester vstoupit. Dne 26. září 1928 tedy opustila Skopje a vydala se na dlouhou cestu do Irska, kde byla několik měsíců v postulátu a krom duchovní formace se zde intenzivně učila jazyku anglickému, který byl pro její budoucí formaci nezbytný. Dne 1. ledna 1928 byla z Irska vyslána do noviciátu v indickém městě Darjeeling, které leží na úpatí Himalájí. 24. května 1931 pak složila v Kalkatě své první sliby a přijala nové řeholní jméno Marie Terezie od Dítěte Ježíše, které si vybrala z velké úcty ke sv. Terezii z Lisieux. V Kalkatě poté zůstala a působila zde nejprve jako učitelka a později jako ředitelka na střední dívčí škole St. Mary's Entally School, jež byla určena pro

¹ Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. s. 7 - 14.

² Srov. BORGHESE, A. *Blogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. Kraków: Wydawnictwo „M”, 2003. s. 185.

katolické dívky pocházející z lepších rodin. Dne 24. května 1937 zde pak složila své věčné sliby, jimiž se na celý život zasvětila Pánu.³

Matka Tereza byla ve svém povolání šťastná a radostná. Milovala Krista a nikdy nelitovala toho, že Mu odevzdala cele svůj život. I přesto, že se sestry věnovaly vzdělávání děvčat, podporovaly v rámci svých možností chudé, kteří se v jejich blízkosti nacházeli. Matka Tereza vídala z okna kláštera, jak lidé na ulici žijí v obrovské bídě. Jednoho dne však uslyšela pozvání k následování Krista přímo mezi tyto nejchudší, pro společnost bezcenné lidi. Stalo se to dne 10. září 1946 cestou vlakem na duchovní cvičení do Darjeelingu, kdy obdržela „inspiraci“, kterou později nazývala jako „povolání v povolání“. Kristova žízeň po lásce a duších se jí stala tak jasně zřejmou, že od té chvíle se jejího srdce zmocnila planoucí touha tišit Jeho žízeň. Slovy a vizemi v jejím nitru jí Kristus zjevil touhu svého srdce po „obětech lásky“. Ukázal jí také svou bolest z toho, jak jsou zanedbáváni chudí, svou lítost z toho, že Ho lidé neznají a svou touhu – žízeň – po jejich lásce. Prosil ji, aby Ho přinášela k chudákům, aby byla Jeho světlem.⁴

V roce 1948 Matka Tereza opustila s povolením církevních autorit klášterní zdi a odešla na novou misi – sloužit nejchudším z chudých. Podle pokynů, které jí dal sám Ježíš, založila nové společenství sester Misionářek lásky. Mělo to být řeholní společenství, které bude tišit Kristovu žízeň, a to službou nejchudším z chudých. Společenství Misionářek lásky byla oficiálně založena v kalkatské arcidiecézi dne 7. října 1950. Po těžkých začátcích se tato nová řeholní rodina sester neustále rozrůstala. Připojovali se k nim i dobrovolníci a vznikla tak i mužská větev Misionářů lásky. Svoje domy otevíraly a nadále i otevírají postupně na celém světě. Za svoji činnost Matka Tereza obdržela mnoho významných ocenění⁵ a to jak

³ Srov. BORGHESE, A. *Błogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 185.

Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 7.

⁴ Srov. KOLODIEJCHUK, F. B. *“Jesus is my All in All” : A Novena to Blessed Teresa of Calcutta*. Mother Teresa Center, 2005. s. 2.

⁵ Matka Tereza během svého života získala řadu ocenění. První z nich bylo roku 1962, kdy z rukou indického prezidenta převzala Cenu Padma Shree („Bojuji u Božích nohou“). Roku 1971 přijala z rukou papeže Pavla VI. Mezinárodní cenu míru Jana XXIII. V průběhu téhož roku pak obdržela čestný doktorát v oboru humanitních studií na Washingtonské univerzitě a dále Mezinárodní cenu Johna F. Kennedyho. Roku 1979 byla v Oslu vyznamenána Nobelovou cenou za mír, roku 1980

od představitelů světa, tak církve.⁶

Celý život a práce Matky Terezy byli naplněny radostí a láskou k Bohu a k bližnímu, zejména k těm nejpotřebnějším, nejchudším z chudých. „Její život ukazoval světu velikost a důstojnost každé lidské osoby, cenu malých věcí konaných s věrností a velkou láskou a nedocenitelnou hodnotu důvěrného spojení s Bohem.“⁷ V sedmaosmdesáti letech, dne 5. září 1997, Matka Tereza z následku zástavy srdce umírá v mateřinci v Kalkatě. Dne 19. října 2003 byla v průběhu Světového misijního dne slavnostně na svatopetrském náměstí prohlášena papežem Janem Pavlem II. za blahoslavenou a zároveň ji označil za „jednoho z největších misionářů dvacátého století“.⁸

1.2 Politická situace v Indii v roce 1946

V roce 1946 čelila Indie dramatickému politickému období. Tento obrovský kontinent s více než 400 milióny převážně chudých obyvatel už nechtěl dále snášet anglickou koloniální nadvládu, pod níž žil přes tři staletí. Chtěl svobodu a usiloval o ni krvavými vzpourami. Toho roku se politická situace vyhrotila. Vedle hnutí vedeného Móhandásem Karmačandem Gándhím, charismatickým Mahátmou, jež dokázal nadchnout zástupy učením o nenásilí, existovaly početné skupinky fanatiků, především muslimských, které využívaly situace k rozdmýchávání nepokojů, které často končily masakry, drancováním a strašným ničením. Vzpoury propukaly právě v Kalkatě, která byla nejlidnatějším městem Indie a v níž se mačkal obrovský zástup chudých, hinduistů i muslimů, jež zde žili vzájemně promíšení.⁹

dostala cenu Bharat Ratna („Perla Indie“), což je nejvyšší indické vyznamenání a ještě mnoho dalších vyznamenání a ocenění. (Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 9 - 11.)

⁶ Srov. KOLODIEJCHUK, F. B. *“Jesus is my All in All“ : A Novena to Blessed Teresa of Calcutta*. s. 2.

⁷ KOLODIEJCHUK, F. B. *“Jesus is my All in All“ : A Novena to Blessed Teresa of Calcutta*. s. 2.

⁸ Tamtéž, s. 3.

⁹ Srov. ALLEGRI, R. *Matka chudých : Život Matky Terezy z Kalkaty*. 2. vydání. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. s. 54 - 55.

Dne 27. srpna 1946, kdy měla Matka Tereza slavit své 36. narozeniny, vyšli tisíce muslimských fanatiků ze svých chatrčí ozbrojeni klacky, tyčemi, lopatami a rozběhli se po ulicích a bez lítosti masakrovali na potkání všechny hinduisty. Jejich těla pak házeli do odtokových kanálů, zapalovali domy a obchody a za pár hodin bylo celé město pokryto těžkým černým oblakem kouře. Zprávy o tomto krveprolití se donesly také za práh St. Mary's High School. Matky Terezy se zmocňovala hrůza, když se dozvíдалa podrobnosti o mučení a barbarství, kterému padli za oběť především ti nejchudší, nejslabší a nejbezbrannější – ženy a děti. Tyto nesmírně závažné informace ji nutkaly k úvahám o dramatických událostech, k nimž docházelo v celé Indii, ale také k úvahám o jejím vlastním životě.¹⁰

1.3 Duchovní cvičení v Darjeelingu

Mnoho let šlo v životě Matky Terezy všechno hladce. Oddaně a velmi poslušně plnila své povinnosti, ale nyní, jako by se v soukolích jejího života cosi zadrhlo. Zdálo se jí, že poklidná práce učitelky v nádherné koleji jaksi protirečí tomu, co se děje kolem ní a misijnímu duchu, kterého neustále chovala ve svém srdci. Začala se ptát sama sebe, zda od ní Pán nežádá, aby pro trpící tohoto národa dělala něco jiného, náročnějšího. Tyto myšlenky však v zápětí zaháněla jako pokušení. Byla řeholnice a složila slib poslušnosti. Její povinností bylo poslouchat a konat požadavky představených.¹¹

Krizi, kterou Matka Tereza procházela, si nechtěla přiznat, ale skutečnost už byla taková. Nic si z ní však nedělala; je normální, říká si, že k podobným situacím dochází i u osob, které se zasvětily Bohu. Očekávala však, že se její vnitřní pochybnosti v každém případě rychle vyřeší. O dva týdny později měla odjet na duchovní cvičení a tam, jak doufala, bude mít v tichu, modlitbě a rozjímání dost času, aby si všechno ujasnila. Dne 10. září 1946 se tedy chystala do Darjeelingu, který leží na svazích Himalájí v západním Bengálsku, kde prožila dva roky noviciátu. Při odjezdu se ocitla na kalkatském nádraží uprostřed davu zbídačených lidí. Věděla, že město, v němž přes šestnáct let žila, je celosvětovou metropolí bídy. Na žádném

¹⁰ Srov. ALLEGRI, R. *Matka chudých : Život Matky Terezy z Kalkaty*. s. 55 - 57.

¹¹ Srov. Tamtéž, s. 58 - 59.

jiném místě na světě by člověk nenašel tolik chudých a zbídačených lidí jako zde v Kalkatě. Když se rozhlížela kolem sebe, zdálo se jí, že je to snad ještě horší než dřív. Bloudili zde tisíce bezprizorných, kteří byli jen kost a kůže a byli viditelně poznamenáni nemocemi. Mladé matky s dětmi u prsu prosily o almužnu, hloučky dětí v cárech pronásledovaly cizince a prosily o jídlo. Chromí a slepí seděli na zemi a ukazovali k ústům, aby se někdo slitoval a zmírnil jejich bolest z hladu.¹² „Matka Tereza se ohromeně rozhlížela, přemýšlela, uvažovala. Hledala v náboženských principech nějaké schůdné vysvětlení pro takové množství bolesti a lidského zoufalství. Ale víra jí napovídala, že lidské trosky, které s ní cestují nebo postávají na nádražích, jsou Boží děti stejně jako ona a jako její žákyně z koleje, pouze s tím rozdílem, že ony dostaly do vínku blahobytný život, zatímco tyto Boží děti nezměrně trpí, nemají naprosto nic a žijí hůř než zvířata.“¹³

Její nitro stále napadala myšlenka, že se stala řeholním slibem Jeho nevěstou a musí tedy o svého Snoubence, který žije v těchto chudých, pečovat, musí Mu v nich sloužit. Začínala vidět, že dostala od Boha nové povolání, které upřesňuje to původní. Pán ji nevyzýval ke změně stavu, ale k tomu, přizpůsobit svůj řeholní život tak, aby co nejlépe odpovídal evangelijnímu a misijnímu duchu. Byla to pro ni výzva ke zdokonalení povolání, které dostala v osmnácti letech.¹⁴ „Cítila jsem, že mě Pán žádá, abych se vzdala pohodlného života v kongregaci a abych vyšla do ulic a sloužila chudým. ...těm, kdo nemohou jít žebrať, protože jsou nazí a nemají ani kus cáru, do kterého by se mohli zabalit, a tak jak jsou, ven jít nemohou; těm kdo nejedí, protože jsou hladem tak zesláblí, že nemají sílu něco pozřít; těm kdo se na ulici zhrouť k zemi vyčerpáním a únavou, a vědí, že umírají; těm kdo nepláčou, protože už nemají slzy.“¹⁵ To byly osoby, které Ježíš Matce Tereze ukázal a přál si, aby je milovala, aby milovala Jeho v nich.

Hlas, který znepokojoval její nitro, ji provázel celé rekolekce. Poslání bylo velmi výrazné. Byl to rozkaz opuštění kláštera. Cítila, že Bůh od ní vyžaduje cosi více. Chtěl, aby byla chudá a milovala Ho v nejchudších z chudých. Další vyjasnění

¹² Srov. ALLEGRI, R. *Matka chudých : Život Matky Terezy z Kalkaty*. s. 54 - 58.

¹³ Tamtéž, s. 58 - 59.

¹⁴ Srov. Tamtéž, s. 59 - 60.

¹⁵ Tamtéž.

jí dal jezuitský otec Van Exem. Podle něho to bylo jasné sdělení od Boha: opustit řád „Loretánek“ a rozpoznat svoji činnost na vlastní kůži. Matka Tereza neměla nikdy žádné pochybnosti; od samého počátku byla pevná a měla jistotu, že je to její povolání. Už dříve viděla bídu a nouzi, v jaké žijí lidé za zdmi kláštera. Chtěla jim už tehdy sloužit, avšak v rámci řehole „Loretánek“. Nikdy neměla v úmyslu tento řád opustit. Její inspirace přišla z nebe. Měla zůstat řeholnicí; změnit se měl pouze druh její práce. Nemusela na nic rezignovat – ani na své povolání, ani na náležitost ke Kristu. Změnit se mělo pouze to, komu chtěla sloužit – a to nejchudším z chudých. Opuštění řádu „Loretánek“ představovalo pro Matku Terezu velkou obět'. Jak sama říkala, byly to pro ni nejtěžší chvíle v životě a větší obět' než opuštění vlastní rodiny a vlasti.¹⁶

1.4 Vidění Matky Terezy

K Matce Tereze promlouval samotný Kristus ještě celý rok poté (1946 - 1947), co „obdržela“ nové povolání na cestě vlakem do Darjeelingu. On sám jí řekl, co si přeje a jak Jím zamýšlené dílo má vypadat. Řekl jí vše, co má dělat. Jeho slova byla jemná a zároveň rozhodná. Prosil ji o ochotu a vytrvalou odhodlanost, prosil ji, aby opustila všechno, shromáždila kolem sebe několik sester a aby společně začaly pracovat pro nejchudší z chudých. S naprostou jistotou se Matka Tereza vydala konat Jeho vůli, přestože nevěděla, jak má udělat to, co po ní Kristus žádá. A tak aniž tušila, jak vše bude probíhat, přála si, aby s ní nakládal zcela podle své vůle, tak jak se mu líbí.¹⁷

¹⁶ Srov. CHAWLA, N. *Matka Teresa*. Warszawa: Prószyński i S-ka, 1998. s. 34 - 37.

¹⁷ „Přeji si sestry z Indie, které se budou obětovat mé lásce, sestry, které budou jako Marie a Marta, které budou natolik sjednocené se mnou, že budou vyzařovat mou lásku na ostatní duše. Přeji si sestry, které budou svobodné a přioděné chudobou mého kříže. Přeji si sestry poslušné, oblečené do mé poslušnosti až k smrti na kříži. Přeji si sestry plné lásky, oblečené do mé lásky, kterou jsem prožíval na kříži. Odmítla bys to pro mne udělat? Stala ses z lásky ke mně mou nevěstou. Kvůli mně jsi šla až do Indie. Touha po duších tě přivedla až sem, tak daleko od tvé vlasti. Bojíš se udělat další krok kvůli svému Ženichovi a kvůli duším? Bojíš se, že ztratíš své povolání? Bojíš se, že se ztratíš ve světě, že pochybíš ve vytrvalosti? Nikoli, tvé povolání je milovat a trpět a přivádět duše ke spasení. Když vykonáš, co po tobě žádám, naplníš touhu mého srdce vůči tobě.“ (DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 38 - 39.)

Na potvrzení naléhavosti poslání se jí dostalo trojího vidění zástupu chudých, kde při posledním z nich se jí zjevil sám Kristus na kříži a Panna Maria. Celá služba Matky Terezy vycházela z těchto tří vidění:

1. vidění: „Viděla jsem velmi veliký zástup, všechny rasy lidí, velmi chudí a děti tam byly také. Všichni měli svoje ruce zvednuté směrem ke mně a já jsem stála uprostřed nich. Oni volali: 'Přijď, přijď, zachraň nás, přiveď' nás k Ježíši.“¹⁸

2. vidění: „Znovu ohromný zástup, mohla jsem v jejich tvářích vidět velký zármutek a utrpení. Klečela jsem blízko naší Paní, která se na ně dívala. Neviděla jsem její tvář, ale slyšela jsem jí říkat: 'Postarej se o ně, jsou moji, přiveď' je k Ježíši, přines Ježíše k nim. Neboj se. Uč je modlit se růženec, růženec v rodinách a všechno bude dobré. Ježíš a já chceme být s tebou a tvými dětmi.“¹⁹

3. vidění: „Tentýž velký zástup. Všichni byli zakryti temnotou; však mohla jsem je vidět. Náš Pán byl na kříži. Naše Paní byla malý kousek od kříže a naproti ní bylo malé dítě. Její levá ruka byla na mém levém rameni a její pravá ruka držela mou pravou paži. Obě jsme patřily na kříž. Náš Pán řekl: 'Prosil jsem tě. Oni tě prosili a ona, moje Matka, tě prosila. Odmítneš udělat to pro Mě, aby ses o ně postarala a přivedla je ke Mně?‘“²⁰

Kristus k Matce Tereze ještě dále mluvil: „Prosili tě o to oni a prosila tě o to má Matka. Ty bys odmítla udělat to pro Mne? Ty bys odmítla starat se o ně a přivést je ke Mně? Budeš trpět, budeš moc trpět. Ale měj na paměti, že já jsem s tebou, i kdyby tě celý svět zavrhl. Pamatuj, že ty jsi výhradně má a já jsem tvůj. Jsem s tebou. Jenom poslechni, poslechni s velkou radostí v srdci, odhodlaně, a na nic se nevyptávej. Já tě neopustím, jestliže mne poslechneš.“²¹ Jen těžko by mohla Matka Tereza odmítnout tak naléhavé prosby Toho, Jehož tolik milovala a na Něhož vsadila celý svůj život.

¹⁸ VAZHAKALA, S. *A Few reflections on Mother's Founding Grace : Jesus' Dialogues and Communications with Mother Teresa : Mother Teresa's Vocation and Mission.* s. 14.

¹⁹ Tamtéž, s. 14 - 15.

²⁰ Tamtéž, s. 15.

²¹ DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky.* s. 38 – 39.

1.5 Opuštění kongregace „Loretánek“

Po návratu z duchovních cvičení v Darjeelingu se Matka Tereza rozhodla provést revoluci ve svém životě a odejít z kongregace „Loretánek“, do které v osmnácti letech vstoupila. Cítila, že ji Pán volá k novému duchovnímu úkolu. Ukázal jí jiné ideály, jiné cíle, které bylo třeba realizovat činností mimo klášterní zdi. Do té doby nevytyčila žádná katolická kongregace takové ideály, jaké měla uskutečnit Matka Tereza. Z tohoto důvodu byl její nový životní plán neslýchaný, nezvyklý a pro tradiční církevní organizaci neznámý. Matka Tereza se tedy měla podílet na zrodu nového hnutí, nové kongregace a stát se zakladatelkou nového typu řeholních sester. Tento ohromný ideál však přinášel i nesmírné problémy praktického, organizačního a ekonomického rázu.²²

Cesta jejího nového povolání se neobešla bez překážek. Jedna z nich spočívala v tom, že Matka Tereza byla velmi mladá, narozdíl od jiných zakladatelek, které byly většinou pokročilejšího věku. Bylo jí tehdy pouhých 36 let a věčné sliby složila teprve před devíti roky. Pracovala jako učitelka a nikdo si nevšiml, že by oplývala nějakými zvláštními charismatickými dary. Z těchto důvodů neměla vhodné schopnosti, které by jí získaly u představených okamžitou důvěru a tím také zároveň povolení odejít z kláštera a založit novou ženskou kongregaci.

Věčnými sliby byla vázaná k církvi a bez svolení církevních představených nemohla dělat nic. Pro založení nové kongregace tak potřebovala získat nespočetně církevních povolení a proto tedy vytyčený ideál představoval neuvěřitelné množství překážek. Nebyla žádnou uznávanou autoritou, vlastně kromě lidí, kteří navštěvovali St. Mary's School ji nikdo neznal. Měla obavy z toho, jak se na ni budou dívat spolusestry a představení řádu. Domnívala se, že za její touhou plnit Kristovu vůli ve službě nejchudším uvidí výmluvu pro opuštění klášterní monotónnosti a poslušnosti. K tomu měla navíc podezření, že jí tyto myšlenky pro založení nového společenství mohl vnuknout zlý duch a celé to může být tedy jen pouhé pokušení.²³

²² Srov. ALLEGRI, R. *Matka chudých : Život Matky Terezy z Kalkaty*. s. 61.

²³ Srov. Tamtéž, s. 62 - 63.

Se svou touhou založit nové společenství se nejprve svěřila několika spolusestrám, které s ní žily v St. Mary's School. Podle očekávání z toho byly velmi zaražené a nedůvěřivé. Poté se obrátila na představenou komunity, která o tom zase promluvila s představenou církevní provincie, a ta informovala kalkatského arcibiskupa monsignora Ferdinanda Periera. Spolusestry její záměry nijak nepodpořily, spíše naopak a hodnotily je záporně jako „divné nápady“ a nebraly ji vůbec vážně. K podobnému závěru se snažily dovést i arcibiskupa. Ten však byl člověkem s velkými duchovními zkušenostmi a věřil v Boží vnuknutí, a proto si chtěl s Matkou Terezou promluvit osobně a slyšet přímo od ní o jejích snech. K tomuto setkání došlo při jedné arcibiskupově návštěvě v St. Mary's School. Vedl s Matkou Terezou velmi dlouhý rozhovor a získal z něho ten nejlepší dojem, ale to jí neprozradil a ponechal ji dále v nejistotě.²⁴

V této době Matka Tereza velice trpěla. Všichni věděli o jejích plánech a ona cítila, jak je celé její okolí prosyceno nedůvěrou vůči ní. Spolusestry se s ní nebavily, nechávaly jí stranou, jako kdyby byla nějakou zrádkyní. Připadala si sama a opuštěná, svoji útěchu hledala v modlitbě. V únoru roku 1948 Matka Tereza napsala list kardinálu prefektovi Kongregace pro řeholníky, ve kterém ho žádala, aby jí bylo dovoleno odejít z kongregace a sloužit chudým.

Kalkata 7. února 1948

„...Prosím, aby mi bylo dovoleno sloužit chudým obyvatelům Indie a žít jejich životem. Z uvedeného důvodu nemohu setrvat ve svém institutu, do něhož jsem vstoupila v říjnu 1928 a v němž jsem také složila věčné sliby. Opravdu upřímně říkám, že si nejsem vědoma toho, že bych měla nějaké obzvláštní zásluhy. Je pro mne velkým tajemstvím, že mi Bůh dává toto povolání.

V průběhu mnoha let mého života ve zmíněném řeholním institutu jsem byla vždy šťastná a plná radosti. Je pro mne tudíž velmi bolestné, když musím opustit sestry misionářky, ale nic naplat, musím učinit tento krok, protože si to přeje Bůh,

²⁴ Srov. ALLEGRI, R. *Matka chudých : Život Matky Terezy z Kalkaty*. s. 64 – 65.

jenž ode mě žádá radikální proměnu života. Chci konat Jeho vůli za každou cenu a shromáždit kolem sebe duše odhodlané věnovat se péči o chudé a opuštěné.

Zde v Indii jsou milióny chudých, kteří žijí ve strašlivých poměrech, jsou vzdáleni od Boží milosti a od Krista. Já jsem docela obyčejná řeholní sestra a nevím, jak bych se měla co nejlépe vyjádřit. Prosím vás tedy o pomoc, abych mohla projevit poslušnost vůči tomuto Božímu povolání...²⁵

Povolání k opuštění kláštera sester „Loretánek“ obdržela a 16. srpna 1948 se tak poprvé po osmnácti letech ocitla na ulici bez řeholního hábitu. Přepadla ji úzkost. Byla zcela sama, bez domova, bez peněz, bez práce. Nevěděla, kde bude spát, co bude jíst. Prožívala hroznou situaci lidí, kteří v životě nemají vůbec nic, a tedy právě těch, kterým chtěla sloužit. Pořád ještě byla řeholnice, k Bohu ji pojil slib chudoby, čistoty a poslušnosti. Měla pouze dočasné papežské povolení žít mimo klášter a založit novou kongregaci.²⁶

1.6 Počátek činnosti mezi nejchudšími z chudých

S opuštěním kongregace sester „Loretánek“, musela Matka Tereza svléci i svůj řeholní hábit, který tolik let nosila. Jako svůj nový oděv pro službu mezi nejchudšími zvolila bílé sárí, jež nosili ti nejobyčejnější lidé a jako obuv vybrala sandály. Chudí, mezi něž chodila, byli z velké části nemocní, nutně tedy potřebovali lékařskou péči, a proto se musela naučit základům lékařství (píchat injekce a ošetřovat rány). Absolvovala tedy kurs pro zdravotní sestry v Patmě u Sester Svaté rodiny.

Již od počátku chtěla žít podle pravidel, která by později platila i pro její kongregaci – chtěla žít jako chudí, kterým bude sloužit. Po návratu z Patmy se jejím prvním domovem stal slum²⁷ v Motijhilu, což je jedna z nejchudších čtvrtí

²⁵ DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 36.

²⁶ Srov. ALLEGRI, R. *Matka chudých : Život Matky Terezy z Kalkaty*. s. 67 - 69.

²⁷ Slumy v Kalkatě nejsou odumírající domy, které pamatují lepší časy, nýbrž bambusové nebo hliněné kúlny s pronesenými cihlovými střechami, bez hygienických zařízení, bez vody a elektřiny

Kalkaty²⁸. Zde zpočátku vyučovala děti a jejich prostřednictvím pronikala do zákoutí nejstrašnější kalkatské bídy. Chodila od chatrče k chatři a snažila se být užitečná. Pomáhala těm, kdo spali na ulici, kdo se živil odpadky, setkávala se s nejkrutějším utrpením – slepými, chromými, malomocnými, s lidmi, kteří měli znetvořené obličej a zmrzačená těla, s lidmi, jež se nedokázali udržet na nohou a chodili za ní po čtyřech a prosili o trochu jídla.²⁹

1.7 Založení nové kongregace

Dne 19. 3. 1949 přijala první spolusestru, svoji bývalou žačku ze St. Mary's High School, Subashini Dasovou, která si z náklonnosti ke své bývalé profesorce, zvolila jméno Agnese. O týden později přišla další dívka, potom další a v květnu už měla tři mladé spolusestry. Na práci mezi chudými bylo zapotřebí hodně lidí. Byla to však hrozná práce a nebylo snadné najít dívky, které by se k takovým obětem uvolily. Počet sester narůstal jen pomalu, přesto Matka Tereza věřila, že bude-li si to Bůh přát, přidají se další, a pak se jim podaří obemknout láskou celou Kalkatu.³⁰ V té době ji ani nenapadlo, že sestry jednou budou na celém světě.

nebo žalostné brlohy z plechu a juty a z jakéhokoli odpadu, který může posloužit jako střecha. Pak jsou ještě otevřené slumy: chodníky, nástupní ostrůvky, podloubí a sloupové průchody, kde lidé bez domova hledají přístřeší. Slumy netvoří nějaké vlastní čtvrtě, ale jsou po boku s moderními výškovými budovami a bohatými domy počestných čtvrtí. (Srov. DOIG, D. *Matka Tereza : Život a dílo*. Praha: ŘÁD, s. 17 - 18.)

²⁸ Kalkata je hlavní město lidnatého bengálského státu v severovýchodní Indii. Vznikla v roce 1690 ze spojení tří městeček. Jedno z nich se jmenovalo Kalighat a od něho pochází název Kalkata. Po celou dobu britské nadvlády bylo město bohatým přístavem, který sloužil jako jeden z hlavních opěrných bodů britské expanze. Od roku 1830 je zde oficiálním jazykem města angličtina. Kalkata je plná nejrůznějších institucí, škol a klubů, které byly vytvořeny podle londýnského vzoru. Patřila k nejdůležitějším městům britské koruny a dodnes si uchovává rysy staré metropole britské koloniální správy Indie. Na jedné straně se zde můžeme setkat s přepychem patřícím k velkému světu, ale vedle toho zde můžeme vidět tu nejstrašnější bídu a ubohost. Tyto dva světy se zde navzájem ignorují. V současnosti žije v Kalkatě přes dvacet miliónů lidí, z nichž jedna třetina přebývá v ubohých boudách na rozsáhlých předměstích. Většina obyvatelstva se tu rodí, žije a umírá na chodníku. Průměrný věk obyvatel nedosahuje ani čtyřiceti let. (Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 32 - 33.)

²⁹ Srov. ALLEGRI, R. *Matka chudých : Život Matky Terezy z Kalkaty*. s. 69 - 74.

³⁰ Srov. Tamtéž, s. 75 - 79.

Když Matka Tereza měla už skupinu následovnic, mohla požádat Řím o povolení založit oficiálně novou kongregaci. Musela předložit dokument, kde měly být stanovy, ideály a pravidla nové kongregace. Matka Tereza už měla v duchu všechno připravené, protože když ji Ježíš povolal, dal jí i jasně najevo, co od ní žádá. Ve svých stanovách neustále, rozhodně a vytrvale opakuje hlavní heslo celé její iniciativy: „Sloužit nejchudším z chudých“. Plán pravidel a stanov je přísně evangelijní – vyrůstá z Kristova učení, jímž je láska. Zároveň má také ekumenického ducha, protože Spasitelova láska je univerzální, zahrnuje celý svět, křesťany i nekřesťany.

Svou kongregaci nazvala Matka Tereza „Misionářky lásky“ („Missionaries of Charity“), i když zpočátku chtěla přesnější název: „Nositelky Kristovy lásky do slumů“. Pak se však rozhodla pro název „Misionářky lásky“, což je kratší a zároveň není tolik omezující. Jejich cílem je těšit nekonečnou Kristovu žízeň po lásce a to vyznáváním evangelijních rad a velkorysou a zdarma poskytovanou službou nejchudším z chudých. Každá Misionářka lásky musí tedy mít duši plnou lásky a šířit ji do ostatních lidských duší křesťanů i nekřesťanů. Svým životem se tak mají podílet na spáse a posvěcení nejchudších z chudých. Bůh, kterého zvěstují, je láska, a proto název „Misionářky lásky“. Vedle tradičních slibů chudoby, čistoty a poslušnosti skládají sestry ještě čtvrtý slib – zavazují se Bohu slibem „lásky“, že budou oddané a zdarma sloužit všem bezprizorným a za svou práci nesmí přijmout žádnou odměnu.³¹

Schválení z Vatikánu a tedy oficiální založení kongregace se datuje dnem 7. října 1950. Od toho okamžiku se kongregace Misionářek lásky stále více a více rozrůstala. Sestry otvíraly další domy, avšak po dobu deseti let, dle kanonického práva, směly být domy zakládány pouze v hranicích diecéze a teprve po uplynutí tohoto období i v dalších indických městech. Dne 1. února 1965 udělil papež Pavel VI. této kongregaci papežské schválení a v témže roce otevřely svůj první dům mimo Indii – v Cocorote, barquisimetské diecézi ve Venezuele.³²

³¹ Srov. ALLEGRI, R. *Matka chudých : Život Matky Terezy z Kalkaty*. s. 79 - 81.

³² Srov. Tamtéž, s. 81 - 82.

2 „ŽÍZNÍM“ – SLUŽBA NEJCHUDŠÍM Z CHUDÝCH

2.1 Kristova žízeň na kříži

„Ve své agónii, ve své bolesti, ve svém osamocení řekl velmi jasně: ‘Proč jsi mě opustil?’ Byl tak strašlivě sám a opuštěný a trpící na kříži. ... V této nejtěžší chvíli zvolal: ‘Žízním.’ ... A lidé si mysleli, že trpí obyčejnou žízní a podali mu ocet. Ale po něm On nežíznil; On žíznil po naší lásce, po naší náklonnosti, po onom důvěrném spojení s Ním a po účasti na Jeho utrpení.“³³

Prosba, kterou Kristus vyslovil k Matce Tereze v roce 1946, změnila celý její život. Jeho výzva zasáhla hluboko do Tereziina srdce. Nové poslání vnášet světlo a lásku Krista nejchudším z chudých, se stalo pro ni silou, která jí pomáhala ve všem, co činila. Když tehdy viděla Krista na kříži, jak nekonečně žízní láskou, stalo se kořenem jejího povolání tiché touhy lidských srdcí, srdcí toužících po Bohu a Boha toužícího přiblížit se k člověku. A tak předmětem její činnosti nebylo pouze poskytovat lidem jídlo a pití, kterého se jim nedostávalo, ale také tišit jejich žízeň a hlad po lásce, po společenství, po Bohu...

„Žízním“ říkal Ježíš na kříži. Nemluvil o žízni po vodě, ale o žízni lásky. „Vědomí, že v Kristu se Bůh sám daroval za nás a že Kristus šel na smrt, nás musí vést k tomu, abychom již nežili pro sebe, nýbrž pro Něho, s Ním a pro druhé.“³⁴ Jediným účelem společenství Misionářek lásky je nasycení Krista žijícího uprostřed nás. „Žízním“ a „Mně jste učinili“ – to jsou dva rozměry duchovní síly Matky Terezy. Intimní spojení s Kristem a práce pro chudé nemohou být nikdy od sebe oddělené. Práce pro chudé, ať je jakkoliv skromná a malá, činí ze života něco krásného pro Boha. Chudí jsou prostředníkem, skrze něž se můžeme dotknout Krista. Jsou darem Božím, ve kterém je skryta přítomnost Krista, v níž je nám nablízku, na dotek.³⁵

³³ KOLODIEJCHUK, F. B. *“Jesus is my All in All“ : A Novena to Blessed Teresa of Calcutta*. s. 15.

³⁴ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est*. Praha: Paulínky, 2006, s. 51, čl. 33.

³⁵ Srov. NEUER, J. S. J. *Mother Teres's Charism*. *VJIR* (2001), s. 180 - 181.

V Kongregaci Misionářek lásky směřuje vše jen k nasycení Ježíše. Jeho slovo „žízním“ („I thirst“), které je v každé kapli u kříže, není jen jakési slovo z minulosti, ale je stále živé, stále k nám promlouvá. Matka Tereza měla slovo „žízním“ stále před očima. Říkala: „Když jdeš kolem kaple, uvědomuješ si, že Ježíš po tobě žízní?“³⁶ Naše první setkání s Ježíšem musí být takové, že si uvědomíme Jeho zájem o nás. O nás, jací jsme nyní. Kristus sám musí být tím, kdo nám praví „žízním“ a každý ať před tímto slovem slyší vždy ještě své jméno. Když Kristus praví „žízním“, znamená to něco mnohem hlubšího, než když říká „miluji vás“. Dokud si však uvnitř sebe neuvědomíme, že Kristus žízní po nás, nemůžeme chápat, čím pro nás chce být a čím chce, abychom byli pro Něho my. Tento osobní svazek s Kristem se musí stát plodným ve službě chudým a to představuje čtvrtý slib.³⁷

Matka Tereza říká, že Ježíš Kristus je v Eucharistii zpřítomněn jako „živící“ a v chudých jako „přijímající“. Tiší naši žízeň i žízní. Když v evangeliu říká, že byl hladový, nemocný... (srov. Mt 25,31-46), myslí to doopravdy a skutečně. Tady máme neomezené pole působnosti. V každém, komu sloužíme, máme vidět Ježíše Krista. Musíme se duchovně stát jedním z těch, kterým sloužíme. Nejchudší z chudých nacházet všude tam, kde žijeme. Jestliže nám tedy bylo zjeveno tajemství Ježíšovy žízně, můžeme z něho neustále čerpat. Když zůstaneme věrni tomuto tajemství, stane se pro nás zdrojem života.³⁸

2.2 Služba

„...miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly! Druhé je toto: 'Miluj svého bližního jako sám sebe!' Většího přikázání nad tato dvě není.“ (Mk 12,30-31)

Láska je ovocem, které dozrává v každém čase a je nadosah ruky každého z nás. Má-li být opravdová a vroucí, musí být neobyčejná. To, co je důležité pro naši lásku, to je především vytrvalost v lásce k Bohu, který tak miloval svět, že obětoval pro něj svého Syna (srov. J 3,16). „Kristus sebe sama učinil chlebem života, malým,

³⁶ *Život Laických misionářů a misionářek lásky*. s. 3.

³⁷ Srov. NEUER, J. S. J. Mother Teres's Charism. *VJIR* (2001), s. 180.

³⁸ Srov. *Život Laických misionářů a misionářek lásky*. s. 3.

slabým, nemilovaným a když ani to nestačilo, sám sebe učinil nejvíce žíznícím, nahým a bez domova, tak abychom teď my mohli ukojit hlad Jeho lidské lásky. Nikoliv lásky neobyčejné, ale obyčejné, lidské lásky,³⁹ která musí vycházet z našeho nitra – z našeho sjednocení se s Kristem a vyvěrat z naší lásky k Bohu. Potom i všechna naše práce bude výrazem lásky ke Kristu. Tehdy nám může toto společenství s Ním a církví zaručovat opravdový smysl naší každodenní námahy.⁴⁰ „Církev – s účastí na radostech a naději, zármutku a úzkostech lidí všech dob – neustále doprovázela a posilovala lidstvo v boji proti bolesti a v jeho úsilí o uchování zdraví. Současně usiluje o to, aby lidem odhalovala význam utrpení a bohatství vykoupení, vykonaného Kristem Spasitelem.“⁴¹

„Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.“ (1 J 4,20) Jelikož nevidíme Krista tváří v tvář, nemůžeme Mu bezprostředně prokazovat službu. Ale vidíme sousedy, známé, potřebné a jsme povinni jednat s nimi tak, jako bychom měli před sebou samotného Krista. „Každý čin udělaný z lásky, nás staví tváří v tvář Bohu.“⁴² „Ty můžeš udělat to, co já neumím. Já mohu udělat to, co se tobě nepříhodí. Společně můžeme pro Pána vykonat něco velmi krásného.“⁴³ Ať už děláme tedy cokoli, máme vše činit k větší slávě Boží (srov. 1 K 10,31). Čím více se budeme oprošťovat od zbytečných věcí, tím více místa ve svém srdci přenecháme Bohu. Musíme dělat vše pro to, aby v nás nebylo místo pro pýchu ani pro marnost.

„Naše skutky lásky jsou jen přemíra naší lásky k Bohu, která prýští zevnitř. Proto svého bližního nejvíc miluje ten, kdo je nejvíc spojen s Bohem.“⁴⁴ Sama Matka Tereza říkala, že „svou práci chápe jako adoraci Božského Vykupitele, jenž se jí zjevuje právě v nemocných, opuštěných, na ulici pohozených a umírajících

³⁹ SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. Warszawa: Verbinum. Wydawnictwo Księży Werbistów, 1988. s. 36.

⁴⁰ *Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni modliteb za povolání 6. května 2001*. Praha: Sekretariát české biskupské konference, 2001, s. 4, čl. 3.

⁴¹ *Poselství papeže Jana Pavla II. k osmému světovému dni nemocných*. Praha: Sekretariát české biskupské konference, 1999, s. 2, čl. 3.

⁴² SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 43.

⁴³ Tamtéž, s. 46.

⁴⁴ KOLODIEJCHUK, F. B. *“Jesus is my All in All” : A Novena to Blessed Teresa of Calcutta*. s. 21.

vyděděncích z Kalkaty.⁴⁵ Vše, co Misionářky lásky konají pro druhé, neplyne z pouhého soucitu, nýbrž vychází z vroucí lásky ke Kristu. Aby mohly být posly lásky Boží, musí svůj život naplnit láskou, modlitbou a obětí. Potřebují hlubokou lásku a hluboké spojení s Kristem a to jim pak umožní, dát všechno i ostatním. Jestliže budeme spojeni s Kristem, pak dobrota a láska poroste v našem nitru. Poznání Jeho je přivádí k lásce k Němu a láska k Němu je přivádí ke službě Jemu a to je nástroj pokoje, lásky a soucitu. Bůh není Bohem mrtvým, ale Bohem, který žije a miluje. Misionářky lásky by nemohly rozdávat Krista druhým, jestliže by Ho nejprve sami neměly ve svém srdci.⁴⁶

Matka Tereza nazývala službu jež vykonávají „dílem Božího milosrdenství“. Svoji práci nikdy nepovažovala za zcela obyčejnou. Přestože sestry ve své podstatě činí sociální práci, nejsou sociálními pracovníci, ale řeholicemi a proto jejich vlastní povolání nespočívá v pečování o malomocné nebo umírající, nýbrž v „patřit Ježíši“. Protože se Jím nechávají použít a skrze sebe Ho působit všude tam, kde se momentálně nacházejí, mohou tak proměňovat lásku k Němu v činy. Díky pohledu víry dokáží spatřit Krista v každém člověku. Matka Tereza často sestrám připomínala, že jsou osobami kontemplujícími. Aby mohly vykonávat tak náročnou činnost, potřebují hluboký život modlitby a sjednocování se s Pánem. Nebyly by schopny práce pro ubohé, kdyby neměly svoji duši naplněnou tichou kontemplující modlitbou. Pouze od Krista mohou obdržet lásku, světlo a sílu potřebnou k rozpoznání, milování a sloužení Mu v nejchudších.

„Sloužit nejchudším z chudých, říkala Matka Tereza, bych nedělala za žádné poklady světa, ale pro Krista ano.“⁴⁷ Pro Něj sebrala umírajícího člověka ze smetiště a na rukou ho nesla do nejbližšího špitálu. Když ho tam nepřijali, hledala další špitál stále a stále, dokud nebylo o člověka postaráno. Nevzdávala se, neboť v tom člověku, v jeho těle, viděla Krista, a proto by ho nemohla nechat na ulici. Jako se kněz velmi opatrně a s velikou láskou dotýká při mši svaté Krista ve svaté hostii, tak se mají chovat Misionářky lásky k umírajícím, nemocným, ...ke všem, o něž pečují. Není pro nás vždy snadné uvěřit, že Kristus je přítomen v našich bližních –

⁴⁵ MALÝ, R. Charitativní pracovníce nebo misionářka? *Immaculata* 6/2003, roč. XII., č. 70, s. 14.

⁴⁶ Srov. PAŽITKA, M. *Matka Terézia Můj život*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2002. s. 167 - 168.

⁴⁷ BORGHESE, A. *Błogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 84.

v nám nemilé a nepříjemné osobě. Však jako Tomáš, který uvěřil, že Pán skutečně vstal až poté, co se Ho mohl dotknout, může být tato výzva nápomocná i nám. Dodáme-li si odvahy a naplnění vírou půjdeme sloužit nejoboženším, pak spatříme podobně jako Tomáš Krista tváří v tvář.⁴⁸

Do Domu umírajících, který Matka Tereza založila roku 1954 v centru Kalkaty, dopravily Misionářky lásky mnoho opuštěných, nemocných a umírajících mužů a žen. Pro tyto lidi to bylo jako nové narozeniny, poněvadž zde našli nejen medicínskou péči, ale také především lásku těch, kteří se zde o ně starali. Rány na duši, které si sem lidé přinesli, nedokáže zahojit žádná medicína. Na tuto bolest je jediným lékem láska. A tak trpící a umírající mohli prožít poslední chvíle svého pozemského života po boku osoby, která je milovala a to nejen slovy, ale i činy.⁴⁹ „Co je platné, moji bratři, když někdo říká, že má víru, ale přitom nemá skutky? Může ho snad ta víra spasit? Kdyby některý bratr nebo sestra byli bez šatů a neměli jídlo ani na den, a někdo z vás by jim řekl: 'Bud'te s Bohem – ať vám není zima a nemáte hlad', ale nedali byste jim, co potřebují pro své tělo, co by to bylo platné? Stejně tak i víra, není –li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá." (Jk 2,14-17) „Praktické jednání je nedostatečné, pokud se v něm nestává viditelnou láska k člověku, láska, která se napájí ze setkání s Kristem. Niterná osobní účast na utrpení druhého se tak stává tím, že mu sdílím sebe sama. Aby dar druhého nepokořoval, musím mu dávat ne něco ze svého, nýbrž sebe samého, musím být v daru přítomen jako osoba.“⁵⁰ Život a práce Misionářek lásky nám připomíná a ukazuje, že Bůh miluje svět přes tebe i mě a chce, abychom Jeho lásku vnášeli všude tam, kde se právě nacházíme.

Láska k chudým se projevuje především tím, že uznáváme jejich důstojnost lidské bytosti. Zvláště v církevních institucích a shromážděních by měla být samozřejmostí úcta a respekt k chudým, přijímat je takoví jací jsou, aby se mezi námi křesťany cítili jako doma a ne jen trpění. Pak můžeme spatřit Kristovým světlem v chud'asovi něco víc než potřebného člověka. Uvidíme v něm bratra, tajemně oděného důstojností, která se projevuje úctou vůči němu, ochotou ho přijímat, cítit

⁴⁸ Srov. SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 56 - 57.

⁴⁹ Srov. BORGHESE, A. *Błogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 84.

⁵⁰ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est*. s. 51 - 52, čl. 34.

a nečekat na odměnu.⁵¹ Sestry Misionářky lásky se dívají na problémy tohoto světa individuálně z pohledu konkrétního člověka, o něhož se právě starají a nikoliv z pohledu kolektivu. Vyhledávají takové osoby, se kterými se identifikoval Ježíš Kristus, když říkal: „...hladověl jsem, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení a přišli jste za mnou.“ (Mt 25,35-36). Budeme-li se snažit problém chudoby obejmout rozumem, nic nepochopíme. Abychom však mohli proniknout do toho, co je to chudoba, musíme se do ní ponořit a žít ji. Práce je dílem Božím a chudoba je Boží chudoba. „Pracuj pro Krista a Kristus se ti odmění. Modli se ke Kristu a Kristus se bude modlit skrze tebe. Čím více zapomeneš na sebe, tím více na tebe bude Kristus pamatovat. Čím více se oprostíš od svého já, tím blíže ti bude Kristus.“⁵²

Maria ve svém chvalozpěvu Magnificat zvolává plná radosti, že jí veliké věci učinil ten, který je mocný... (srov. L 1,46-55). Matka Tereza proto ráda praví svým sestřám, aby se nebály konat dobro v očích lidí, neboť Ježíš nám pravil: „Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“ (Mt 5,16) A tak říkala svým sestřám, že musí vše konat tak, aby lidé skutečně viděli jejich dobré skutky, neboť je koná Kristus jejich prostřednictvím. Nemají se starat a znepokojoval tím, zda lidé oceňují to, co dělají. Ze své činnosti nechtě se těší, neboť tak našly způsob, jak vzdávat Bohu slávu. Jsou Misionářkami lásky a misionář je člověkem, který musí nést dobrou novinu: dnes v Indii, zítra v Evropě, hlas Boha volá všude.⁵³

2.3 Utrpení

Na světě je mnoho utrpení: hlad, nemoci a jiné tělesné strádání. Mnohem větším a trýznivějším utrpením je osamocenost, kdy člověk nemá nikoho, kdo by jej miloval ani se nevyskytuje nikdo, koho by mohl on sám milovat. Cítit se nechtěným a být nechtěný je nejstrašnější choroba, jakou člověk může zakusit. Dnes jsme již našli lék na malomocenství, víme i jak léčit tuberkulózu. Máme léky a terapie na

⁵¹ Srov. CANTALAMESSA, R. *Chudoba*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. s. 16.

⁵² SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 49.

⁵³ Srov. PAŽITKA, M. *Matka Terézia Mój život*. s. 172.

nejrozličnější druhy nemocí. Ale jedna choroba zůstává stále pilulkami nevyléčitelná – samota. Na její léčbu je potřeba ochotných rukou a otevřeného srdce, jež by milovalo.

Každý z nás kolem sebe na mnoha místech může spatřit tolik utrpení těl i duší. Jestliže do našeho života vkročí bol a utrpení, mějme na paměti, že to není ničím jiným než obdarováním od Krista. Je to znamením toho, že jsme Mu velmi blízko a že se nás může dotknout. Přijměme svoje trápení jako dar a obětujme je Kristu. Jestliže přijmeme Krista v každé podobě, v jaké se v našem životě objevuje, pak se Jeho muka a Jeho cesta utrpení může stát i našimi muky a naší cestou utrpení. Záleží jen na naší dobré vůli s jakou chceme na svá ramena vzít Jeho kříž. Pakliže ho přijmeme s ochotou, Duch svatý vlije do našeho srdce lásku, radost a pokoj.⁵⁴

Bez utrpení by byla práce jen „společnou činností“. Byla by sice jistě užitečná a dobrá, ale nestala by se podílem na našem vykoupení. Kristus přijal lidský život se vším všudy, tedy i s bolestí, utrpením i smrtí. Pro mnohé, kteří v pokoře následovali trpícího Služebníka, se stala jejich bolest a nemoc zdrojem očištění a spásy pro ně samotné i pro ostatní.⁵⁵ „Je to těžká cesta, neboť člověk sám od sebe nenachází smysl utrpení a smrti, ale přesto je schůdná s pomocí Ježíše, Mistra a průvodce lidského srdce.“⁵⁶ Kristus vzal všechno na sebe – celý náš život s jeho samotou, bolem i smrtí a vyvedl nás tak z nejhlubší temnoty. Může nás spasit však pouze tehdy, budeme-li s Ním zajedno. Samo utrpení není ničím, ale utrpení nesené spolu s Kristem je velkou milostí. Je to nejkrásnější dar, jaký člověk jen mohl obdržet, neboť se může podílet na mukách svého Spasitele.⁵⁷

Utrpení je zároveň darem a znamením Jeho lásky. Neboť tak Bůh daroval svoji lásku světu, že dal svého Syna, aby zemřel za nás. Svým utrpením zemřel za naše viny a to je největším darem lásky. Utrpení, které dopadá na nás na všechny, se může stát radostí, když se rozhodneme, nést jej společně. Nesmíme zapomenout, že na

⁵⁴ Srov. BORGHESE, A. *Blagoslawiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 171.

⁵⁵ *Poselství papeže Jana Pavla II. k osmému světovému dni nemocných*. s. 4, čl. 7.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Srov. SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 62 - 66.

konci Kristova utrpení je radost z mrtvýchvstání.⁵⁸ „Nikdy víc nedopust', aby utrpení vyplnilo tvoje srdce tak, že bys mohla ztratit nebo zapomenout na radost, kterou přináší z mrtvýchvstání.“⁵⁹

V utrpení nechtěných, opuštěných, hladových, nahých, těch, co jsou bez domova, ...můžeme spatřit, co všechno musel vytrpět Kristus, když přišel mezi své vlastní a oni Ho nepřijali. Mnoho lidí žije osamoceně, bez povšimnutí druhých, s pocitem neúčinnosti, zbytečnosti, nikdo pro ně nemá čas. Právě v těchto trpících se musíme učit hledat a rozpoznávat Krista. „Nehledej Boha v dalekých krajích – tam není. Je velmi blízko tebe. Je s tebou!“⁶⁰ Žádný jiný zakladatel náboženství se tak neztotožnil s chudými jako Kristus, když prohlásil: „Amen, pravím vám, cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25,40) Kde přítom nejposlednější a nejnepatrnější bratr není jen věřící člověk v Krista, nýbrž každý člověk. Vždyť v chudých trpí sám Kristus. Chudí totiž nepotřebují naše dobré city, ale činy. City by mohly uklidnit jen naše špatné svědomí. To, co máme udělat pro chudé konkrétně, by se mohlo shrnout do tří slov: milovat je, pomáhat jim, hlásat jim radostnou zvěst.⁶¹

Utrpení samo o sobě je ničím, ale utrpení, které je účastí na mukách Krista, je nádherným, nejpěknějším darem, darem a důvodem lásky, poněvadž Otec obětující svého Syna, dal důkaz svojí lásky světu. Tím, že Jeho utrpení bylo zadostiučiněním za naše hříchy, ukázal, že On byl darem, největším darem lásky. Bez utrpení by naše dílo nebylo ničím víc než společnou činností, milosrdnou a uzdravující prací, a nikoliv účastí na vykoupení. „Když se vám, nemocní, zdá, že už to utrpení nebudete moci vydržet, utíkejte se k Srdci Ježíše Krista. Tam naše srdce najdou sílu a lásku.“⁶² Nemocní trpí, sestry pracují a sjednocení obětují společně ten samý kalich. Utrpení je darem Božím jen, jestliže s ním umíme správně naložit.⁶³

⁵⁸ Srov. SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 62 - 66.

⁵⁹ Tamtéž, s. 63.

⁶⁰ Tamtéž, s. 15.

⁶¹ Srov. CANTALAMESSA, R. *Chudoba*. s. 14 - 15.

⁶² BORGHESE, A. *Błogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 171.

⁶³ Srov. Tamtéž.

2.3.1 Nesení kříže spolu s Kristem

„Spolu s Kristem jsem ukřižován.“ (Ga 2,20)

Církev nás vybízí, abychom v odpovědi na Kristovu nezměrnou lásku doplnili na svém těle to, co zbývá do plné míry Kristova utrpení ve prospěch Jeho těla – církve. Tak máme vyjádřit naše sjednocení a účast na utrpení chudých pro jejich spásu a posvěcení. Zároveň s tím také nabízet oběti na dostiučinění za hříchy naše a za hříchy ostatních lidí, abychom se ustavičně obraceli k Bohu a spěli k větší svatosti.⁶⁴

Je třeba, abychom si uvědomovali, že za všech životních okolností a především v utrpení se máme inspirovat naším božským vzorem Ježíšem Kristem, naším Králem, korunovaným trním a ukřižovaným. Odevzdanost je skutečně ukřižování, pokud je správně chápána. Mše a svaté přijímání jsou od Kalvárie neoddelitelné. Neexistuje zadostiučinění bez pokání a oběti.⁶⁵ „Odstraňte kříž z našeho života a všechno se ztratí. Kříž je struktura. Protože nesl našeho Spasitele, přivádí ke spáse, a tak tomu musí být i ve všech našich dílech.“⁶⁶

2.4 Malomocenství

Malomocenství obvykle spojujeme s časy biblickými. Ve Starém zákoně můžeme vidět přístup k takto nemocným, pro něž toto „postižení“ bylo spojeno s mnohými omezeními. Neměli ve společnosti téměř žádná práva, byla pro ně vyhrazena zvláštní místa a to především za městem. Museli zakrývat svá znetvořená místa na těle a zvonit zvonečky, aby na svoji přítomnost upozorňovali své okolí. Mnohé z nás může zarazit, že ještě na přelomu druhého a třetího tisíciletí se s touto strašlivou chorobou můžeme setkat. Dnes již ale většinou lidé vědí, že se nenakazí dýcháním téhož vzduchu, co malomocní ani jejich dotykem. Malomocenství se šíří

⁶⁴ Srov. *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 30, čl. 40.

⁶⁵ Srov. Tamtéž.

⁶⁶ Tamtéž.

rychleji v teplém a vlhkém klimatu a v nehygienických podmínkách. „Příznivé“ prostředí pro tuto nemoc panuje především v Kalkatě.

Když Matka Tereza začínala svoji činnost, žilo v Kalkatě na třicet tisíc malomocných a byli vyloučeni ze společenství podobně jako za starozákonních dob. Jejich jediným způsobem přežití bylo žebrání. Přebývali v kanálech a pod mosty a v noci hledali jídlo na smetištích.⁶⁷ Tato choroba si nevybírá, postihuje všechny, jak chudé tak i bohaté. „Všichni to byli lidé, za které umíral Kristus. On je miloval a proto je chtěla milovat i ona.“⁶⁸

2.4.1 Osamocenost

Tělesné malomocenství je strašné a na první pohled možná více viditelné, však Matka Tereza často říkávala, že malomocenstvím Západu je osamocenost. Na Západě jsou milióny lidí, kteří se cítí být nemilovanými a nepotřebnými. Kterí velmi trpí osamoceností a prázdnotou. Jsou chudí a hladoví ve své podstatě. Matka Tereza zde viděla mnoho starých lidí, kteří ač materiálně dobře zajištěni, velmi strádají ve vztazích s vlastní rodinou, sousedy, přáteli... Svět, v němž žijí, je vůči nim nepřátelský, mnohdy velmi nebezpečný a krutý. Každoročně je řada případů starých a bezbranných lidí, kteří jsou přepadeni, oloupeni a někdy dokonce i necitelně zamordováni od mladších spoluobčanů, jež zneužívají jejich bezmocnosti.⁶⁹

Dále zde spatřila také mnoho malých dětí a mládeže, které jsou ponechány samy sobě. Jejich rodiče se ženou za kariérou a penězi, aby rodinu co nejlépe materiálně zabezpečili a přitom zanedbávají to nejcennější co mají – své děti a ponechávají je napospas světu. Zahrnují je vším možným, jen ne svou láskou a časem, který by společně s nimi trávili.

I v tomto poměrně „vyspělém“ světě viděla Matka Tereza potřebné, pro které mohla něco udělat. Viděla zde hladové, kteří však nepotřebují chleba, ale lásku

⁶⁷ STONE, E. M. *Błogosławiona Matka Teresa : życie w miłości*. Kraków: Wydawnictwo WAM, 2003. s. 42 - 43.

⁶⁸ Tamtéž, s. 44.

⁶⁹ Srov. BORGHESE, A. *Błogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 132 - 136.

a Boží slovo. Viděla žíznivé, kteří touží po vodě pravdy, pokoje a spravedlnosti. „Bezdomovce“, kteří nepotřebují dům z kamení, ale vřelé srdce, které by jim naslouchalo, pozvedalo a milovalo. „Nahé“, kteří touží po lidské důstojnosti a nemocné, kteří víc než péči lékařskou hledají něžné ruce a hřejivý úsměv.⁷⁰ Tito všichni potřebují od nás potěšit. Jestliže se od nich odvrátíme, odvrátíme se tak zároveň i od Krista a v hodině naší smrti budeme z tohoto našeho bezohledného a nemilosrdného jednání skládat účty. Co pak Pánu odpovíme, až se nás bude ptát, proč jsme mu nedali napít, najíst, proč jsme ho neoblékli, ...? (srov. Mt 25,42-43)

Sestry začaly tyto lidi navštěvovat a vnášet do jejich šedého života radost, pokoj a lásku. Touhu po lásce a společenství chtěla Matka Tereza nasytit dotýkáním se nejubožejších ve společnosti tak, jako kdyby se dotýkala samotného Krista, ať už to bylo v Kalkatě nebo v New Yorku, v tom spočívalo její štěstí. Chtěla jim dávat svůj čas, dávat a rozdávat se až do bolesti. Byla přesvědčena o tom, že láska je vždy dostupným ovocem.⁷¹

2.5 Láska k druhým

„Eucharistie a chudí lidé představovali pro Matku Terezu jedno jediné pole činnosti, ve kterém se rozvíjel celý její život.“⁷² Každý člověk, jako dítě Boží, je stvořen, aby miloval a byl milován. Proto Matka Tereza každé osobě projevovala zvláštní úctu a prokazovala jí službu. Celé její žití bylo nasměrováno láskou ke Kristu – Bohu, jemuž sloužila prostřednictvím lidí. Bůh Matku Terezu povolal k tomu, aby vnášela Jeho světlo a lásku do každého místa na zemi. Stala se tak opravdovou matkou, která těší, chrání a nyní se za nás jistě už v nebi může přimlouvati.

„Řekne-li někdo: 'Já miluji Boha', a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.“ (1 J 4,20) Láska k Bohu a láska k bližnímu je nerozlučitelně spojená. Obě tyto lásky spolu úzce

⁷⁰ Srov. SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 17.

⁷¹ Srov. BORGHESE, A. *Błogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 128 - 130.

⁷² *Bądź Moim światłem : bł. Matka Teresa z Kalkuty : Oficjalne wydanie z okazji beatyfikacji*. Częstochowa: Święty Paweł, 2004. s.6.

souvisejí a to tak, že uzavírá-li se člověk vůči bližnímu, uzavírá se tím zároveň i vůči Bohu. Láska k bližnímu je tedy cestou k setkání s Bohem a zavírání očí před bližním způsobuje slepotu vůči Bohu.⁷³ Láska k bližnímu spočívá v tom, že já miluji v Bohu a s Bohem také osobu, kterou neznám nebo mi dokonce není ani příjemná a sympatická. Tato láska se může díť jedině na základě niterného setkání s Bohem. Pak hledíme na osobu nejen svými očima, ale z úhlu pohledu Ježíše Krista, kde Jeho přítel je i mým přítelem a ten, jehož On miluje, toužím také i já milovat. Svátí čerpali svou schopnost milovat své bližní ze setkávání s Pánem v Eucharistii a toto setkávání nabývalo svou opravdovost a hloubku ve službě druhým. Láska k Bohu a k bližnímu jsou neoddělitelné, neboť láska roste skrze lásku.⁷⁴

Cílem Misionářek lásky je vnášet Boha a Jeho lásku nejchudším z chudých tohoto světa. Neberou ohled na to, jakého jsou lidé náboženského vyznání nebo jaké zaujímají postavení ve společnosti. Misionářky lásky si všímají především toho, co druzí potřebují, čeho se jim nedostává. Nikdy neusilují o to, aby lidi, jimž slouží, obracely na křesťanství. Přesto svojí prací vydávají svědectví o Bohu a Jeho lásce, která se nabízí všem. „...a jestliže se díky tomu stanou katolíci, protestanti, buddhisti či agnostici lepšími lidmi – máme z toho radost. Neboť se ponoří více do lásky, sblíží se s Bohem a poznají, jak je dobrý.“⁷⁵

Matka Tereza říkala, že jejich domy nejsou nemocnice, kde se lidem podávají léky. Jsou to shromaždiště pro lidi, které nikdo nechce. Zde mohou nalézt to, čeho se jim nedostává – lásku, důstojnost a pocit, že náleží do lidské společnosti.⁷⁶

„Chceme, aby se chudí cítili milováni.

Nemůžeme přicházet k nim se smutkem na tváři.

Bůh miluje toho, kdo dává s radostí.

Ten dává nejvíc, kdo dává s radostí.“⁷⁷

⁷³ Srov. BENEDIKT XVI. *Deus caritas est.* s. 24 - 25, čl.16.

⁷⁴ Srov. Tamtéž, s. 27 - 28, čl. 18.

⁷⁵ BORGHESE, A. *Błogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty.* s. 79.

⁷⁶ Srov. ŻBIKOWSKI, Z. *Święta XX wieku.* Życie, 1997, č. 209, s. 8.

⁷⁷ CHAWLA, N. *Matka Teresa.* s. 182.

Sestry přijímají všechny lidi bez rozdílu. Neexistuje u nich žádná protekce. V každém člověku se snaží vidět Krista. V očích Matky Terezy, jež chce všem porozumět, všechny přijímat, je každá osoba zároveň dárcem a to takovým, který dává nejvíc – část sebe sama. Takováto osoba, která nabídne dávat sebe sama, je tou, která obdrží ten nejcennější dar. Tam, kde jiní vidí klienty a prosící, Matka Tereza vidí spolupracovníky. Není zde očekávání vděčnosti jedné ze stran, ale celá jejich práce je založena na vzájemném porozumění a úctě, na srdečném lidském kontaktu. Takovéto žití Matky Terezy a jejích sester je životem přísné chudoby, dlouhých dní a nocí namáhavé práce. Životem, ve kterém je málo místa na jiné radosti než na ty nejcennější.⁷⁸

„Nezáleží na množství toho, co dáváme, ale na lásce, kterou do daru vkládáme.“⁷⁹ Rozdáváním sebe sama druhým, nám může přinést nádherné prožitky. Stačí se jen nebát a otevřít svá srdce lásce, kterou nám dává Bůh, protože nás miluje. Nemáme však jen shromažďovat to, co nám On dává, ale jít a dělit se s druhými o lásku, kterou má Bůh k nám. Rozdávat tuto lásku a nečekat, co za to od lidí na odplatu dostaneme, neboť my přece už svou odměnu máme v nebi (srov. Ko 1,4-5). Jsme povoláni k tomu, abychom dávali druhým to, čeho se jim dnes nedostává, to, co v dané chvíli potřebují. Dnes je někdo bez domova a nahý, dnes je někdo nemocný nebo umírá, dnes někdo potřebuje teplo naší ruky. Dnes jsme povinni uspokojit tyto potřeby. Musíme se naučit milovat dnes. Zítra už může být pozdě.⁸⁰ Matka Tereza byla přesvědčena o tom, že láska je vždy a v každém okamžiku pro všechny k dispozici.

Dnešní svět je velice praktický. Naučil se, že pomoc hladovým a chudým nevyřeší, dáme-li jim to co potřebují, nýbrž dáme-li jim „prut“, aby se naučili „chytat rybu“ sami. Matka Tereza naproti tomu mluví jiným jazykem. Neříká nic o prutu a o rybě, ale odvolává se na lásku Boží, díky níž se každý náš nejmenší čin stává

⁷⁸ Srov. CHAWLA, N. *Matka Teresa*. s. 169 - 170.

⁷⁹ MATKA TEREZA Z KALKATY, BRATR ROGER Z TAIZÉ. *Marie matka smíření*. Brno: Cesta, 1991. s. 19.

⁸⁰ Srov. *Bądź Moim światłem : bl. Matka Teresa z Kalkuty : Oficjalne wydanie z okazji beatyfikacji*. s.19.

svědectvím o věčnosti a začátkem velkých děl. Svým sestřám říkala, aby neobětovaly jen svou pomoc, ale také i své srdce, aby se staly živým důkazem Boží dobroty.⁸¹

Láska nás vyzývá, abychom milovali i tehdy, když nám to působí bolest. Misionářky lásky tak zůstávají v zemích, kde je válka (Kosovo, Bagdád), své společenství neruší ani tam, kde je lidé nenávidí a již zde několik z nich přepadli a zabili (např. Jemen). Svobodně se rozhodují zůstat v těchto státech i přes nebezpečí smrti, protože jsou zde Kristovi chudí, kteří potřebují jejich pomoc. „Jsme povoláni milovat svět. Bůh tak velmi milovat svět, že mu dal Ježíše. Dnes tak velmi miluje svět, že mu dává nás, tebe a mě, abychom byli Jeho láskou, Jeho soucitem a Jeho přítomností skrze život složený z modlitby, obětí, důvěry.“⁸² Podle Matky Terezy milovat znamená být činný. Milovat je pro ni oddat se cele Bohu, našemu Otci, spoléhat jen a jen na Něho. Mít odvahu vydat se za Ním kamkoliv a mít na paměti, že pro Boha není nic nemožné.⁸³

Nejčistší láska je láska Ježíše Krista na kříži. „Žízním“ – žízni po mně, po lidech kolem mne, po osamocených, beznadějných... Tato láska dává smysl naší práci. To se nedá naučit napodobováním od lidí, ale přichází od Ježíše. Proto je třeba tolik adorat ve svém srdci. Sestry nenapodobují ani Matku Terezu. Ona si to nepřála, nechtěla je přitahovat ke své osobě, ale posílala je za tím pravým a nejlepším učitelem - Kristem.

2.6 Svatost

„Svatost není luxus pro vybrané, ale její dosažení je úkolem pro tebe i pro mě. Budme tedy svatí, jako je svatý náš nebeský Otec.“⁸⁴ Matka Tereza si byla vědoma toho, že povoláním každého člověka je svatost. Správně pochopila, že svatost je právo pro každého člověka počínaje už jeho narozením. Svátý je takový člověk, který dovolí Bohu, aby přebýval v jeho srdci a tou láskou, kterou jej miluje Bůh, aby pak

⁸¹ Srov. ŻBIKOWSKI, Z. *Święta XX wieku*. s. 8.

⁸² GAUTHIER, J. *Pragnę : od Malej Teresy do Matki Teresy*. Warszawa: Wydawnictwo Księży Marianów MIC, 2005. s. 39.

⁸³ Srov. Tamtéž.

⁸⁴ *Bądź Moim światłem : bl. Matka Teresa z Kalkuty : Oficjalne wydanie z okazji beatyfikacji*. s. 24.

miloval sám druhé. Tím, že Matka Tereza žila v důvěrném spojení s Kristem v Eucharistii a mezi chudými dvacet čtyři hodin denně, stala se kontemplativní osobou uprostřed světa. „A tak když pracujeme s Ním, modlíme se prací: vždyť když to děláme s Ním, pro Něho a Jemu, milujeme Ho. A když Ho milujeme, vstupujeme víc a více do spojení s Ním a dovolujeme Mu, aby v nás žil svůj život. A toto žití Krista v nás je svatost.“⁸⁵

Matka Tereza své povolání od Ježíše k dílu Misionářek lásky brala jako povolání ke svatosti. Říkala Kristu, že dá církvi mnoho svatých. Úkolem Misionářek lásky je nejen sloužit Kristu v nejhudších z chudých, ale ukazovat jim cestu ke svatosti. Matka Tereza sama ukazovala prostý způsob života vedoucí ke svatosti, jež se zakládá na modlitbě a lásce k Bohu v našich bližních. „Modlitbou se naše srdce očistí a pak můžeme rozpoznat Boha v našich bližních. Jestliže milujeme je, máme zároveň otevřené srdce pro Boha a jsme naplněni Jeho láskou, pokojem a radostí.“⁸⁶ Neboť Kristus nám přece řekl: „...cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25,40) Misionářky lásky obětují celé své srdce službě nejubožejším. Nečekají, až lidé přijdou za nimi. Slouží všem těm, kteří potřebují jejich pomoc a lásku. Všude a ke všem touží přinášet Boha, který miluje a prahne po každém z nás. A proto opouští všechno, aby měly volné ruce pro všechny.

„Pane, učiň mě svatou podle tvého srdce tichého a pokorného.“⁸⁷ To, jak rychle budeme postupovat ke svatosti, závisí na Boží milosti a na naší vůli. Chce-li být někdo svatým, znamená to, vzdát se všeho, co nepochází od Boha. Zřící se své vůle, svých náklonností, představ, ...oddát se zcela vůli Boží, dát se Bohu cele. Budeme-li více věřit Jeho lásce než své slabosti, pak Bůh s námi bude moci učinit velké věci. Aby nás však mohl naplnit, musíme se nejdříve vzdát všeho, vší své sebelásky. Můžeme Ho prosit, aby nás učinil svatými, ale musíme nechat na Něm a přijmout tu cestu, kterou nám ke svatosti vybere, neboť opravdová svatost vyžaduje, abychom plnili Boží vůli s radostí.⁸⁸

⁸⁵ KOLODIEJCHUK, F. B. *“Jesus is my All in All” : A Novena to Blessed Teresa of Calcutta.* s. 22.

⁸⁶ Tamtéž, s. 15.

⁸⁷ SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy.* s. 27.

⁸⁸ Srov. Tamtéž, s. 26 - 27.

„Jestliže už jsme poznali, kde hledat Boha a jak rozpoznat Jeho vůli, tehdy se náš vztah s ubohými stane pro nás samotné i pro jiné cestou ke svatosti.“⁸⁹ Aby náš život přinášel ovoce, musí být zakotven v Kristu. Nemůžeme druhým předávat Jeho pokoj, radost a lásku, jestliže my sami jsme je nejprve nenalezli a nenechali se jimi naplnit. Jsme jen nástroje v rukou Božích a ovoce můžeme přinášet pouze tehdy, budeme-li ve všem sjednoceni s Ním. Podobně mluví sv. Pavel: „Já jsem zasadil, Apollos zaléval, ale Bůh dal vzrůst.“ (1 K 3,6)

3 SPIRITUALITA MATKY TEREZY

3.1 Čtyři významné rysy spirituality Matky Terezy⁹⁰

Matka Tereza se snažila své sestry vést k úplnému odevzdávání se Kristu. V její spiritualitě můžeme nalézt tyto čtyři významné rysy:

- 1) Pevné odhodlání osvobodit se od lpění na našich vlastních potřebách a ambicích.
- 2) Být ochoten zapřít své já a otevřít své srdce životu láskyplné služby bližním. (Svůj vzor vidí v Marii, v její láskyplné službě. Je to právě ona, která zabírá ústřední místo v její spiritualitě.)
- 3) Být srdcem i duší spojen s Kristem, jinak nelze žít v duchu úplné oddanosti, milující důvěry a radosti. Učit se modlit prací jako Kristus v Nazaretu. Být tak neustále spojen s Ním, vidět Ho v druhých a tak o Něm rozjímat dvacet čtyři hodin denně.
- 4) Život Misionářek lásky musí být naplněn radostí. Radost není věcí povahy ani známkou pohodlí. Služba Bohu a duším je vždy těžká. Skutečná láska však přináší radost, která je následkem srdce zapáleného láskou.

⁸⁹ SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 20.

⁹⁰ Srov. NEUER, J. S. J. *Mother Teres's Charism. VJIR* (2001), s. 185 – 188.

3.2 Sliby

Život Misionářek lásky je stavěn na řeholních slibech. Složením slibů člověk posílí svůj vztah a vazbu na Boha. Je to prohloubení darů, které jsme dostali při křtu: víry, naděje a lásky. Vazby na Boha nás táhnou vzhůru. Pokud člověk prožívá vše v Bohu, stává se jeho život lehčím a svobodnějším. „Slib je přirozené vyústění života podle evangelia. Spojuje nás s Ježíšem Kristem. Slibujeme proto, abychom Mu byli podobni.“⁹¹

Evangelijní rady vyjadřují skutečnost, že nebe přišlo na zem. Představují v každém člověku, který podle nich žije, živé tajemství církve. „Kdo otevře své srdce Kristu, nejen že pochopí tajemství vlastní existence, ale také tajemství vlastního povolání a dá dozrát znamenitým pocitům milosti.“⁹² Ve slibech chudoby, čistoty a poslušnosti jde v podstatě vždy o opuštění určité velké pozemské hodnoty kvůli jiné mnohem větší, kvůli „tomu jedinému, co je třeba“ (srov. L 10,42). Při tomto opouštění se nejedná o znehodnocení pozemských skutečností, nýbrž o nové hodnoty, které nám daroval sám Bůh.⁹³

Každá evangelijní rada je ve vztahu k určité pozemské hodnotě. Jedinec je tak povolán, aby tyto hodnoty odložil a byl volný pro vydávání svědectví o skutečnostech větších. V evangelijních radách se tak zjevuje síla vykoupení, neboť jsou zde lidé, kteří nepotřebují ke svému štěstí pozemské hodnoty, nýbrž zakoušejí je v niterném společenství s Bohem. Tak to vyjadřuje i sv. Terezie z Avily, když říká: „Bůh sám postačí.“ Evangelijní rady jsou tedy jednou z forem zvěstování, že Boží království je už zde na zemi a nikoliv teprve někde v budoucnu.⁹⁴

⁹¹ *Život Laických misionářů a misionářek lásky*. s. 15.

⁹² *Poselství svatého otce Jana Pavla II. k XLII. světovému dni modliteb za povolání (17. dubna 2005)*. Praha: Česká biskupská konference, 2005, s. 2, čl. 3.

⁹³ Srov. BUOB, H. *Povolání k vydanosti*. s. 20.

⁹⁴ Tamtéž.

3.2.1 Chudoba

„Naší odpovědí na volání Krista, je zasvěcení se chudobě.“⁹⁵ Dobrovolně zvolená chudoba kvůli Pánu má mnoho tváří. Záleží vždy na tom, kam je člověk povolán. Chudoba se bude v jeho životě představovat nejrozličnějším způsobem a bude měnit v každé době svoji podobu. Dobrovolně přijatá evangelijní chudoba nemá však stejnou podobu jako chudoba těch, kdo se narodili v sociální a hmotné bídě nebo v ní musí ranami osudu nedobrovolně žít. Tato dvojí tvář chudoby nelze stavět na stejnou úroveň. Nábožensky motivovaná chudoba je podílem účasti na životě chudých. „Slib evangelijní rady chudoby obsahuje pohotovost přijmout všechno v následování Toho, který nevěděl, kam složí hlavu.“⁹⁶ Je to tedy uváženě chtěné a svobodně si zvolené rozhodnutí následování Krista, který, ačkoli byl bohatý, stal se pro nás chudým, abychom my z Jeho chudoby zbohatli (srov. 2 K 8,9).⁹⁷

V daru evangelijní chudoby nás Ježíš volá ke zřeknutí se všeho, každé touhy a ambice po moci, cti a slávě. Kristus vyzývá ty, jež Ho chtějí následovat, aby zapřeli sami sebe (L 9,23) a prodali všechnen svůj majetek (L 12,33), pak budou svobodni „milovat Ho nade všechno, milovat Ho ve všem a všechno v Něm“⁹⁸. Chudoba není nikdy cílem, nýbrž cestou pomáhající následovat Krista v jakékoliv situaci. Vyžaduje, abychom byli ochotni přijmout všechno, co se z určité činnosti či úkolu při následování Krista vyvine. „Abychom náleželi Bohu, musíme se všeho vzdát. Jen tak můžeme opravdově milovat.“⁹⁹

Když se Matka Tereza rozhodla odejít z kláštera „Loretánek“, aby mohla začít svoji misi mezi nechudšími z chudých, ocitla se na ulici, sama, bez ničeho, bez jakéhokoliv zázemí a zajištěnosti. V sáří chudáků a s pár věcmi v kufříku byla mezi těmi nejubožejšími – stala se jednou z nich. Její oporou a jistotou byl „pouze“ Bůh. Poznávala, kolik bolesti na těle i na duši musí zažít ti, kdo každodenně hledají jídlo, bydlení, pomoc.

⁹⁵ *Constitutions of the Missionaries of Charity*. s. 29, čl. 50.

⁹⁶ BUOB, H. *Povolání k vydanosti*. s. 135.

⁹⁷ Srov. Tamtéž, s. 126 - 136.

⁹⁸ *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 14, čl. 19.

⁹⁹ DOIG, D. *Matka Tereza : Život a dílo*. Praha: Řád. s. 87.

Sestry žijí s chudými a jako chudí. Nechtějí mít víc než oni. Jejich způsob života je velmi tvrdý. Spí na rohožích prostřených na holé zemi. Podle pravidel smí každá řeholnice mít pouze základní osobní vybavu: dlouhou bílou košili (hábit), bílé sárí, které se na ni obléká a sandály. Každá sestra vlastní dvě sárí. Jedno z nich si obléká, zatímco druhé musí vyprat a nechat uschnout, aby ho oblékla druhý den. Jejich život odpovídá skutečné evangelijní chudobě, která je opravdová, radikální a úplná. Matka Tereza říká, že chudoba je jejich věno. Takováto chudoba vyžaduje také, aby si sestry nedělaly žádné zásoby. Jedí s chudými a jako chudí. Chodí většinou pěšky nebo využívají nejlevnější dopravní prostředky. Učí se ve všem a naprosto záviset na Bohu, neboť chudoba nemá žádné jistoty. Je to evangelijní ideál prožívaný doopravdy a bez všech kompromisů. A na tom je postaveno pravé křesťanství.¹⁰⁰

Za vykonanou práci sestry nikdy nic nepřijímají. Každá Misionářka lásky je nejchudší z chudých a díky tomu může sloužit všem. Mají to samé co chudí; nosí stejné oblečení jako oni. Jejich chudoba je pouze v tom jiná, že si ji zvolily sami. Vybraly si takovéto žití. Chtějí být chudí stejně tak jako jejich vzor Kristus. Kristus, který si zvolil narodit se, žít a pracovat mezi chudými. Po čas svého veřejného působení žil z almužny druhých. Proto se ani Misionářky lásky nebojí žít jako On v době svého veřejného působení z almužny druhých. Však takovýto život nelze vést bez totální odevzdanosti se Pánu a bezmezné důvěry v Jeho prozřetelnost.¹⁰¹

Domy, v nichž sestry bydlí, jsou podle řádových pravidel rovněž prostě zařízeny, skromné a co nejvíce se mají podobat domům chudých, jimž slouží. Aby zachovaly ducha chudoby, zřikají se i svého soukromí. Spí ve společných ložnicích, kde si pro sebe nemohou vyhradit ani maličký koutek. Hlavním důvodem této chudoby je láska. Lidé o které se starají jsou chudí proti své vůli, zatímco pro ně je chudoba plodem svobodného rozhodnutí. Volí si chudobu jako Ježíš, který, přestože byl bohatý, se narodil, žil a pracoval mezi chudými.¹⁰²

¹⁰⁰ Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 80.

¹⁰¹ Srov. PAŽITKA, M. *Matka Terézia Můj život*. s. 164 - 165.

¹⁰² Srov. Tamtéž, s. 128 - 129.

Matka Tereza si přála, aby absolutní chudoba neplatila jen pro jednotlivé řeholnice, ale také pro kongregaci jako takovou, pro celou komunitu jako právnickou osobu. Aby ani institut nevlastnil majetek, neměl příjmy ani žádné pravidelné příspěvky, aby žily jen z milosrdné lásky. Matka Tereza vždy říkala, že její dílo spravuje Boží prozřetelnost, která jim finanční prostředky posílá prostřednictvím štědrých lidí, jež s nimi chtějí spolupracovat. Žijí tedy z darů, z milosrdenství, z almužen, z drobných skutků lásky tisíců lidí. Z úplné důvěry v Prozřetelnost odmítají všechny pravidelné příjmy, platy nebo subvence, neboť stálý příjem by jim umožnil, aby si dělaly plány a projekty, ale to už by nebyly dětmi Prozřetelnosti.¹⁰³

„Aby si sestry dokázaly zachovat víru v tento neuvěřitelný ideál evangelijního života, vede je Matka Tereza k tomu, aby nikdy nemyslely na zítřek. Do stanov kongregace napsala: 'Veškeré plánování budoucnosti musíme ponechat na všemohoucím Bohu, protože včerejšek už je pryč, zítřek ještě nenastal, a k tomu, abychom milovaly Ježíše, sloužily mu a dávaly ho lidem poznat, nám zůstává jen dnešek.'¹⁰⁴

S chudobou, neboli s ničím, vybudovala Matka Tereza úžasnou organizaci, která dokonale funguje a rozdává štěstí a naději tisícům zoufalých lidí. Chudoba, k níž se Matka Tereza a její sestry zavazují slibem, je absolutní a v naší době se zdá až nemožná. Nic nevlastní, žijí jako lidé, o které se starají, to znamená jako nejchudší z chudých. Sestry musí být chudé, aby mohly lépe porozumět chudým. Musí stále lépe a lépe poznávat chudobu – žít ji „na vlastní kůži“, jinak by se nemohly vcítit do matky, která se znepokojuje o své dítě, do chudého, který neví, co bude ten den jíst, ... Jsou zcela odevzdané Boží prozřetelnosti. Jsou jako stromy, jako květiny, ale pro Boha jsou důležitější než stromy a květiny, které Bůh zahrnuje svou péčí. Je však opečovává daleko více. V tom spočívá krása jejich shromáždění.¹⁰⁵

¹⁰³ Srov. PAŽITKA, M. *Matka Terézia Můj život*. s. 129 - 130.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 130.

¹⁰⁵ Srov. CHAWLA, N. *Matka Teresa*. s.188.

3.2.2 Čistota

„Čistota, pro nebeské království (srov. Mt 19,12), kterou řeholní osoby slibují, se má považovat za znamenitý dar milosti. Osvobozuje totiž srdce člověka zvláštním způsobem (srov. 1 K 7,32-35), aby se více rozhořelo láskou k Bohu a ke všem lidem. Proto je zvláštním znamením nebeských darů a nejvhodnějším prostředkem, aby se řeholní osoby mohly horlivě oddat Boží službě a apoštolským pracím. Takto všem věřícím připomínají podivuhodný sňatek, který byl ustaven Bohem a plně se zjeví v příštím věku, totiž spojení církve s jediným ženichem Kristem.“¹⁰⁶

Sliby jsou pouze prostředkem, který vede duši k Bohu. Zvláště pak slib čistoty je chápán jako způsob, jímž člověk dává své srdce výhradně a jenom Bohu. Životní stav celibátu, tj. volba žít v úplné zdrženlivosti pro Boží království, je zvláštní Boží dar (srov. Mt 19,11). Svůj základ má v Ježíšově životě a příkladu a v učení a v tradici církve. Tento slib je vyjádřením zasvěcení srdce Bohu a vzdání se radostí rodinného života. Sestry se tak z lásky k Bohu vzdávají přirozeného daru, který dal Bůh ženě – mateřství – pro dar větší, totiž být nevěstou Kristovou a stát se matkou duší.¹⁰⁷

Panenství má ze své niterné podstaty charakter tajemství nadpřirozené lásky mezi Kristem a člověkem. Je to omilostněná skutečnost, kterou může pochopit a přijmout jedině víra. Výzvu k tomuto povolání můžeme uskutečnit pouze tehdy, když se dostaneme hlouběji do osobního vztahu s Kristem. Teprve potom můžeme objevit, že se dá z tohoto Krista žít. Pravou příčinou Bohu zasvěceného života je vřelý osobní vztah ke Kristu. Člověk však musí nejprve spočinout v Jeho osobě, a tak mít možnost zakusit nadpřirozenou lásku. Je to nezasloužený dar, jímž nám Bůh nabízí, že Mu můžeme patřit zcela již v tomto čase. Panenství existuje jedině a výlučně kvůli osobě Ježíše Krista. Toho se musí každá osoba takto žijící držet.¹⁰⁸

¹⁰⁶ PC 12 /O přizpůsobené obnově řeholního života/ *Dokumenty 2. vatikánského koncilu*. 2. vydání. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002.

¹⁰⁷ Srov. Matka Tereza. *Myšlenky na každý den*. Třetí vydání. Praha: Nové město, 1997. s. 120.

¹⁰⁸ Srov. BUOB, H. *Povolání k vydanosti*. s. 97.

K lepšímu zachování čistoty slouží sestrám některé vnější i vnitřní prostředky:¹⁰⁹

- Nedůvěra k sobě a mimořádná důvěra v Boha a v Nejsvětější Srdce Ježíšovo, které je zdrojem a pramenem veškeré čistoty.
- Stálé vědomí Boží přítomnosti a duch modlitby.
- Časté přijímání Eucharistie, která je chlebem vyvolených.
- Umrťování těla.
- Věrné dodržování pravidel týkajících se skromnosti, doteků a pohrdání osobním přátelstvím.
- Pravé přátelství je darem od Boha. Pravé přátelství je srdečné a zdrženlivé, není výlučné, poskytuje svobodu ve volbě přátel.
- Horlivost v práci i v období horka.
- Otevřenost vůči představenému a našemu duchovnímu otci při vyznání.
- Veliká obezřetnost, zejména ve styku s druhým pohlavím. Neopatrnost byla u mnoha řeholníků příčinou pádu.
- Osobní láska k Neposkvrněné Panně Marii. Bude nad vámi bdít a kdybychom pochybili, nezapomeňme, že je útočištěm hříšníků.

3.2.2.1 Čistota srdce

„Jak čisté musí být naše ruce, když se máme dotýkat Kristova těla v chudých, jako se ho dotýká kněz v podobě chleba na oltáři!“¹¹⁰ Všimněme si, s jakou úctou, láskou a vírou zvedá kněz Kristovo tělo – hostii. Podobně tak i my musíme mít takovou lásku, úctu a víru, když zvedáme těla chudáků. „Toužím být čistá pro práci, kterou mám dělat jako Kristova spolupracovnice. Moje čistota musí být tak ryzí, aby dokázala přitáhnout i ty nejméně čisté k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.“¹¹¹ Čisté srdce je takové srdce, ve kterém je přítomen Kristus a které Mu stále vyznává svou víru a lásku. Čistota srdce je důležitá, abychom viděli Krista v chudých, mohli jim hlásat Boží slovo a přinášet jim Jeho lásku. Naše srdce musí být čisté a jasné, neboť máme

¹⁰⁹ MATKA TEREZA. *Myšlenky na každý den*. s. 121.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 122.

¹¹¹ Tamtéž, s. 120.

mluvit z celé Jeho plnosti. Aby srdce mohlo přetékat Bohem, nesmí v něm mít místo žárlivost, hněv, hádky a nešlechtnost. Osoba, která se zavazuje slibem čistoty, dává tak své srdce Pánu, kde jediné místo patří pouze Jemu, ukřižovanému Kristu.

Abychom dokázali ve svém srdci zaslechnout Boží hlas, musíme se ztišit. K tomu, abychom se mohli ztišit, je zapotřebí mít čisté srdce, neboť pouze čisté srdce může spatřit Boha a naslouchat Mu. Podobně i Kristus, když rozmlouval se svým nebeským Otcem, odcházel na opuštěná místa, kde se v tichu a samotě modlil. „Čím více obdržíme v modlitbě a tichu, tím více budeme moci vydat ze sebe v našem aktivním životě.“¹¹² V tichu pak nalezneme sílu Ducha a opravdovou jednotu s Bohem. Moc Boží se stane naší silou a učiní, že vše co budeme dělat, budeme činit dobře. Náš život i smýšlení tak bude sjednocené s Bohem.¹¹³

3.2.3 Poslušnost

„Jako zamilovaný nemohu dělat nic jiného, než plnit vůli mého milovaného. To je má veškerá touha a život.“¹¹⁴

Poslušnost je jeden ze způsobů, jakým se člověk zavazuje žít Boží vůli, která se zjevuje skrze představené (i skrze špatné představené). Je to jeden z nejhlubších projevů sebeobětování. Člověk podřizuje sám sebe, vzdává se své vlastní vůle. „Poslušnost znamená celým srdcem a dobrovolně podříditi svou vůli Božímu plánu skrze řadu prostředníků: osoby, události, instituce, lidské autority, psaná pravidla, zvyky a praktiky. Poslouchat znamená říci 'ano' k posvátnému řádu existence stanovenému Bohem na tomto světě.“¹¹⁵ Toto všechno vyžaduje z naší strany velkou pokoru.

Poslušnost je také součástí sebedarování Ježíšovi. Jen On je hoden naší lásky, úplného odevzdání se Mu cele a bez výhrad. Nechat se Jím použít kdykoliv a k čemukoliv, být Mu stále k dispozici. Úplné darování se Bohu nám zajistí

¹¹² SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 24.

¹¹³ Srov. Tamtéž.

¹¹⁴ BUOB, H. *Povolání k vydanosti*. s. 86.

¹¹⁵ *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s.16, čl. 21.

vytrvalost v Boží službě, neboť poslušností vždy plníme Jeho nejvyšší svatou vůli a to nás neustále osvobozuje od pochybností, strachu a skrupulí. „Poslušnost je nejkrásnější obětí Bohu, protože naše vůle je jediným darem Božím, který nám patří a který nám Bůh nikdy nevezme. Přijmeme Ho, jen když se Mu vydáme.“¹¹⁶

Poslušnost je plnění Boží vůle. Ježíš přišel, aby plnil vůli svého nebeského Otce a plnil ji až do smrti, a to smrti na kříži. Stejně tak i Maria, když jí Bůh oznámil skrze anděla, že počne Syna. Svým „ať se mi stane podle tvého slova“ (L 1,38) se rozhodla stát Jeho vlastnictvím. Řekla své „ano“ k tomu, že chce a vždy bude chtít to co On – Bůh. Poslušnost je nejjistější cestou k pravé svatosti. Mariina poslušnost je vzorem pro celou církev.¹¹⁷ Maria se nabízí Bohu cele, dává Mu absolutní svobodu, aby si s ní mohl konat co chce. Její „fiat“ je podobno Kristovu „fiat“ v Getsemanech. Je to poslušnost nové Evy a nového Adama. O Marii stejně jako o Kristu můžeme říci, že se utrpením naučila poslušnosti. Byla matkou Mesiáše, jež byl odmítán. Její povolání bylo tvrdé a bolestné; šla s Kristem až na kříž. Od ní se máme co učit poslušnosti. Říkejme spolu s ní slova žalmu: „Nauč mě plnit tvou vůli, ...“ (Ž 143,10).¹¹⁸ „Tedy jenom Duch, to znamená milost, může dát člověku s příkazem i schopnost poslechnout 'zákony a přikázání'. Proto se svěřujeme Duchu, aby nás vedl za ruku po cestě, kterou hodláme jít, abychom objevili velké tajemství poslušnosti.“¹¹⁹

Matka Tereza říkala, že každý úkon neposlušnosti nevyhnutelně oslabuje řeholní život a že v poslušnosti je naproti tomu přítomna radost, pokoj a sjednocení s Bohem. Radila tedy svým sestrám, aby se už od počátku naučili poslušnosti, neboť

¹¹⁶ NEUER, J. S. J. Mother Teres's Charism. *VJIR* (2001), s. 189.

¹¹⁷ „Maria řekla: 'Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova.'“ (L 1,38)

„Svatí otcové soudí, že Maria nebyla použita Bohem jen trpně, nýbrž že ze svobodné víry a poslušnosti spolupracovala na lidské spáse. Ona totiž, jak praví sv. Irenej, 'svou poslušností se stala příčinou spásy pro sebe i pro celé lidské pokolení'. Proto mnozí svatí otcové ve svých kázáních s oblibou mluví podobně jako on: 'Uzel, vzniklý neposlušností Evy, byl rozváznán poslušností Marie.'“ (LG 56 /Věroučná konstituce o církvi/ *Dokumenty 2. vatikánského koncilu.*)

¹¹⁸ Srov. CANTALAMESSA, R. *Poslušnost*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1993. s. 55 - 58.

¹¹⁹ CANTALAMESSA, R. *Poslušnost*. s.10.

ta jim dá právo na život s Bohem.¹²⁰ Poslušnosti nás může naučit pouze Ježíš Kristus v Nejsvětější svátosti a svým vlastním životem na kříži. Skrze malé skutky poslušnosti máme tak den co den možnost prokazovat svoji lásku Bohu.

V každém společenství, aby se udrželo pohromadě, musí být „vedoucí“. Náboženská poslušnost je svobodně zvolená poslušnost, neboť člověk svobodně říká své „ano“ ke společenství, jež si dobrovolně vybral a tím i k jeho autoritě. Náboženská poslušnost po nás vyžaduje konat v každém okamžiku to dokonalejší. To znamená, že jsme-li ve vztahu poslušnosti k autoritě, která je sice zvolena lidmi, ale potvrzená Bohem, a ta ode mne nepožaduje nic, co by odporovalo Bohu, mám záruku, že konám to nejdokonalejší.¹²¹ Pokud tedy setrváváme v poslušnosti, plníme tím Boží vůli. Pravá poslušnost vnáší světlo do mnoha věcí a v nitru člověka oživuje Boží sílu. Poslušností se dostáváme k nové svobodě a můžeme pocítit, že Pán chce něco jiného. Autorita nám poskytuje jistotu, že spočíváme v Boží vůli.

„Skrze zasvěcenou poslušnost nás Pán volá ke sjednocení a ponoření se do víry, a tak můžeme proniknout do Božího mystéria, jež přináší spásu celému lidstvu.“¹²² Poslušnost je důkazem naší víry, která je pohotová, prostá, slepá a radostná. Bůh miluje radostného dárce, natož pak dárce radostného a zároveň poslušného. Musíme poslouchat tak, jako poslouchal Kristus, který byl poslušný až k smrti a to k smrti na kříži. Viděl Otcovu vůli ve všem, v celém svém životě i smrti. Díval se neustále na svého Otce a z lásky k Němu se pak dokázal podřídit i lidské omezenosti, kterou ztělesňoval například Pilát.¹²³ „Správná poslušnost nás osvobozuje od sobectví a pýchy a pomáhá nám najít Boha a v něm celý svět. Poslušnost je zvláštní milost, která vytváří hluboký mír, vnitřní radost a hlubokou jednotu s Bohem.“¹²⁴

¹²⁰ Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 51.

¹²¹ Srov. BUOB, H. *Povolání k vydanosti*. s. 38 - 39.

¹²² *Constitutions of the Missionaries of Charity*. s. 33, čl. 58.

¹²³ Srov. MATKA TEREZA. *Myšlenky na každý den*. s. 135 - 136.

¹²⁴ Tamtéž, s.136.

3.2.4 Služba nejchudším z chudých

„Kristus nás volá skrze Jeho církve k práci pro záchranu a posvěcení nejchudších z chudých po celém světě, a tak tišíme jejich žízeň po Bohu a Boha po nich.“¹²⁵

Matka Tereza v míře svého náboženského rozvoje a v odpovědi na potřeby okolí se nespokojila se třemi sliby: čistoty, chudoby a poslušnosti, kterými se zavazovali členové i jiných shromáždění. K zachování těchto tří slibů složila dodatkový čtvrtý: „z celého srdce a dobrovolně sloužit nejchudším z chudých“. Tímto slibem se Misionářky lásky odlišují od jiných řeholních společenství a zároveň tento čtvrtý slib potvrzuje a ujasňuje jejich zvláštní poslání v církvi. Jestliže v prvních třech slibech se projevuje úkol zachovávat první velké přikázání lásky k Bohu celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí, pak čtvrtý slib jim pomáhá uskutečňovat stejně důležité přikázání – milovat svého bližního jako sebe sama, zvláště nejchudší z chudých. Tímto slibem se zavazuje každá Misionářka lásky k radostné práci v péči o choré, umírající, nemilované, vyhozené na ulici, malomocné, lidí, kteří ztratili všechnu víru i naději v život.¹²⁶

Z obsahu povolání a inspirace vyznělo jasně, že sestry musí být k dispozici potřebným, kteří jsou na ulicích, a to očividně nebylo možné za klášterními zdmi. Sestry tento čtvrtý slib nazývají „naší cestou“. Vyžaduje od nich oddání se osobám chudým a potřebným, kteří utlačeni bídou žijí v podmínkách nehodných člověka. Neustále vyhledávají ve městech i vesnicích, v nejnuznějších místech lidi chudé, opuštěné, choré, slabé, umírající, ...

Čtvrtý slib služby nejchudším z chudých je projevem dobré vůle a ochoty, odplácet lásku a soucit Boha skrze milování Ho v „odstrašující podobě“, ať už je to člověk opuštěný chorý na AIDS, umírající v centru velkoměsta, či tisíce malomocných povalujících se na ulicích Kalkaty. Sestry říkají, že kdyby nevěřily, že je to sám Kristus, komu slouží, nikdy by nebyly schopny tuto práci vykonat. A už v žádném případě by je k tomu nepřinutily žádné peníze. Tímto slibem se zavazují

¹²⁵ *Constitutions of the Missionaries of Charity*. s. 38, čl. 68.

¹²⁶ *Srov. Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 19, čl. 28 - 30.

k horlivé a nezištné službě všem potřebným. Služba znamená žít ušlechtilé ve světě, ale nebýt z tohoto světa. Posvěcovat svůj život modlitbou a věností s hlubokým smyslem pro odpovědnost a s radostí přijímat všechno, co si Pán přeje. Být připraven poskytnout chudou, pokornou, prostou a láskyplnou službu podle svých nejlepších schopností ve všech potřebách nejchudším z chudých, a to nejen z prostého úmyslu poskytnout jim pomoc, ale také pro lásku Boží. Svou přítomností a rozhovorem sdílet osobně Boží lásku, kterou ve svém životě zakoušejí. Nezištnost pak znamená rozdávat zdarma a s radostí, co jsme dostali a nežádat nic na oplátku, ani peníze nebo věci. Neočekávat vděčnost ani ocenění. Horlivost se projevuje ochotou dávat vše, co můžeme, aniž uvažujeme o nákladech. Dávat, i když to zraňuje.¹²⁷ „Nedávat chudým pouze ruce ke službě, rty k mluvení, oči k vidění, ale také své srdce k lásce, s dobrotou, pokorou a radostí.“¹²⁸

Prostřednictvím dobrovolné, z hloubi srdce vyvěrající služby nejchudším z chudých se tak Misionářky lásky dotýkají Krista, jež je ukryt ve zničených tělech hladovějících a lidí bez přístřeší. Vždyť Kristus říkal: „...cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25,40). Jejich láskyplná práce tak ukazuje trpícím lásku Boha k nim.¹²⁹

Slib služby nejchudším z chudých umožňuje Misionářkám lásky milovat Krista a sloužit Mu v nuzném převleku nejchudších prostřednictvím:

a) sedmi skutků duchovního milosrdenství:¹³⁰

1. volat hříšníky k pokání
2. poučovat nevědomé
3. radit pochybujícím
4. posilovat nešťastné
5. snášet křivdy s trpělivostí
6. odpouštět urážky
7. modlit se za živé i zemřelé

¹²⁷ Srov. *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 19, čl. 28 - 30.

¹²⁸ Tamtéž, s. 20, čl. 31.

¹²⁹ Srov. CHAWLA, N. *Matka Teresa*. s. 67 - 68.

¹³⁰ *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 20, čl. 31.

b) sedmi skutků tělesného milosrdenství:¹³¹

1. sytit hladové: nejen pomíjivým chlebem, ale také Božím slovem, modlitbou a svátostmi
2. dávat napít žíznivým: nejen vodu, ale také poznání, pravdu, spravedlnost, lásku a radost
3. oblékat nahé: nejen do šatů, ale také do lidské důstojnosti
4. poskytovat přístřeší bezdomovcům: zajistit jim nejenom dům postavený z cihel, ale nabídnout jim srdce, které chápe, chrání a miluje
5. navštěvovat nemocné, chromé a slepé: nejen ty, kdo jsou nemocní, slepí a chromí na těle, ale také na mysli a na duchu
6. navštěvovat uvězněné: nejen ty, kdo jsou uvězněni za železnými mřížemi, ale také ty, kdo jsou uvězněni ve svých vášních, sobectví, hříchu, lhostejnosti a nevědomosti
7. Pohřbívat zemřelé: nejen mrtvá těla, ale také zlozvyky, hříchy a sobectví

Probouzet a tišit hlad po Bohu je jádro a povolání Misionářek lásky. Jejich posláním je přicházet k lidem jako svědci Kristovi, aby jim předali sílu tiché modlitby a osobní zkušenost Boží lásky.

3.2.4.1 Služba

Služba znamená žít ušlechtilé ve světě, ale nebýt z tohoto světa. Posvěcovat svůj život modlitbou a věností s hlubokým smyslem pro odpovědnost a s radostí přijímat všechno, co si Pán přeje. Sloužit, znamená být vždy připraven poskytnout chudou, pokornou, prostou a láskyplnou službu podle svých nejlepších schopností ve všech potřebách nejchudším z chudých a to nejen pro pomoc samotnou, ale pro lásku Boží.¹³²

¹³¹ *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 20, čl. 31.

¹³² *Srov. Tamtéž*, s. 19, čl. 30.

3.2.4.2 Nezištnost

Nezištnost znamená rozdávat zdarma a s radostí, co jsme dostali (Mt 10,8), nežádat od lidí nic na oplátku, ani peníze nebo věci, a neočekávat vděčnost ani ocenění (L 17,10).¹³³ Vše dělat s úmyslem „jen pro Pána“, neboť máme slíbenou odměnu v nebi.

3.2.4.3 Horlivost

Horlivost znamená dávat vše, co můžeme, aniž uvažujeme o nákladech, které na to vynaložíme, dávat, i když to zraňuje. „Nedávat chudým pouze ruce k službě, rty k mluvení, oči k vidění, ale také své srdce k lásce, s dobrotou, pokorou a radostí.“¹³⁴

3.3 Formace sester¹³⁵

K Matce Tereze přicházela děvčata i z velmi dobře situovaných rodin, a proto pro ně mohl být život v naprosté chudobě velmi těžký. Matka Tereza zavedla tedy metodu „přijď a podívej se“. Mnoho děvčat, která se domnívají, že je Pán volá, aby se oddala službě Jemu, jsou velmi mladá a snadno mohou podlehnout iluzím. Proto ty, které touží vstoupit do Kongregace Misionářek lásky, pracují nejprve prvních šest měsíců po boku sester profesek. Jsou vysílány do nejodpudivějších a nejpodřadnějších prací, skrze které mohou rozeznat opravdovost svého povolání.¹³⁶

Ty z nich, které vytrvají, se stávají postulankami. Doba postulátu trvá jeden rok, během něhož se mladé dívky učí základy náboženství. Je to také zároveň doba intenzivnějšího rozpoznávání opravdovosti svého povolání. Po ukončení postulátu vstupují do dvouletého noviciátu. Ve slavnostní ceremonii jsou jim ostříhány vlasy a na hlavu vloženy bílé závoje. Čas noviciátu věnují především modlitbě a pokání ve více znatelné separaci od vnějšího světa. Po ukončení této fáze formace pak mohou

¹³³ Srov. *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 20, čl. 30.

¹³⁴ Tamtéž, s. 20, čl. 31.

¹³⁵ Srov. CHAWLA, N. *Matka Teresa*. s. 78.

Srov. ŻBIKOWSKI, Z. *Święta XX wieku*. s. 8.

¹³⁶ Srov. STONE, E. M. *Błogosławiona Matka Teresa : życie w miłości*. s. 89 - 90.

složít své první sliby a jako profesky obdrží bílé sáří se třemi modrými pruhy a stávají se plnohodnotnými členkami shromáždění.

V následujícím pětiletém juniorátu, kde každý rok sestry své sliby obnovují, lépe poznávají své povolání a připravují se na věčné sliby, které mohou složít po ukončení tohoto období juniorátu. Však dříve, než to nastane, vysílá Matka Tereza sestry na tři týdny zpět domů. Její záměr je jasný. Poněvadž sestry čeká život vymáhající neobyčejné oddání se Bohu, děvčata musí mít poslední možnost rozhodnout se, zda skutečně touží zůstat v řádu a sloužit.

3.4 Uspořádání dne

Denní program Misionářek lásky začíná již kolem půl páté ráno mší svatou a rozjímáním. Obojí trvá dohromady přibližně dvě hodiny. Poté následuje snídaně a rozeslání do práce. Sestry chodí do leprosárií, do nemajetných rodin, vyučují katechismus, připravují jídlo pro chudé a pod. Záleží na potřebách té dané země, ve které se nacházejí. O půl jedné se vracejí zpět do komunity, aby se naobědvaly. Po jídle vykonávají domácí práce a také mají půl hodiny odpočinku. Potom se odebírají společně do kaple, kde zpytují svědomí, modlí se liturgii hodin a křížovou cestu. Po půlhodině duchovní četby se odeberou na šálek čaje a ve tři hodiny odpoledne sestry se sliby odcházejí opět do práce, zatímco novicky zůstávají doma, jelikož mají formační program, kde se věnují studiu Pravidel a Písma. Navečer o půl sedmé se opět všechny sestry scházejí v kapli a společně konají hodinovou adoraci Nejsvětější svátosti. Pak následuje večeře, rekreace a v devět hodin večer se opět scházejí v kapli, aby se společně modlily.¹³⁷

Každý týden věnují jeden den duchovní obnově. V ten den vycházejí sloužit do ulic pouze novicky a sestry se sliby zůstávají v domě na duchovní obnově. Věnují se především modlitbě, přistupují ke svátosti smíření a adorují před Nejsvětější svátostí.¹³⁸ Jedině opravdový vnitřní život jim dává sílu správně prožívat jejich

¹³⁷ Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 84 - 85.

¹³⁸ Srov. Tamtéž.

aktivity. Pak mohou nalézat Ježíše mezi nejchudšími a nejpotřebnějšími a vidět Ho v každém, koho potkávají.

3.5 Inspirace konstitucí

Matka Tereza, dříve než založila vlastní kongregaci, byla loretánskou sestrou¹³⁹. Po založení nové řeholní rodiny si mezi své první spolupracovníky a rádce pozvala otce jezuity (mezi prvními z nich byli Julien Henry a Celesten Van Exem). Konstituce, které vytvořila, byly proto z části inspirované ignaciánskou spiritualitou.

Pro Matku Terezu stejně jako pro sv. Ignáce z Loyoly platí, že cílem každé apoštolské práce je oslava Boží a spása duší. Prvním předpokladem pro každou sestru je tedy snaha poznat Boží vůli a konat ji, zapomínat na sebe a odevzdávat se do rukou Boží prozřetelnosti. Další podoba s ignaciánskou spiritualitou je disponibilita sester – tzn. jít na jakékoliv místo, kde je potřeba pracovat, do různých zemí, na nejrůznější místa na světě, k nejrůznějším národům, podle momentální potřeby církve. Sestry musí být stále připraveny přijmout jakýkoliv úkol, kterým je pověří jejich sestra představená.¹⁴⁰

Matka Tereza kladla velký důraz na svatou poslušnost. Říká, že každý úkon neposlušnosti nevyhnutelně oslabuje řeholní život. V poslušnosti je přítomna radost, pokoj a sjednocení s Bohem. Proto klade každé sestře na srdce, aby se jí už od samého počátku naučila. Další důležitou ctností pro sestry Matky Terezy je pokora, ve které je obsažen velký dynamismus duchovního života a pravá velikost člověka před Bohem. Pokora je duchovním pramenem, neboť Misionářky lásky napodobují svým životem pokoru Mariinu, té, která byla služebnicí Nejvyššího. Povoláním sester je co nejdokonaleji následovat Krista, aby se tak On pro ně stal vším. Proto skládají

¹³⁹ Institut Blahoslavené Panny Marie z Loreta – ženská řeholní kongregace, založená v 16. století Mary Ward v duchu Tovaryšstva Ježíšova, tedy na základech jezuitské spirituality. Jejich cílem bylo sloužit víře a to především výchovou dívek, pastorační činností a pomocí v sociální a charitativní oblasti. Mary Ward chtěla pomáhat ženám ke znovuzískání jejich důstojnosti, vychovávala je k uvědomování si vlastní odpovědnosti ve společnosti a v církvi. (Srov. *Novéna k Mary Ward*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. s. 3 - 4.)

¹⁴⁰ Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 48 - 54.

sliby čistoty, chudoby a poslušnosti a navíc k tomu přidávají rozhodnutí sloužit nejchudším a nejobožejším. Také tento čtvrtý slib¹⁴¹ je s největší pravděpodobností inspirován od sv. Ignáce z Loyoly.¹⁴²

K spiritualitě inspirované sv. Ignácem z Loyoly přidala Matka Tereza svoji originální spiritualitu. Jejím základem je Mariina návštěva u Alžběty a hluboká úcta k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, která pro svou návštěvu u Alžběty je Matkou Terezou definována jako „první misionářka lásky“, neboť tím, že se vydala na cestu, aby mohla pomáhat své těhotné příbuzné, vydala svědectví o své ochotě sloužit. Čtvrtým slibem se tedy Misionářky lásky naprosto odevzdávají službě těm nejchudším mezi chudými a jako jejich vzor Maria, se nabízejí do služby chudým z celého srdce a z čisté lásky. Je to služba, která je projevem zbožnosti, něhy a niternosti. Matka Tereza tak požaduje po svých sestřích, aby sloužily druhým s Mariiným srdcem. Nabádá je k tomu, aby vstoupily do školy Panny Marie; učili se od ní a nechaly se jí vést za Kristem.¹⁴³

Být služebnicí po vzoru Marie znamená, dávat se k dispozici všem a dělat to s radostí. Neboť radost byla silou Panny Marie a právě jedině radost jí mohla dát sílu kráčet nelehkou cestou až na judské hory, když se vydala za Alžbětou. Tak i sestry se od ní mají učit kráčet životem tak, aniž by se nechaly překonat únavou a dokázaly překročit pohoří všech obtíží. Radost musí být duchovním hábitem každé sestry a jejím rozpoznávacím znamením ve světě.¹⁴⁴

¹⁴¹ Řeholní řády z dob, které předcházely založení Tovaryšstva Ježíšova, měly jen tři sliby: chudobu, poslušnost a čistotu. Sv. Ignác však založil tradici čtvrtého slibu, jednalo se o zvláštní poslušnost papeži. Pro jezuitu je tento čtvrtý slib skutečný důvod, proč byla jejich společnost vůbec založena. Rovněž pro sestry Misionářky lásky představuje čtvrtý řeholní slib pravý důvod existence jejich kongregace – jedná se o svobodnou službu těm nejchudším, prokazovanou z celého srdce. (Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 53.)

¹⁴² Srov. Tamtéž, s. 48 - 54.

¹⁴³ Srov. Tamtéž, s. 54 - 59.

¹⁴⁴ Srov. Tamtéž.

3.6 Boží prozřetelnost

„Naše totální odevzdání se Bohu znamená být zcela k dispozici Otci, Kristu a Marii. Dáváme sebe zcela Bohu, protože Bůh se dal zcela nám.“¹⁴⁵

Svatý Pavel říká: „Vím, komu jsem uvěřil.“ (2 Tm 1,12) Není to nic neuváženého, ale rozumná volba. Věnuje-li člověk někomu naprostou důvěru, nedělá to lehce a náhodně. Věnuje-li někomu důvěru, vystavuje se tím vždy nebezpečí. Lidé mohou zklamat, zradit, ale Bůh je věrný. I když my jsme nevěrní, On zůstává věrný navždy.

„Kristus tě použije ke konání velkých věcí, ovšem pod podmínkou, že ty budeš věřit víc v Jeho lásku než ve svou slabost. Věř v Něho, tvá víra v Něj musí být slepou a absolutní důvěrou, protože On je Ježíš.“¹⁴⁶ Důvěra znamená zřeknutí se egoismu, svobodného posuzování a vlastní vůle. „Maria dovoluje Bohu, aby ji použil ve shodě s Jeho vůlí. Náleží Otci bez výhrad, s plnou důvěrou a radostí.“¹⁴⁷ Očekává vše jen a jen od Boha. „Sama láska nic nežádá, spokojí se s čekáním; ba ani nečeká, ví, že její modlitba je již vyslyšena dříve, než byla vyslovena.“¹⁴⁸ Stejně tak i „Kristus se dal zcela k dispozici Otci, ačkoliv byl Bůh, nestavěl se na roveň Bohu, ale odevzdává se, bere na sebe roucho služebníka, aby se narodil jako bezbranné dítě.“¹⁴⁹

Matka Tereza si byla jistá tím, že Boží prozřetelnost nás nikdy neopouští. A jestliže Kristus chce její dílo, věřila, že se o něj také postará, aby mohlo dál pokračovat. Ve svých domech nemají Misionářky lásky ničeho nadbytek, spíše naopak. Kdyby sestry, které se starají o chod domu neměly obrovskou důvěru v Boha, nemohly by ani spát, protože téměř nikdy nemají zásoby potravin ani na týden dopředu a někdy ani na celý den. Pokaždé se však najde nějaké řešení a to třeba

¹⁴⁵ *Constitutions of the Missionaries of Charity*. s. 12, čl. 24.

¹⁴⁶ DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 131 - 132.

¹⁴⁷ *Constitutions of the Missionaries of Charity*. s. 12, čl. 24.

¹⁴⁸ LADAME, J. *Srdce Ježíšovo, srdce plné lásky*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1996. s. 103.

¹⁴⁹ *Constitutions of the Missionaries of Charity*. s. 12, čl. 24.

i na poslední chvíli.¹⁵⁰ Pán tak vnukává nejrůznějším lidem, aby z rozmanitých důvodů přinesli to, co právě životně potřebují. Sestry chtějí jen vykonávat Boží dílo a o prostředky se musí postarat Bůh. Pakliže jim je nepošle, znamená to, že si tu věc nepřeje. Stačí jen slepě věřit v jeho lásku, a každý den můžeme být svědky jeho zázraků.¹⁵¹

Matka Tereza mnohdy nevěděla, kam má jít nebo co má v budoucnu dělat. Ale nebála se. Věděla, že Bůh ji zavolal a že ji povede, kam chce. Její víra byla zcela mimořádná. Šla ve slepé důvěře v Boha, aniž by věděla kde, a z čeho bude žít.¹⁵² Spoléhat na Boží prozřetelnost v dnešním světě zní už spíše jako fráze, kterou lidé neberou doslova a vidí za tím určité riziko. Ale tak tomu u Matky Terezy a jiných světců nebylo. Právě oni skálopevně důvěřovali v Boha a stávali se tak šťastnými a vděčnými svědky úžasných zázraků. To, jak se o Matku Terezu a její sestry Boží prozřetelnost stará, viděla na organizacích, podnicích, vládách, ...ale především na drobných darech lidí, kteří sami mají jen skrovné ekonomické možnosti. Takové dary mají největší hodnotu, protože pro dárce znamenají určitou oběť a jsou opravdovým skutkem lásky.

3.7 Radost

„Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se!“ (Fp 4,4) Anděl zvěstuje v Betlémě radost, protože Bůh se nám vydal ve svém Synu. Radost pak toužil Kristus sdílet se svými apoštoly: „To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.“ (J 15,11) Radost, to je to, co naplňovalo první křesťany. „Radost je hluboce zakořeněná v mystériu Kristova kříže i vzkříšení.“¹⁵³

¹⁵⁰ „V jejích domech každodenně docházelo k zázrakům víry a lásky. Tak se třeba stalo, že když v jídelně nebylo už zhora nic, co by se mohlo nabídnout chudým, kteří se tu stravují, a pouze v Kalkatě jich je několik tisíc, najednou se objevil kamion plný chleba, protože právě ten den školy stávkovaly. Dodavatelé školních jídelen se proto rozhodli odvézt jídlo do jídelny pro chudé.“ (DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 78.).

¹⁵¹ Srov. ALLEGRI, R. *Matka chudých : Život Matky Terezy z Kalkaty*. s. 131 - 137.

¹⁵² Srov. DOIG, D. *Matka Tereza : Život a dílo*. s. 32.

¹⁵³ *Constitutions of the Missionaries of Charity*. s. 78, čl.160.

Radost ze služby Bohu i člověku není věci povahy nebo temperamentu. Radost není nálada, ale je v srdci. Není to náhodný stav, nýbrž je založená na víře v to, že Ježíš mě miluje. Není to lehká záležitost. Musíme neustále hledat způsob, aby radost našla cestu do našich srdcí a zůstala v nich. Jestliže se radost stane modlitbou, je také silou a láskou. Radost je jako síť lásky, již je pak možno lovit lidské duše.¹⁵⁴ Neustále si musíme uchovávat radost z toho, že jsme milováni, abychom ji pak mohli sdílet s druhými.

Sv. Pavel říká: „Kdo rozdává, ať dává upřímně.“ (Ř 12,8) Jestliže budeme vykonávat svoji práci ochotně a přidáme k tomu ještě vřelý úsměv, tehdy ve všem co budeme dělat, spatří druzí naše dobré skutky a budou chválit Boha Otce (srov. Mt 5,16). Nejlepším způsobem prokazování své vděčnosti Bohu a lidem je přijímání všeho, co nás potkává s radostí. Radostné srdce je srdce planoucí láskou. Zbožný a zároveň radostný člověk je sluncem pro lidi. Být radostný znamená také být šlechetný a dobré mysli. Je to závoj, za kterým se skrývá obětavost. Ti, jež byli takto obdarováni a dokáží se radovat, dojdou dokonalosti. Radost je nejlepším způsobem šíření křesťanství ve světě. Kdyby sestry nebyly radostné, byl by jejich život otroctvím a ničím víc. Vykonávaly by svoji práci, ale nikoho by tím neoslovily.¹⁵⁵

Radost proměňuje každého člověka. Zapomíná na sebe a myslí na Boha. Radost nemůžeme držet pod zámkem v sobě sama, ale vždy vyzařuje ven z člověka. Nelze si ji ponechat pro sebe. Radost se chce sdílet a šířit stále dál. Tak může naše radost proměňovat i svět kolem nás. Narození Krista v Betlémě přineslo radost celému světu a každému lidskému srdci. Ten samý Kristus si stále přeje přicházet znovu a znovu pod naši střechu v svatém přijímání. Chce nás obdarovávat svou radostí a pokojem a touží, abychom ho šířili dál. Radost je znamení Ježíše Krista zmrtvýchvstalého. Víme, že jsme Jím vykoupeni. Bůh dává a my přijímáme. On je Lásky. Když přijímáme s radostí, ukazujeme tím vděčnost.¹⁵⁶

¹⁵⁴ Srov. SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 68.

¹⁵⁵ Srov. Tamtéž, s. 68 - 70.

¹⁵⁶ Srov. Tamtéž, s. 68 - 69.

4 MODLITBA

„...modlitba coby skutečný dialog lásky může člověku dovolit, aby se stal vlastnictvím milovaného Božího Syna, vnímal dotyk Ducha svatého a v synovské důvěře spočinul na Otcově srdci.“¹⁵⁷

Náš život má být ustavičnou modlitbou chvály a díků. Potřebujeme se každý den živit modlitbou a hledáním Boha, který nás miluje. Jenom modlitba nás může uschopnit dávat bez počítání nákladů a pomoci nám plnit Boží vůli každý den. Máme ve svém duchovním životě mnoho nepřátel: svět, ďábla a sebe sama. Abychom mohli zasvětit své srdce a duši boji proti našim duchovním nepřátelům, potřebujeme se modlit ustavičně a v modlitbě vytrvat. S radostí a nezrušitelnou nadějí budeme pak moci pracovat pro nejchudší z chudých, za něž Ježíš dal svůj život. Modlitba a práce nejsou úplné jedna bez druhé.¹⁵⁸

Nic nezjevuje v evangeliu lépe nezbytnost modlitby než to, jaké místo zaujímal modlitba v Ježíšově životě. Často se modlil na hoře (Mt 14,23), o samotě v odloučení (L 9,18), dokonce i když ho všichni hledali (Mk 1,35). Kristova modlitba přitahovala Jeho nejbližší přátele. Apoštolové a prvotní církve zůstávali věrni Jeho příkazu „bdít a modlit se“. Modlitba udržuje v důvěrném spojení s Kristem a s církví a potom se může každý z nás stát opravdovým Misionářem lásky všude tam, kde se právě nachází.¹⁵⁹ „...modlit se k Bohu znamená milovat Ho, a to znamená plnit Jeho slova. ... Modlit se znamená pro mě sjednocovat se s vůlí Ježíše Krista dvacet čtyři hodin denně, žít pro Něho, skrze Něho a v Něm.“¹⁶⁰ Matka Tereza vybízela své sestry, aby si modlitbu zamilovaly, aby se často během dne modlily. Doporučovala jim, chtějí-li, aby se jejich modlitba stávala stále lepší, mají se modlit často. „Potřebujeme se tolik modlit, kolik potřebujeme dýchat. Bez modlitby nemůžeme dělat nic.“¹⁶¹

¹⁵⁷ JAN PAVEL II. *Novo millennio ineunte* : Apoštolský list papeže Jana Pavla II. na závěr jubilejního roku 2000. Praha: Sekretariát české biskupské konference, 2001. s. 26 - 27, čl. 33.

¹⁵⁸ Srov. GAUTHIER, J. *Pragnę* : od Malej Teresy do Matki Teresy. s. 47 - 49.

¹⁵⁹ *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 23, čl. 35.

¹⁶⁰ SPINK, K. *W ciszy serca* : Medytacje i modlitwy Matki Teresy. s. 7.

¹⁶¹ Tamtéž, s. 53.

Naše modlitba je více privilegium než povinnost. Více dar než problém. Není pouhým výsledkem našeho vlastního úsilí. Nemáme se zbytečně vyčerpávat hledáním krásných myšlenek nebo slov, ale raději máme setrvávat pozorně před Bohem v pokoře, očekávání, v touze a čistotě srdce, plni radosti a naděje. Naše modlitba může nabývat mnoha forem, neboť je ozvěnou našeho života a odrazem nevyčerpatelného světa, v němž přebývá Bůh. V modlitbě musíme být připraveni čelit všem druhům zkoušek, vyprahlosti nebo neútěchy. Někdy zakusíme a uvidíme, jak je Pán dobrý, jindy můžeme být vyschlí a neradostní jako vyprahlá země nebo prázdná studna.¹⁶² „Ale naše žízeň a bezmoc bude naší nejlepší modlitbou, jestliže ji přijmeme s trpělivostí a s láskou ji obejmeme.“¹⁶³

Modlitba činí naše srdce velkým, tak velkým, aby mohlo přijmout Boží dar, kterým je On sám. O tuto milost však musíme stále prosit. Jestliže poznáme, jak moc nás Kristus miluje, budeme podobně toužit i my milovat tou láskou Jeho i druhé. Zároveň se musíme modlit za to, abychom neponičili Jeho dílo, které skrze nás Kristus chce konat.

Aby byla naše modlitba plodná, musí plynout ze srdce. Dokonalá modlitba nezávisí na množství vypověděných slov, ale na horlivosti naší touhy. Stačí jen hledět s vírou na Boha. Tomu se učili také apoštolové po nanebevstoupení Páně. „Ježíš je naše modlitba. Jeden hlas, který stoupá vzhůru z tváře země, spojuje a sjednocuje v sobě všechny hlasy pozvednuté k modlitbě. Je to něžná zbožnost, hluboká úcta, pokora, jas a prostota.“¹⁶⁴ Cílem modlitby, jakožto rozhovoru s Bohem, je oddat se duší zcela Pánu.

„Jestliže se budeme modlit – uvěříme.

Jestliže uvěříme – budeme milovat.

Jestliže budeme milovat – zatoužíme sloužit.

Jen tehdy můžeme změnit naši lásku k Bohu v opravdový čin,

když naši službu darujeme Kristu ukrytému v chudých.“¹⁶⁵

¹⁶² Srov. *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 23, čl. 35.

¹⁶³ Tamtéž.

¹⁶⁴ *Život Laických misionářů a misionářek lásky*. s. 6.

¹⁶⁵ SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. s. 7.

4.1 Mše svatá a svaté přijímání

„Náš život musí být protkán Eucharistií. Od Ježíše v Eucharistii se učíme, jak Bůh velice žízni po lásce k nám a jak žízni po naší lásce a po opěťované lásce duší. Od Ježíše v Eucharistii dostáváme světlo a sílu, abychom mohli tišit jeho žízeň.“¹⁶⁶ Středem života Misionářek lásky je slavení eucharistie. Je to nejvyšší výraz a nejsilnější opora jejich života. Každá a každý z nich byli povoláni k životu, jež je inspirován touto svátostí. Eucharistie je počátek a cíl všech jejich činností. Pramen a završení služby Bohu a podstatný popud k tomu, aby byli služebníky chudých. „Musíme růst v každodenním poznávání tohoto tajemství a ve větší lásce k Pánu, který v něm dává sebe sama.“¹⁶⁷ „...jenom z něho je možno čerpat energii k takovému životu, jakým žil on.“¹⁶⁸

„Neměli bychom nikdy zapomenout, že srdcem slavení eucharistie je Ježíšovo sebedávání se v Chlebu života a v rozbitých, uvězněných, nemocných a osamělých tělech chudých lidí. Oběť nás samých spolu s Ježíšem v eucharistii za druhé – naše bratry a chudé – je jediný základ každé komunity.“¹⁶⁹ Mše je duchovním pokrmem, kterým se živíme. „Bez mše svaté bych nepřežila dne ani hodinu svého žití“,¹⁷⁰ říká Matka Tereza. V Eucharistii vidí Krista pod způsobou chleba. V chudých, v jejich zničených tělech, v umírajících, ...v těch všech pak spatřuje Krista a díky tomu je možná jejich práce pro nejchudší a nejubožejší. „Když vidím Ježíše v podobě chleba, mohu ho pak vidět i v utýraných tělech chudých. Proto musím být s Kristem jedno. Když mám takovou hlubokou důvěru v Eucharistii, mohu se Ho pak zcela samozřejmě dotýkat i v utýraných tělech, protože Kristus řekl: 'Já jsem živý chléb.'“¹⁷¹

V oběti mše svaté denně obnovujeme oběť svého života a docházíme sjednocení s oběťmi, které Bohu přinášejí všichni lidé všech náboženství. Mše svatá

¹⁶⁶ KOLODIEJCHUK, F. B. „Jesus is my All in All“ : A Novena to Blessed Teresa of Calcutta. s. 20.

¹⁶⁷ Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky. s. 24, čl. 36.

¹⁶⁸ Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni modliteb za povolání 6. května 2001. s. 6, čl. 4.

¹⁶⁹ Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky. s. 24, čl. 36.

¹⁷⁰ Srov. CHAWLA, N. Matka Tereza. s. 183.

¹⁷¹ Srov. DOIG, D. Matka Tereza : Život a dílo. s. 70.

je také vrcholnou obětí života všech, kdo umírají, všech, kteří zakoušejí bolesti a utrpení zde na zemi, zvláště nejchudších z chudých. Celé hříšné lidstvo může být očištěno a vykoupeno jen „Beránkovou krví“.¹⁷² „Jako Neposkvrněná Panna Maria přijala věčné Slovo ve svém srdci a ve svém lůně s nesmírnou důvěrou a hlubokou pokorou při zvěstování, tak také my musíme přivítat Ježíše ve svatém přijímání.“¹⁷³

„Eucharistie je opravdu kousek nebe, které se otevírá nad zemí. Je to paprsek slávy nebeského Jeruzaléma, který proniká mraky našich dějin a vrhá světlo na naše putování.“¹⁷⁴ V Eucharistii spočívá naše síla k životu jednak zde na zemi, ale zároveň je také pokrmem pro věčnost. Kdo přijímá Tělo a Krev Krista zde na zemi, nosí v sobě zárodek života věčného.¹⁷⁵ „Neměli bychom nikdy zapomenout, že srdcem slavení eucharistie je Ježíšovo sebedávání se v Chlebu života a v rozbitých, uvězněných, nemocných a osamělých tělech chudých lidí. Oběť nás samých spolu s Ježíšem v eucharistii za druhé – naše bratry a chudé – je jediný základ každé komunity. Spojujeme se s Pánem v plodné a milé oběti za život světa.“¹⁷⁶ Jako Panna Maria přijala věčné Slovo do svého srdce a lůna s nesmírnou důvěrou a hlubokou pokorou při zvěstování, tak také my bychom měli přivítat Ježíše pokaždé, když k nám přichází pod způsobou chleba a vína ve svatém přijímání.

4.2 Adorace Nejsvětější svátosti

„Ať je náš život proniknut obrovskou úctou k 'tajemství víry'. Naše adorace nepotřebuje ospravedlnění víc než naše láska a obdiv k nekonečnu, jemné velikosti Boží, nepochopitelné hloubce Kristova daru. Ať tato chvála nikdy nemizí z našich rtů.“¹⁷⁷

¹⁷² Srov. *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 25, čl. 36.

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ JAN PAVEL II. *Ecclesia de Eucharistia* : Encyklika Jana Pavla II. o Eucharistii a jejím vztahu k církvi. s. 20, čl. 19.

¹⁷⁵ Srov. Tamtéž.

¹⁷⁶ *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 24, čl. 36.

¹⁷⁷ Tamtéž.

Kristu, který přebývá stále přítomný ve svém daru, můžeme neustále předkládat sebe sama, všechno co jsme a co máme. „Celý náš život musí být klaněním se v Duchu a v Pravdě. Celá naše existence je slavení a adorace před Eucharistií.“¹⁷⁸ Jedině odtud pak můžeme čerpat novou sílu a inspiraci. Klaněním se Kristu přítomnému v Eucharistii tak vzdáváme zároveň chválu a slávu našemu nebeskému Otci. „Ježíš nás očekává v této svátosti lásky. Nešetřeme časem, když se s Ním jdeme setkat při adoraci a kontemplaci, jež je plna víry a připravena zadostiučinit za veliké viny a zločiny světa. Ať naše adorace nikdy neustává.“¹⁷⁹

„Jedna hodina naší denní adorace před Nejsvětější svátostí nám dává více síly jít v Jeho stopách ve spojení s Bohem, kterému náležíme.“¹⁸⁰ „Zůstávejme dlouho před Ježíšem přítomným v Eucharistii, a napravujme tak svou vírou a láskou přestoupení, opomenutí, ba i urážky, které musí náš Spasitel podstupovat v mnohých částech světa.“¹⁸¹ V institutu Matky Terezy měly sestry do r. 1973 jednu hodinu adorace Nejsvětější svátosti týdně. Na zasedání generální kapituly se však jednohlasně rozhodly věnovat adoraci jednu hodinu denně. Sestry mají mnoho práce, jejich domy jsou plně obsazené, ale přesto dodržují jednu hodinu adorace denně. „Věnujeme tento čas prohloubení naší víry, lásky, věrnosti a znovuobrácení se k Bohu.“¹⁸² Jejich láska ke Kristu je tím intimnější, pomáhá jim lépe chápat vzájemnou lásku. Jejich štěstí je větší, více milují své chudé a co je překvapivé, roste i počet povolání do jejich kongregace.¹⁸³ „...čas věnovaný Bohu v modlitbě neumenšuje účinnost a činorodost lásky vůči bližnímu, nýbrž ve skutečnosti je nevyčerpatelným zřídlem této činorodosti.“¹⁸⁴

¹⁷⁸ *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 24, čl. 36.

¹⁷⁹ Tamtéž.

¹⁸⁰ *Constitutions of the Missionaries of Charity*. s. 66, čl. 132.

¹⁸¹ *Apoštolský list svatého otce Jana Pavla II. biskupům, kněžím a věřícím laikům k Roku eucharistie (říjen 2004 – říjen 2005) Mane nobiscum Domine*. Praha: Česká biskupská konference, 2004. s. 13, čl. 18.

¹⁸² Tamtéž.

¹⁸³ Srov. PAŽITKA, M. *Můj život : Matka Terézia*. s. 168 - 169.

¹⁸⁴ Srov. BENEDIKT XVI. *Encyklika Deus caritas est*. Praha: Paulínky, 2006. s. 53, čl.36.

Všechno se sjednocuje v lásce ke Kristu. „Modlit se k Němu, znamená, milovat Ho.“¹⁸⁵ Podstatou eucharistie je všechno, co zahrnuje lásku. Byli jsme Bohem stvořeni, abychom milovali. Proto se stal Ježíš chlebem života, aby uspokojil náš hlad po Bohu. Říká, že on sám je Chlebem! A tak můžeme přijímat tento chléb a mít život. Všichni potřebujeme Eucharistii. Ježíš se stal hladovým, nahým, bezdomovcem proto, abychom Ho mohli nakrmit, obléci, poskytnout mu střechu nad hlavou. Podle těchto činů, jak jsme se chovali k druhým, jak jsme je milovali, budeme v hodině naší smrti posuzováni.

Jestli opravdu rozumíme tomu, čím je Eucharistie, jestli v životě činíme vše tak, aby se to koncentrovalo kolem ní, jestliže Eucharistií krmíme jiné, potom odkrýváme Krista pod záclonou bolesti ubohých. Potřebujeme hlubokou víru, abychom spatřili Krista ve zmrzačených tělech a pod roztrhanými obleky, pod kterými se ukrývá nejkrásnější ze všech lidských synů. Potřebujeme rukou Krista, abychom se mohli dotýkat zmrzačených těl přes bolesti a utrpení.¹⁸⁶ „Pro nás je nejdůležitější společné shromáždění před Eucharistií a modlitba k Ježíši. Myslím, že ať je náš věk jakýkoli, adorace před Eucharistií je v našich společenstvích tím základním. Mladé sestry nám pomáhají krásným příkladem – něžnou láskou k Ježíši. Čím více stárneme, tím více po Ježíši žízníme. ...naše odvaha i radost vyplývají z jistoty, že nás od lásky ke Kristu nic neodvrátí. Ano, Bůh v nás má zalíbení. Budu to opakovat stále: Bůh nás miluje.“¹⁸⁷

Maria, Matka církve a její vzor, je naší učitelkou v kontemplaci Kristovy tváře. „Maria počala při Zvěstování Božího Syna také ve fyzické podobě těla a krve a předjímal tak v sobě to, co se v jisté míře svátostně uskutečňuje v každém věřícím, který přijímá tělo a krev Páně pod způsobou chleba a vína.“¹⁸⁸ Tak jako Maria ve svém „Magnificat“ vzdává Bohu díky a chválu, podobně bychom měli činit i my po přijetí eucharistického Krista „pod svou střechu“. Každý z nás je povolán stát se jako Maria Božím příbytkem a nést Krista tomuto světu.

¹⁸⁵ STONE, E. M. *Blogosławiona Matka Teresa : życie w miłości*. s. 48.

¹⁸⁶ Srov. BORGHESE, A. *Blogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 173.

¹⁸⁷ MATKA TEREZA Z KALKATY, BRATR ROGER Z TAIZÉ. *Marie matka smíření*. s. 46 - 47.

¹⁸⁸ JAN PAVEL II. *Ecclesia de Eucharistia : Encyklika Jana Pavla II. o Eucharistii a jejím vztahu k církvi*. s. 47, čl. 55.

Svatostánek je základem spirituality Matky Terezy, a proto i jednotlivé komunity se nazývají „svatostánky“, neboť to jsou Ježíšovy domy. Právě ze svatostánku každá z Misionářek lásky čerpá sílu a živou víru pro vykonávání své nesmírně těžké služby. Každý den sestry přijímají tělo Páně a každý týden přistupují ke svátosti smíření. Každý den je také vyhrazena jedna hodina pro eucharistickou adoraci, která v jejich životě hraje velmi významnou roli.¹⁸⁹

4.3 Růženec

Modlitba růžence, která se pod vlivem inspirace Ducha svatého vyvinula ve druhém tisíciletí, byla oblíbená u mnoha světců. Tato prostá modlitba je pro svou hloubku významná i v dnešní době, kdy i nyní je jejím posláním přinášet plody svatosti.¹⁹⁰ „Modlitba růžence je svou povahou mariánská, je nicméně modlitbou plynoucí ze srdce orientovaného ke Kristu.“¹⁹¹ Matka Tereza nám zanechala slova Pána Ježíše, která k ní mluvil: „Uč je modlit se růženec, růženec v rodinách...“¹⁹² Pro Matku Terezu byl růženec prostředkem na cestě k duším. Ona jej stále držela v ruce, i když se jej právě nemodlila, držela ho – držela se ruky Panny Marie.

Růženec je jednoduchá a prostá modlitba, která umožnila již mnohým vést skutečný kontemplativní život a dosáhnout dokonce ustavičné modlitby. Když se ho modlíme pomalu a usebraně, má často moc, dovést naše srdce ke spojení s Bohem. „V růženci nás Maria nechává vstoupit do své modlitby, je to ona, kdo nás přivádí k Ježíšovu lidství a k tajemství svého Syna. Maria nás nechává připojit se určitým způsobem ke své modlitbě, k nejhlubší modlitbě, jaká kdy byla.“¹⁹³ Skrze Mariino srdce máme tak přístup k srdci Ježíšovu. Skrze ni je člověk veden ke kontemplaci Kristovy tváře a zakoušení Jeho lásky. Vždyť je to právě Maria, kdo tolik touží

¹⁸⁹ Srov. DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 82 - 83.

¹⁹⁰ Srov. *Apoštolský list Rosarium Virginis Mariae papeže Jana Pavla II. biskupům, kněžím a věřícím o modlitbě svatého růžence*. Praha: Sekretariát české biskupské konference, 2002. s.1, čl.1.

¹⁹¹ Tamtéž.

¹⁹² VAZHAKALA, S. *A Few reflections on Mother's Founding Grace : Jesus' Dialogues and Communications with Mother Teresa : Mother Teresa's Vocation and Mission*. s. 14 - 15.

¹⁹³ Philippe, J. *Najít si čas pro Boha : Průvodce životem modlitby*. Praha: Paulínky, 2004. s. 108.

přivést nás všechny ke Kristu. „Skrze růženec věřící čerpají hojnost milostí přijímaných takřka z rukou samotné Vykupitelovy Matky.“¹⁹⁴

„Recitování růžencových tajemství na ulici a každodenní modlitba růžence v rodině je výrazem naší něžné oddanosti k Marii.“¹⁹⁵ Matka Tereza říkala, že tato modlitba má být konána každodenně, s láskou, zbožností, na každém místě (třeba i na ulici za hluku a neklidu). Naučila se jej modlit od své matky a modlila se ho i několikrát denně. Ani coby jako sestra nepustila růženec z rukou. Byl to její společník na cestách. „Lidem jdeme vstříc s modlitbou. Růženec je naší silou a naší ochranou.“¹⁹⁶ S růžencem v rukou procházela ulicemi. Stejně tak i každá Misionářka lásky má takovýto růženec. Chodí a modlí se. Svě cesty neměří na hodiny nebo kilometry, ale na desátky růžence. S růžencem v rukou jdou, potkávají potřebné, sbírají ze země umírající, dodávají útěchy těm, kteří nikoho nemají.

4.4 Denní modlitba církve

„Církev, poslušná Kristova příkazu, že je třeba stále se modlit a neochabovat (L 18,1), od počátku vytváří bratrské společenství modlitby a vedena Duchem svatým ve spojení s Kristem oslavuje Boha Otce a prosí za celý svět.“¹⁹⁷ Denní modlitbou přináší církev Bohu oběť chvály. „Nejen ti, kdo mají povinnost konat tuto modlitbu, ale všichni, kdo se jí modlí, stojí před Božím trůnem ve jménu Matky církve.“¹⁹⁸

Cílem Denní modlitby církve je zasvětit Bohu celý běh dne a noci za účelem posvěcovat den a veškerou lidskou činnost. Rozšiřuje do různých denních hodin chválu a díkůvzdání a připomínku tajemství spásy. Je vynikající přípravou na slavení

¹⁹⁴ *Apoštolský list Rosarium Virginis Mariae papeže Jana Pavla II. biskupům, kněžím a věřícím o modlitbě svatého růžence.* s. 1, čl. 1.

¹⁹⁵ DE CHAMBREND, M. *Růženec s Matkou Terezou.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997. s. 5.

¹⁹⁶ Tamtéž.

¹⁹⁷ *Denní modlitba církve.* Praha: Česká liturgická komise, 1987. s. 5.

¹⁹⁸ Tamtéž, s. 7.

eucharistie, protože ji inspiruje a prohlubuje dispozici nezbytnou k plodnému slavení eucharistie.¹⁹⁹

4.5 Ticho

„Bůh je přítelem tichých. Jeho hlas říká: ‘Uznejte, že já jsem Bůh.’ (Ž 46,11). Od nás žádá, abychom se ztišili a tak Ho uslyšeli. Jen v Tichu srdce můžeme slyšet Boží hlas.“²⁰⁰

Podle Matky Terezy je v místě, kde se praktikuje náboženství, ticho nezbytné. Je potřeba ztišit svoje oči, uši, jazyk. Ticho je bránou lásky, láska přivádí k poníženosti, neboť na nás působí poníženost Boha, který ponížil sebe samého, když vzal na sebe podobu otroka. V samotě a tichu před Bohem se ocitáme bez opory, tváří v tvář sobě a své ubohosti. Je velmi těžké a bolestné přijmout tuto naši slabost a nedokonalost, a proto má člověk přirozený sklon před tichem utíkat. Dodáme-li si však odvahy a vytrváme, přijde s tichem do našeho srdce radost, která touží sloužit Bohu, stát se nástrojem v Jeho rukou a dovolit Mu dělat si s námi co chce, jak chce a kdy chce.²⁰¹ Bez ticha není život modlitby možný.

„Hledání důvěrného setkání s Bohem s sebou nese velice silnou potřebu ztišení celé bytosti, ať pro ty, kteří mají najít Boha i uprostřed hlučné vřavy, tak pro ty, kteří kontemplují.“²⁰² V tichu patříme na Boha a shromažďujeme vnitřní sílu, kterou pak dokážeme vložit do skutků i do těch nejmenších zaujetí. Tuto sílu pak můžeme použít i v těch nejtěžších okolnostech, které na nás jednou mohou dolehnout. Můžeme mnoho hovořit o Bohu, ale málo s Ním. Jen v hloubce ticha slyšíme Boží hlas.²⁰³

¹⁹⁹ Srov. *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 25 - 26, čl. 36.

²⁰⁰ *Constitutions of the Missionaries of Charity*. s. 73, čl. 151.

²⁰¹ Srov. PAŽITKA, M. *Můj život : Matka Terézia*. s. 169 - 171.

²⁰² LARRAÑAGA, I. *Ukaž mi svou tvář*. Praha: Paulínky, 2000. s. 258.

²⁰³ Srov. *Tamtéž*, s. 169-171.

„Abychom se dokázali opravdově v Duchu a v Pravdě modlit, potřebujeme se v první řadě ovládat, zklidnit a vnitřně ztišit.“²⁰⁴ Je zapotřebí, abychom vešli do skrytosti, odpoutali se ode všeho hluku a mohli tak navázat rozhovor s naším nebeským Otcem. Musíme nejprve však zklidnit a ztišit nejen své myšlenky, ale také i své tělo. Znamená to tedy, vejít do své komůrky a zavřít za sebou dveře (srov. Mt 6,6), odejít do ústraní, odpoutat se od vnějšího světa, od svých vzpomínek, roztržitostí, starostí a obav, které na nás útočí a ruší náš vnitřní klid. Potřebujeme ticho, abychom mohli přebývat s Bohem, vnímat Jeho přítomnost, mluvit k Němu, naslouchat Mu, rozjímat o Jeho slovech hluboko v našich srdcích. Potřebujeme být sami s Bohem v tichu, abychom mohli být proměněni. Ticho nám dává nový pohled na život, v něm nás Bůh může naplnit svojí silou, skrze kterou pak budeme moci dělat věci s radostí.²⁰⁵

5 MARIA

5.1 Pokora

Pokora není nic jiného než pravda. „Copak máš něco, co bys neobdržel?“ (srov. 1 K 4,7) Jestliže jsme všechno obdrželi, můžeme tedy něco, nějaké dobro, dělat pouze sami ze sebe? Pakliže budeme žít v tomto přesvědčení, nebude mít nikdy pýcha nad námi moc. Pokorného člověka nic neznepokojí: ani pochvala ani hana, poněvadž ví, jaký opravdu je. Také při každé naší práci se můžeme chránit pýchy a to tím, že se cele oddáme Ježíšovi, aby On mohl myslet naším myšlením a konat svoje dílo našima rukama. Potom budeme všechno moci v tom, který nám dává sílu (srov. Fp 4,13).²⁰⁶

Pokora je matkou všech ctností: čistoty, dobroty, poslušnosti. Všichni svatí stavěli své životy na pokoře. „Sebepoznání nás nutí na kolena, a to je pro lásku velmi důležité. Neboť poznání Boha naplňuje láskou – a sebepoznání naplňuje pokorou.“²⁰⁷ Naše pokora není jen napodobováním Krista, ale také dokonalým způsobem, jak se

²⁰⁴ LARRAÑAGA, I. *Ukaž mi svou tvář*. s. 144.

²⁰⁵ Srov. Tamtéž, s. 144 - 145.

²⁰⁶ Srov. BORGHESE, A. *Blagoslawiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 178.

²⁰⁷ MATKA TEREZA. *Myšlenky na každý den*. s. 157.

Kristu zcela odevzdat a tím zároveň prokazovat úctu Bohu Otci, neboť z pokory vždy též vyzařuje Boží velikost a sláva. Jsme-li schopni přijímat s radostí všechna pokoření, stává se pak naše láska ke Kristu důvěrnější a vřelejší.²⁰⁸ „Naše pokora bude rozkvétat, budeme-li milovat svého Pána a své bližní, a naše láska se stane pravdivou, oddanou a vřelou, budeme-li pokorné.“²⁰⁹

Mnohému se můžeme naučit od Panny Marie. Byla tak pokorná, protože byla plná Boha. Cele se odevzdala do rukou Božích, spoléhala pouze jen a jen na Něho. Přestože byla zahrnuta milostí od Boha, byla vyvýšena nade všechny ženy, a přitom zůstávala vždy jen služebnicí Boha v Kristu, jehož doprovázela na všech cestách – v radostech, bolestech i v utrpení až k smrti na kříži. „Jestliže se Bohu odevzdáme, jestliže jako Maria řekneme: ‘Nechť se mi stane podle slova tvého’, pak můžeme Boha žádat, aby z nás učinil prostředníky, protože pak bude skrze nás prozařovat Boží milost – jíž jsme zahrnováni – a touto milostí budeme po celém světě naplňovat srdce lidí.“²¹⁰

„Ať se mi stane podle slova tvého.“ (L 1,38) Maria, Matka Boží, byla velmi pokorná a cele oddaná Bohu. Dovolila Mu, aby ji až po samý okraj naplnil svou milostí. Po jejím „fiat“, kdy přijala k sobě Krista, nezůstala nečině sedět doma, ale běžela sloužit své příbuzné Alžbětě. Matka Tereza říkala Bohu své „ano“ stejně jako Maria, když spatřila anděla zvěstujícího jí příchod Krista. Její ústa vydala krásnou odpověď, která vystihla celou pravdu o ní jako ženě. Maria se od Krista učila, utíkala se k Němu, když jí něco znepokojovalo. Matka Tereza byla Marií fascinovaná. Rozvažovala stále znovu o její pokoře, důvěře, o úplném oddání se k dispozici Tomu, který je v nebi.

To, že můžeme druhým pomáhat, není naše zásluha, je to milost, dar od Pána. Nejsme nic víc, než jen nástroj v rukou Božích. My sami vlastními silami nemůžeme změnit svět, ale v pokoře můžeme udělat tolik, kolik je v našich možnostech, a zbytek svěřit Pánu. Neboť je to On, kdo řídí svět a nikoliv my. Poskytujeme svou

²⁰⁸ Srov. MATKA TEREZA. *Myšlenky na každý den*. s. 156 - 157.

²⁰⁹ Tamtéž, s. 156.

²¹⁰ MATKA TEREZA Z KALKATY, BRATR ROGER Z TAIZÉ. *Marie matka smíření*. s. 41.

službu pouze v závislosti na míře vlastních možností a díky tomu, že On nám k tomu dává sílu.²¹¹

5.1.1 Znaký pravé pokory

Člověk se stává pokorným tehdy, přijímá-li vše, co k němu v životě přichází, přijímá-li sebe sama takového, jaký je, s radostí ze své slabosti. Důvěra v Boha dokáže vše. Bůh nepotřebuje jen naši skvělost, ale především naši prázdnotu a poníženost.²¹² Pro pokoru jsou charakteristické tyto znaky:²¹³

- a) podřízenost, úcta a poslušnost vůči představeným
- b) radostné přijímání všech pokoření
- c) láska k sestřám a zvláště k osobám chudým a pokorným

Žít v pokoře, není pro člověka nic lehkého. Znamená to neustále se zříkat sebe sama, uznávat před Bohem svoji hříšnost a maličkost. Existuje i několik způsobů, kterými se v pokoře můžeme cvičit:²¹⁴

Mluvit o sobě co možná nejméně.

Nezabývat se sám sebou.

Nechtít řídit záležitosti druhých lidí.

Vyhýbat se zvláštnostem.

Přijímat opačné názory a napomenutí radostně.

Nevšímat si chyb druhých.

Přijímat urážky a bezpráví.

Přijímat prezíravost a nevráživost druhých.

Netoužit po lásce ani obdivu.

Být laskavá a milá, i když mne někdo pobouří.

Nikdy si nezakládat na své důstojnosti.

²¹¹ Srov. BENEDIKT XVI. *Encyklika Deus caritas est.* s. 52, čl.35.

²¹² Srov. MATKA TEREZA. *Myšlenky na každý den.* s. 151.

²¹³ Tamtéž.

²¹⁴ Tamtéž, s. 151 - 152.

Ustoupit v diskusi, i když mám pravdu.

Volit vždy to, co je těžší.

Pokorný člověk nikdy nevkládá důvěru sám v sebe, ale v Boha a nikdy neztrácí odvahu. Pravá pokora a důvěra jdou vždy ruku v ruce.

5.2 Vše pro Ježíše skrze Marii

„Vše pro Ježíše skrze Marii“ – to je motto shromáždění založeného Matkou Terezou. Základem spirituality Misionářek lásky je zbožnost Mariina – zbožnost „Matky povolání“. Od Marie se učí stávat se „služebnicemi Páně“. Sledují její příklad. Maria je jim vzorem ve svém dětství, dospívání, v době, kdy se stává Matkou Krista a Jeho učednicí a služebnicí. Napodobováním Marie pak mohou přijímat kříž Ježíše Krista, ať už do jejich života přichází v jakékoliv podobě. Kříž napomáhá dokonaleji milovat Ježíše. Jen kříž nám může ukázat nejkratší cestu k Němu.²¹⁵

Od Marie se učí být matkou a jako matka ji následuje v jejích stopách. Přes ni jako Matku se pak dokáže dívat a porozumět srdcím jiných žen a matek, jejich trápením a potřebám, starostem a radostem. Po narození Krista Maria vše, co se dělo v jejím životě, uchovávala ve svém srdci. Je nám vzorem, jak být vnímaví k potřebám druhých, všimnout si toho, čeho se jim nedostává – jako Maria si všimla, že na svatbě v Káni došlo víno, sdílet s lidmi jejich bolesti – tak, jako Maria stála pod křížem svého Syna.

„Když se člověk snaží dělat vše pro Krista skrze Marii, nic nemůže vyjít naruby.“²¹⁶ Maria se odevzdává do služeb potřebným a ubohým lidem, potřebám jak duchovním tak i materiálními. Od ní se je stále čemu učit. Dle jejího příkladu Matka Tereza nekritizuje, neodsuzuje. Neznamená to, že všechno je podle ní jasné a srozumitelné. Často je pro ni velmi těžké porozumět Božímu úmyslu. Však i tehdy, zdá-li se situace nereálná, může s důvěrou věřit. Nikdy se nevzdává, následuje Mariin

²¹⁵ Srov. BORGHESE, A. *Błogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 35 - 38.

²¹⁶ BAUER, M. TANGHE, O. Chci být Kristovou nevěstou. *Immaculata* 6/1996, roč. V., s. 15.

příklad a připomíná si v srdci napomenutí své matky Drany, aby vždy hleděla před sebe a náležela jen Ježíšovi.²¹⁷

Maria si dělala starosti o svého Syna, když zůstal ve dvanácti letech ve svatyni sám. Ona s Josefem se vrátili zpět, aby ho hledali. Maria trpěla, byla vystrašená, zničená. Když ale našla Ježíše, nenapomínala Ho. Nerozuměla tomu, co povídal Ježíš. Nechácala tu divnou odpověď, kterou jí dal, ale uchovávala ji ve svém srdci. Jemnost Marie před Kristem je taková, jako Matky Terezy před dětmi, nemocnými, osamělými, nejchudšími z chudých. Matka ubohých, jak byla Matka Tereza nazývána, měla vždy pro každého dobré slovo, úsměv, modlitbu. Nerozuměla těm lidem, ale neodsuzovala je a její velké mateřské srdce jí přikazovalo je hledat. Když už nemohla pro lidi nic učinit, vzala je alespoň do „Domu pro umírající“, aby zde zemřeli důstojně a v pokoji. Misionářky lásky je v jejich posledních hodinách nenechávaly samotné, ale byly při nich, aby sdílely s nimi jejich kříž až do konce. Zůstávaly tam, aby utěšovaly druhé v utrpení tak jako Maria, která Ježíšovy učedníky doprovázela na Golgotu krok za krokem.

Maria byla stále blízko kříže. Nemohla pomoci svému Synu, ale mohla s Ním nést bolest ve svém mateřském srdci. Pod křížem se stala naší matkou, když ji Ježíš dal Janovi. Maria a Jan, „matka“ a „syn“, klečeli pod křížem. Tak i Matka Tereza klekala pod křížem, nejen každého rána před svatostánkem, ale nekonečně mnohokrát před rozličnými kříži, kteří lidé zdvihají na svých lodích života.²¹⁸

6 TEMNOTA

6.1 Svatý Jan od Kříže

Temná noc je velmi bolestné, kritické období duchovního života, zakoušené většinou jako Boží skrytost či dokonce zavržení od Boha, které je doprovázeno poznáváním vlastních nedokonalostí. Je-li prožíváno správně, stává se důležitou etapou duchovního růstu. Je to však čas utrpení smyslů, duše i ducha.

²¹⁷ Srov. BORGHESE, A. *Blogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. s. 35 - 38.

²¹⁸ Srov. Tamtéž.

Sv. Jan od Kříže mluví o bolesti sahající až ke kořenům bytosti, do nejtajemnějších hlubin nitra. Je to bolest, která vede k mukám trvajících po dlouhou dobu, dokud se člověk neoprostí od všeho, co odporuje Boží svatosti, dokud nedojde ryzosti víry a lásky.²¹⁹ „Opravdu, toto není čas rozmluvy s Bohem. Duše zde může tak málo, stejně jako ten, koho mají ve vězení v nějaké temné kobce spoutaného na rukou i na nohou, bez možnosti se pohnout, uvidět nebo zakusit nějakou laskavou pomoc shůry či zdola.“²²⁰

Sv. Jan od Kříže uvádí, že pokud člověk šlechetně odpovídá na Boží milosrdenství na své spirituální pouti, přijde čas, kdy je veden Duchem svatým pouštní zkušeností, která probíhá obvykle ve dvou fázích, které mohou být současné nebo následující. Nejprve přichází doba snadných a radostných modliteb, která je prožívána především na úrovni emocí a pocitů. Tyto postupně usychají, otupují a často jsou bolestivě narušeny. Toto se nazývá „noc smyslů“.²²¹

Druhá fáze jde hlouběji a zasahuje do nejhlubšího bodu lidského ducha. To je „noc duše“. Člověk prožívá velké utrpení hlavně z akutního pocitu odloučení od Boha, dokonce opuštění Bohem spolu s nejvíce bolestivým a trýznivým toužením po NĚm. Nejdříve je lákán podlehnout tomuto odrazování, přisuzuje tento stav své vlastní hříšnosti a nevěře.²²²

Na cestě pouští může Bůh někdy poskytnout nějaké oázy: přechodné okamžiky pocíťovaného štěstí. Nakonec člověk dochází k stabilnímu stavu míru a klidu a někdy i k nadšené radosti. Sv. Jan od Kříže dává pokyny, aby nám pomohl rozlišit tuto „noc ducha“ od psychologické deprese nebo duševní netečnosti.²²³

²¹⁹ Srov. SVATÝ JAN OD KŘÍŽE. *Temná noc*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. s. 7.

²²⁰ Tamtéž.

²²¹ Srov. Hart, A. Mother Teresa : Joy in Darkness. *VJTR* 64 (2000), s. 654 - 659.

²²² Srov. Tamtéž.

²²³ Srov. Tamtéž.

6.2 Temná noc Matky Terezy

Matka Tereza šířila všude kolem sebe nesmírnou radost. Žila v Bohu, v Jeho přítomnosti. Na začátku nového života (povolání v povolání) zažila velkou zářivou radost z Pána. Tato hmatatelná jistota Ježíšovy blízkosti se pak ale vytratila a Matka Tereza žila po celý svůj další život, asi 37 let (což je v dějinách církve výjimečné), v temnotě. Její spojení s Ježíšem bylo od toho okamžiku pouze skrze rozum a vůli.

Pouť temnou nocí ducha můžeme nalézt též v korespondenci mezi Matkou Terezou a Vavřincem T. Picachy, jezuitským knězem, pak biskupem Jamshedpuru, nakonec kardinálem v Kalkatě, u kterého hledala pomoc a radu. Matka Tereza oddala celý svůj život nasycení bolestivé touhy žít Krista na kříži. Sdílela jej však v nekonečné temnotě, která zahalovala její život. Temnota je součástí každého duchovního života. To už znala z dřívějších let. Bůh po nás žádá, abychom se pro Něho rozhodli proti všem lidským očekáváním. Odejme všecko, co nás spoutává, abychom neměli nic pro sebe. To je stav čisté lásky, tzv. duchovní noc. Však nyní, kdy se oddala službě chudým, se jí temnota zmocnila utiskující silou. Cítila se Bohem opuštěná, prázdná, bez víry, bez lásky, bez horlivosti. Cítila v duši bolest ze ztráty, že ji Bůh nechce, že Bůh není Bohem, že vskutku neexistuje. A přece ji zároveň mučila touha po Bohu.²²⁴

„A přesto, ačkoliv nemám víru, ani lásku, důvěru, jen tolik bolesti, bolesti touhy, bolesti z odmítnutí, chci Boha vší mocí své duše, a přesto je tu tak hrozné odloučení... Již se nemodlím, moje duše s Tebou není a přesto, když jsem sama v ulicích – hodiny k Tobě hovořím o své touze po Tobě.“²²⁵ Tato temnota však nenarušovala její práci. Naopak byla přesvědčena, že je to právě Bůh, kdo to všechno koná. Přes všechny muka a bolesti, které jí temnota přinášela, byla připravena ji přijmout jako svůj zvláštní způsob nasycení Kristovy žízň. „Můj Ježíši, jsem ochotna trpět celým srdcem... Tvoje radost je vše, co chci... Chci nasytit Tvoji žízeň každou kapkou své krve, kterou ve mně najdeš...prosím, neobtěžuj se navrátit brzy. Jsem připravena čekat na Tě po celou věčnost.“²²⁶

²²⁴ Srov. NEUER, J. S. J. Mother Teres's Charism. *VJIR* (2001), s. 182 - 183.

²²⁵ Tamtéž, s. 183.

²²⁶ Tamtéž, s. 184.

V životech mnoha mystiků se můžeme setkat s temnotou, ale těžko s celoživotní, jakou byla zahrnuta Matka Tereza. Přišla k ní, právě když vykročila do nového poslání, sloužit chudým a opuštěným. Musela od počátku zakusit nejen jejich materiální bídu a bezmocnost, ale i osamělost. Však tyto noci, je-li jim správně odpovězeno, jsou jen očistou, která vede duši k souznění s Bohem.

„Temnota je jediný zdroj opravdové radosti. Člověk září, protože miluje úplnou, slepou láskou, která nepočítá, důvěřuje..., dává se vždycky cele! Známkou Božího působení nejsou pocity, které prožíváme, ale ovoce našeho života.“²²⁷ Její noc srdce byla tak zvláštní účastí na Kristově utrpení. Temnota byla ve skutečnosti jejím mystickým spojením s Kristem. Temnota a bolestná touha po lásce Boží se také stala její záštitou v nebezpečí, jež by mohlo uškodit jejímu poslání, které představovala rostoucí popularita, obdiv a četná vyznamenání, jichž se jí dostávalo po celém světě. Její srdce však bylo ponořené v touze po Bohu. Nebylo v něm místo pro touhy po lidské slávě.

6.2.1 Korespondence Matky Terezy v době její temnoty

Výňatky z korespondence Matky Terezy jezuitskému otci T. Picachymu v době její temné noci ducha, kterou procházela zejména v padesátých a na začátku šedesátých let a dokonce i tehdy, kdy okolo sebe šířila zářivou radost. Výňatky mohou působit jako litanie sklíčenosti a deprese. Ve skutečnosti tyto výkřiky zoufalství probleskávají v radostných zprávách o Boží pomoci v práci s chudými a praktickým plněním každodenních úkolů.²²⁸

„Jestliže si chtěl vtisknout Tvoje utrpení do mého srdce, je toto odpověď? Jestliže Ti to přinese slávu, jestliže máš jen trochu štěstí z tohoto, jestliže jsou duše přinášeny k Tobě, - jestliže moje utrpení zahání Tvoji žízeň - jsem tu pro Tebe, Pane. S radostí přijímám vše do konce svého života. Budu se vždy usmívat na Tvou skrytou tvář – vždy. (Nedatováno.)“²²⁹

²²⁷ *Život Laických misionářů a misionářek lásky*. s. 13.

²²⁸ HART, A. Mother Teresa : Joy in Darkness. *VJTR* 64 (2000), s. 654.

²²⁹ Tamtéž.

„Byla jsem na pokraji říci – Ne. Bylo to tak strašně těžké – ta strašná touha roste – a já cítím, že se něco ve mně jednoho dne zlomí – a pak ta tma, ta samota, ten strašný pocit samoty. Nebe je uzavřeno ze všech stran. Dokonce ty duše, které mne odtahovaly z domu z Loreta, jako kdyby vůbec neexistovaly – pryč je láska čehokoliv a kohokoliv – a přes to – toužím po Bohu. Chci Ho milovat každou kapkou života, kterou v sobě mám. Chci Ho milovat hlubokou osobní láskou – nemůžu říci, že se nesoustředím – moje mysl a srdce je pořád s Bohem. Jak se Vám musí tahle věc zdát bláhová, protože si to odporuje. Když medituji, tak používám utrpení Kristovo – obávám se, že nemedituji – jen se dívám na Ježíše, jak trpí – a pořád opakuji – 'Nech mě s Tebou sdílet Tvoji bolest!' Když budeš s Ježíšem – sděl mu mojí lásku za mne – protože já toho nejsem sama schopna. (20. 10. 1956)²³⁰

„Nevěděla jsem, že láska může způsobit tolik utrpení – to bylo utrpení z lásky – tohle to je z toužení – bolestí lidskou, ale způsobenou Bohem. Modli se za mne. (6. 11. 1958)²³¹

„Chci Boha celou mou duší – a přesto je mezi námi strašná propast. Už se více nemodlím. Říkám slova našich společných modliteb...a přesto když jsem sama v ulicích – rozmlouvám s Tebou hodiny – Jak jsou tato slova důvěrná – a přesto tak prázdná, protože mne zanechávají daleko od Tebe. (3. 9. 1959)²³²

„Modlete se za mne, otče. Nosím v sobě tolik utrpení – modlete se, abych v tuto hodinu nezavrhovala Boha – nechci to udělat, ale bojím se, že bych mohla. Modlete se za mne. (13. 12. 1959)²³³

„Já vím, že si přeji z celého srdce to, co On si přeje, jak si to On přeje a jak dlouho si to On přeje. Přesto, otče, tato osamělost je těžká. Jediná věc, která zůstává, je toto hluboké přesvědčení, že je to Jeho práce. (18. 5. 1962)²³⁴

²³⁰ HART, A. Mother Teresa : Joy in Darkness. *VJTR* 64 (2000), s. 655.

²³¹ Tamtéž.

²³² Tamtéž.

²³³ Tamtéž.

²³⁴ Tamtéž.

„V mé duši – ani nemohu popsat, jak temné, jak bolestivé, jak strašné... Cítím, jako kdybych se zříkala Boha a přesto největší a nejtěžší věc, kterou musím snášet je ta strašná touha po Bohu. – Modlete se za mne, ať se nestanu Jidášem v této bolestivé temnotě. Ráda bych mluvila – a On, zdá se mi, odebral mi všechnu sílu. Nebudu si ztěžovat. Přijímám Jeho Boží vůli jakkoliv přichází. Jestliže máte čas, tak prosím pište a nevsímejte si toho, že já nemohu – já jsem chtěla mluvit – ale nemohla jsem. (9. 1. 1964)“²³⁵

Dokonce i v nejtěžších chvílích jejího života zůstávalo vždy jedno neměnné a to, že mise jejích sester mezi nejchudšími z chudých je od Boha a pouze pro Něho. V pozdějších letech ve svých dopisech již nepopisuje tuto zdlouhavou zkoušku. Vždy ráda mluvila o Bohu, Ježíši a chudých, ale byla přirozeně rezervovaná co se týče jejího vnitřního života, kromě těch momentů noci, kdy nemohla potlačit výkřik bolesti. Kardinálovi Picachymu se svěřila, jak to bylo bolestivé.

Matka Tereza žádala kardinála Picachyho, aby tyto dopisy zničil. On však její přání nesplnil a naopak je držel ve velké vzácnosti, zřejmě proto, že předvídal, co se stane po její smrti. Ona se však bála, že jestliže dopisy vyjdou na světlo, budou na ni soustřeďovat pozornost. Její zásadní přesvědčení bylo, že práce, která jí byla svěřena byla Jeho, pouze Jeho a ne její. Ona byla, jak opakovaně říkala, pouze „malá tužka“, kterou Bůh používá, když píše Svoji báseň a jestliže by mohl najít osobu menší a více bezcennou než je ona sama, vybral by si ji místo ní.²³⁶

7 SPOLEČENSTVÍ MATKY TEREZY

7.1 Misionářky a Misionáři lásky

Sestry Misionářky lásky se postupně šířily do celého světa. Místo se pro ně našlo i v komunistické Etiopii nebo americkém New Yorku, kde se věnují drogově závislým.

²³⁵ HART, A. Mother Teresa : Joy in Darkness. *VJTR* 64 (2000), s. 655.

²³⁶ Srov. Tamtéž, s. 658.

Jako řeholní rodina tvoří aktivní a kontemplativní sestry jednu kongregaci, zatímco bratři a otcové jsou tři rozdílné kongregace. Všichni se podílejí na charismatu Matky Terezy tišit Boží žížeň po lásce prostřednictvím osobní svatosti a prací pro spásu a posvěcování nejchudších z chudých. Pro všechny sestry, bratry a otce je Matka Tereza „Matkou“. Povoláním každého člena rodiny Misionářů lásky je: „milovat a trpět a zachraňovat duše“.

Misionářky lásky

(Missionaries of Charity)

Matka Tereza založila Misionářky lásky jako odpověď na Kristovu prosbu, aby Ho dávala poznat nejchudším z chudých svou pokornou službou lásky. Zamýšlela ženskou kongregaci a svoji první spolupracovnici získala v březnu 1949. „Malá společnost“ dvanácti sester byla oficiálně založena 7. října 1950.²³⁷

Misionáři lásky – bratři

(Missionaries of Charity Brothers)

V roce 1963 založila Matka Tereza Misionáře lásky - bratry. O dva roky později jezuitský kněz Ian Travers - Ball (bratr Andrew, M.C.) se k bratřím připojil a stal se jejich prvním představeným. Bratři byli oficiálně založeni jako diecézní kongregace r. 1967. Popudem k založení Misionářů lásky byla žádost několika mužů, zda by se mohli připojit ke zbožnému dílu Matky Terezy. Po dlouhých úvahách a modlitbách k tomu dostali požehnání od kalkatského arcibiskupa Henryho D' Souse.²³⁸

Bratři chodí obyčejně oblékáni. Jejich jediným rozpoznávacím znakem je malý kříž připnutý na levé straně hrudi. Svoje poslání vykonávají převážně mezi muži s onemocněním AIDS, malomocnými a alkoholiky.²³⁹

²³⁷ Srov. *Ratolesti vinného kmene*.

²³⁸ Srov. Tamtéž.

²³⁹ Srov. Tamtéž.

Kontemplativní větev Misionářek lásky (contemplative branche of the Missionaries of Charity)

V r. 1976 Matka Tereza začala s kontemplativní větví Misionářek lásky pod vedením sestry Nirmaly, M.C. Jejich poslání je hledat duše nejchudších z chudých prostřednictvím apoštolátu modlitby, zvláště eucharistické adorace a duchovních skutků milosrdenství.²⁴⁰

Misionáři lásky - kontemplativní bratři (Missionaries of Charity Contemplative Brothers)

Jako odpověď na obdobnou touhu mužů po více kontemplativním životě podle charismatu Matky Terezy byli r. 1979 založeni Misionáři lásky - kontemplativní bratři. Pod vedením otce Sebastiana Vazhakaly, M.C., byli kontemplativní bratři formálně zřízeni jako diecézní kongregace v Římě r. 1993.²⁴¹

Misionáři lásky – Otcové (Missionaries of Charity Fathers)

V r. 1984 Matka Tereza založila s otcem Josephem Langfordem Misionáře lásky - Otce. Jejich cílem je konat kněžskou službu pro nejchudší z chudých, duchovní podporu rodině Misionářů a Misionářek lásky a šířit spiritualitu a poslání Matky Terezy. Otcové se stali kongregací diecézního práva v Tijuane v Mexiku r. 1992.²⁴²

7.2 Spolupracovníci

Spolupracovníci Matky Terezy jsou již po celém světě. Někteří z nich se každý měsíc setkávají ke společným modlitbám. Mnoho z nich koná drobná díla

²⁴⁰ Srov. *Ratolesti vinného kmene*.

²⁴¹ Srov. Tamtéž.

²⁴² Srov. Tamtéž.

milosrdenství ubohým lidem. Poskytují jim jídlo, navštěvují je, perou jim oblečení nebo uklízejí v domácnostech. Starým a slabým, jež nemohou sami vyjít z domu, chodí nakupovat. Někteří vypomáhají v domovech důchodců (asistují při večerní a ranní hygieně, potěší je sladkostí nebo s nimi jen tak sedí a drží je za ruku). Jejich mise spočívá v tom, že přináší lidem lásku a úsměv. Takovýmto způsobem může pomáhat každý z nás.²⁴³

Spolupracovníci Matky Terezy (Co - Workers of Mother Teresa)

Od počátku svého díla Matka Tereza vítala a vyhledávala pomoc laických osob. Ti, které ona a její dílo přitahovalo, příležitostně utvořili skupinu nazvanou Spolupracovníci Matky Terezy. Tito muži a ženy různých náboženství, národností a životních osudů se podílejí na záměru Matky Terezy tišit Boží žízeň po lásce a duších snahou dát Mu svoji lásku a přinášet Jeho lásku každému člověku, s nímž přijdou do styku, zvláště nejchudším z chudých a především těm nejpotřebnějším ve vlastní rodině.²⁴⁴

Nemocný a trpící spolupracovník (Sick and Suffering Co - Worker)

Jacqueline de Decker byla mladá Belgičanka pracující v sociální oblasti a r. 1948 během své „pracovní“ návštěvy Indie se dostala k Matce Tereze. Tehdy se Matka Tereza učila základům lékařské péče u sester Medical Mission v Patně v Biharu. Obě ženy k sobě přitahovala společná láska k Ježíši a touha pomáhat chudým. Paní De Decker se chtěla přidat k Matce Tereze, ale vážné zdravotní problémy jí v tom bránily. Když se Jacqueline vrátila do Belgie, Matka Tereza ji prosila, aby se stala jejím „druhým já“, tj. aby s ní byla spojena jako její duchovní sestra a obětovala všechna utrpení Bohu za chudé. Jacqueline přijala úkol šířit tento

²⁴³ Srov. *Ratolesti vinného kmene*.

²⁴⁴ Srov. *Tamtéž*.

apoštolát modlitby a sebeobětování mezi nemocnými a spojovala každou osobu, která se stala „Nemocným a trpícím spolupracovníkem“, s jednou Misionářkou lásky.²⁴⁵

Corpus Christi

(Corpus Christi Movement for Priests)

Matka Tereza měla velkou lásku a úctu ke kněžství. Předtím, než založila Misionáře lásky - Otce, zahájila kněžské hnutí Corpus Christi jako plán života a svatosti za pomoci otce Josepha Langforda. Hnutí Corpus Christi se pak dále šířilo mezi diecézními kněžími po celém světě, dnes pod vedením otce Pascuala Cervery. 6. srpna 2004 byly schváleny jeho stanovy Kongregací pro klérus.²⁴⁶

Účelem hnutí Corpus Christi je umožnit kněžím, aby sdíleli charisma a spiritualitu, které dal Bůh církvi skrze Matku Terezu a rodinu Misionářů a Misionářek lásky. Jejich cílem je usilovat o plnější a věrnější život podle evangelia ve větší prostotě a chudobě ducha. Skrze svoji kněžskou službu mají také dar, že smí tišit Ježíšovu žízeň po duších i žízeň duší po Ježíšově lásce.²⁴⁷

Členové tohoto hnutí se ve svém životě řídí několika zásadami: budou poslušní svých ordinářů, v Eucharistii budou nalézat střed svého života, půjdou všude tam, kde bude „nejnaléhavější potřeba“ jejich kněžské služby, budou připraveni pomáhat a sloužit rodině Misionářů a Misionářek lásky a nejchudším z chudých a svůj život zasvěcují Panně Marii.²⁴⁸

²⁴⁵ Srov. *Ratolesti vinného kmene*.

²⁴⁶ Srov. *Corpus Christi : Kněžské hnutí*.

²⁴⁷ Srov. Tamtéž..

²⁴⁸ Srov. Tamtéž.

Veroničiny přímluvkyně za kněze (Veronica Intercessors for Priests)

Matka Tereza se dále snažila pomáhat kněžím založením Veroničinych přímluvkyň za kněze, což je program duchovní adopce, v němž jeden kněz je podporován modlitbami a obětmi jedné sestry. Program podporují biskupové v celém světě a rozšířil se tak, že zahrnuje mnoho řeholních společností.²⁴⁹

Laičtí misionáři lásky (Lay Missionaries of Charity)

Pod vedením Misionářů lásky - kontemplativních bratří začali v r. 1984 Laičtí misionáři lásky s touhou žít více uspořádaným duchovním životem podle charismatu Matky Terezy. Jedná se o mezinárodní společenství laiků, žijících v manželství i svobodných. Skládají soukromé sliby (manželské) čistoty, chudoby, poslušnosti a horlivé a nezištné služby nejchudším z chudých, žité v souladu se svým životním stavem. Jejich život se vyznačuje modlitbou a duchem radostné oběti ve svých rodinách a uprostřed světa. Jsou úzce spjati s rodinou Misionářek lásky, založených Matkou Terezou z Kalkaty, a jsou k nim duchovně přidruženi.²⁵⁰

Členství v hnutí nesmí rozdělovat nebo odlučovat manželské páry od sebe nebo je oddalovat ze středu rodiny nebo světa. Naopak je zamýšleno jako doplněk, podpora a posila pout svátostného manželství a rodinného života. Znamením zasvěcení je prostý kříž, který obdrží na počátku formačního období a který by měli nosit na srdci nebo na krku.²⁵¹

²⁴⁹ Srov. *Ratolesti vinného kmene*.

²⁵⁰ Srov. *Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky*. s. 7, čl. 5.

²⁵¹ Srov. *Tamtéž*.

ZÁVĚR

Touto prací jsem chtěla poukázat na život Matky Terezy z Kalkaty. Na to, jak i přes veškeré obavy, nesnáze a pochybnosti neztratila odvalu a vydala se plnit Kristovu vůli – tišit Jeho žízeň v nejchudších z chudých. I přesto, že ona, její sestry, bratři a spolupracovníci vykonávají ve své podstatě sociální práci, nejsou sociálními pracovníky, jelikož neslouží chudým pro ně samé, nýbrž Kristu v nich. Jejich práce není tedy pouhá služba lidem, ale prokazováním lásky nadevše milovanému Kristu. To, co je v jejich životě prvotní, je vztah ke Kristu, z něhož čerpají veškerou energii a sílu a teprve potom, co se Jím sami občerství (v Eucharistii, mši svaté, modlitbě, adoraci, ...), mohou jít do ulic sloužit potřebným.

Svou prací jsem chtěla poukázat na to, že i dnes lze řeholní život a křesťanství vůbec, žít ve své radikalitě a tak vydávat svědectví o tom jediném, co má skutečně cenu (srov. L 10,42). A tak život Matky Terezy může být pro mnohé z nás inspirací a povzbuzením na cestě za Pánem.

Ve své práci jsem zcela jistě nepostihla všechny oblasti ze života Matky Terezy a jí započatého díla. Mým cílem bylo především ukázat na osobě Matky Terezy, co je v životě člověka skutečně důležité. V první řadě se tedy jedná o Krista, o osobní a vroucí vztah k Němu. Z toho pak vyplývá láska k bližním, jimiž nejsou míněni pouze naši přátelé, ale všichni lidé bez rozdílu rasy, pohlaví, náboženského vyznání, společenského postavení, ...a služba jim, v níž můžeme zpětně prokazovat lásku Kristu. V našem životě tedy vždy záleží na úmyslu – na motivaci, s jakou všechno budeme dělat.

Ve své práci jsem se zaměřovala především na spiritualitu Matky Terezy, na to, jak chápala své poslání služby potřebným, z čeho čerpala sílu pro svoji misi a nakonec jsem chtěla poukázat na nelehkost jejího duchovního života, jehož značnou část prožívala Matka Tereza v tzv. „temné noci“. Poznatky v těchto oblastech by se jistě daly ještě více prohloubit a upřesnit.

Sestry Matky Terezy, Misionářky lásky, žijí i v naší České Republice a to v Praze a od prosince roku 2006 i v Ostravě. Máme tedy možnost se s nimi setkat, nechat se jimi oslovit a inspirovat a pro ty odvážnější z nás platí i nabídka možnosti

**přiložit ruku k dílu. Neboť „cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných
bratří, mně jste učinili“ (Mt 25,40).**

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Primární literatura

a) publikovaná:

ALLEGRI, R. *Matka chudých Život Matky Terezy z Kalkaty*. 2. vydání. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. ISBN 80-7192-533-0.

Bądź Moim światłem : bł. Matka Teresa z Kalkuty : Oficjalne wydanie z okazji beatyfikacji. Częstochowa: Święty Paweł, 2004. ISBN 83-7168-883-0.

BORGHESE, A. *Błogosławiona Kobieta Matka Teresa z Kalkuty*. Kraków: Wydawnictwo "M", 2003. ISBN 83-7221-403-4.

DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. ISBN 80-7192-956-5.

DOIG, D. *Matka Tereza : Život a dílo*. Praha: ŘÁD.

GAUTHIER, J. *Pragnę : od Małej Teresy do Matki Teresy*. Warszawa: Wydawnictwo Księży Marianów MIC, 2005. ISBN 83-7119-477-3.

CHAVLA, N. *Matka Teresa*. Warszawa: Prószyński i S-ka, 1998. ISBN 83-7180-870-4.

MATKA TEREZA. *Myšlenky na každý den. třetí vydání*. Praha: Nové město, 1997. ISBN 80-86146-00-6.

PAŽITKA, M. *Můj život : Matka Terézia*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2002. ISBN 80-7162-379-2.

SPINK, K. *W ciszy serca : Medytacje i modlitwy Matki Teresy*. Warszawa: Verbinum. Wydawnictwo Księży Werbistów, 1988. ISBN 83-85009-30-2.

STONE, E. M. *Błogosławiona Matka Teresa : życie w miłości*. Kraków: Wydawnictwo WAM, 2003. ISBN 83-7318-255-1.

VAZHAKALA, S. *A Few reflections on Mother's Founding Grace : Jesus' Dialogues and Communications with Mother Teresa : Mother Teresa's Vocation and Mission*.

b) nepublikovaná (pro vnitřní potřebu členů Misionářů lásky):

Constitutions of the Missionaries of Charity.

Corpus Christi : Kněžské hnutí.

Modlitební knížka Misionářek a misionářů lásky a Laických misionářek a misionářů lásky.

Odkaz Matky Terezy.

Ratolesti vinného kmene.

Stanovy a způsob života Laických misionářů lásky.

Život Laických misionářů a misionářek lásky.

Sekundární literatura:

BUOB, H. *Povolání k vydanosti*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. ISBN 80-85527-95-2.

CANTALAMESSA, R. *Chudoba*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. ISBN80-7192-074-6.

CANTALAMESSA, R. *Poslušnost*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1993. ISBN 80-85527-33-2.

DE CHAMBREND, M. *Riženic s Matkou Terezou*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997. ISBN 80-7192-259-5.

Denní modlitba církve. Praha: Česká liturgická komise, 1987.

Kodet, V. *O eucharistii s Vojtěchem Kodetem*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství. ISBN 80-7192-960-3.

KOLODIEJCHUK, F. B. "*Jesus is my All in All*" : *A Novena to Blessed Teresa of Calcutta*. Mother Teresa Center, 2005.

LADAME, J. *Srdce Ježíšovo, srdce plné lásky*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1996. ISBN 80-7192-063-0.

LARRAÑAGA, I. *Ukaž mi svou tvář*. Praha: Paulínky, 2000. ISBN 80-86025-23-3.

MATKA TEREZA Z KALKATY, BRATR ROGER Z TAIZÉ. *Marie matka smíření*. Brno: Cesta, 1991. ISBN 80-85319-19-5.

Novéna k Mary Ward. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. ISBN 80-7192-929-8.

PHILIPPE, J. *Najít si čas pro Boha : Průvodce životem modlitby*. Praha: Paulínky, 2004. ISBN 80-86025-72-1.

HRUDNÍKOVÁ M. (red.) *Řeholní život v českých zemích : Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997. ISBN 80-7192-222-6.

SVATÝ JAN OD KŘÍŽE. *Temná noc*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. ISBN 80-7192-055-X.

Církevní dokumenty:

Apoštolský list Rosarium Virginis Mariae papeže Jana Pavla II. biskupům, kněžím a věřícím o modlitbě svatého růžence. Praha: Sekretariát české biskupské konference, 2002.

Apoštolský list svatého otce Jana Pavla II. biskupům, kněžím a věřícím laikům k Roku eucharistie (říjen 2004 – říjen 2005) Mane nobiscum Domine. Praha: Česká biskupská konference, 2004.

BENEDIKT XVI. *Encyklika Deus caritas est.* Praha: Paulínky, 2006. ISBN 80-86949-03-6.

Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Praha: Česká biblická společnost, 1995. ISBN 80-85810-08-5.

JAN PAVEL II. *Ecclesia de Eucharistia : Encyklika Jana Pavla II. o Eucharistii a jejím vztahu k církvi.* Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2003. ISBN 80-7192-849-6.

JAN PAVEL II. *Familiaris Consortio (O úkolech křesťanské rodiny v současném světě).* Praha : Zvon, 1996. ISBN 80-7113-161-X.

Novo millennio ineunte : apoštolský list papeže Jana Pavla II. na závěr jubilejního roku 2000. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2001.

Dokumenty 2. vatikánského koncilu. 2. vydání. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. ISBN 80-7192-467-9.

Poselství papeže Jana Pavla II. k osmému světovému dni nemocných. Praha: Sekretariát české biskupské konference, 1999.

Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni modliteb za povolání 6. května 2001. Praha: Sekretariát česká biskupské konference, 2001.

Noviny, časopisy:

BAUER, M. TANGHE, O. Chci být Kristovou nevěstou. *Immaculata* 6/1996, roč. V., ISSN 1210-5732.

HART, A. Mother Teresa: Joy in Darkness. *VJTR* 64 (2000).

MALÝ, R. Charitativní pracovnice nebo misionářka? *Immaculata* 6/2003, roč. XII., č. 70, ISSN 1210-5732.

NEUER, J. S. J. Mother Teres's Charism. *VJIR* (2001).

ŻBIKOWSKI, Z. Święta XX wieku. *Życie*, 1997, č. 209.

SEZNAM ZKRATEK

1 J	1. list svatého apoštola Jana
1 K	1. list svatého apoštola Pavla Korint’anům
2 K	2. list svatého apoštola Pavla Korint’anům
2 Tm	2. list svatého apoštola Pavla Timoteovi
Fp	list svatého apoštola Pavla Filipanům
Ga	list svatého apoštola Pavla Galat’anům
J	evangelium podle Jana
Jk	list svatého apoštola Jakuba
Ko	list svatého apoštola Pavla Kolosanům
L	evangelium podle Lukáše
LG	Lumen gentium
M.C.	Missionaries of Charity (Misionářky lásky)
Mk	evangelium podle Marka
Mt	evangelium podle Matouše
PC	Perfectae caritatis
Ř	list svatého apoštola Pavla Římanům
sv.	svatý
Ž	kniha Žalmů

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Modlitby Matky Terezy

Příloha č. 2 – Odkaz Matky Terezy

Příloha č. 3 – Fotografie ze života Matky Terezy

Příloha č. 1

MODLITBY MATKY TEREZY

Modlitba Matky Terezy za kněze²⁵²

Maria, Matko Ježíšova, rozestři plášť své čistoty na naše kněze. Chraň je, ved' je a chovej je ve svém srdci. Bud' jim Matkou, zvlášť když jsou znechuceni a osamělí. Miluj je a pečuj o ně, aby patřili Ježíši úplně. Vždyť jsou tvými syny tak jako Ježíš; uchovej tedy jejich srdce čisté a neposkvrněné. Učiň, ať je jejich mysl naplněna Ježíšem. Vkládej Ježíše stále na jejich rty, aby hříšníkům a všem, které potkávají, nabízeli jen jeho. Maria, Matko Ježíšova, bud' i jejich Matkou, miluj je a přinášej jim radost. Se zvláštní péčí se ujmí kněží nemocných a umírajících a těch, kteří jsou nejvíce pokoušeni. Rozpomeň se, že celé své mládí i stáří, celý svůj život, věnovali službě a všechno dávali Ježíši. Maria, žehnej jim a vyhrad' jim ve svém srdci zvláštní místo. Dej jim kus svého srdce, tak krásného, čistého a neposkvrněného, tak plného lásky a pokory, aby i oni mohli růst do Kristovy podoby. Drahá Maria, dej, ať jsou pokorní jako ty a svatí jako Ježíš. Amen.

Vyzařování Krista²⁵³

Drahý Ježíši, pomáhej nám, ať šíříme tvou vůni všude, kam přijdeme. Tvůj Duch a život ať naplní naše duše. Pronikni celé naše bytosti a tak je ovládni, aby celý náš život vyzařoval jen tebe. Sviť skrze nás a bud' v nás tak, aby každá duše, se kterou se setkáme, mohla pocítit tvou přítomnost v naší duši. Dovol, aby neviděli nás, ale jen tebe, Ježíši! Zůstávej s námi, a my pak začneme zářit, jako záříš ty. Budeme zářit tak, že budeme světlem pro druhé. To světlo, Ježíši, bude zcela od tebe; nic v něm nebude z nás. To ty budeš posílat světlo skrze nás druhým. Dej, ať tě chválíme tak, jak se ti to nejvíc líbí - tím, že všem kolem sebe budeme svítit. Ať o tobě kážeme bez kázání, ne slovy, ale svým příkladem, mocnou silou, vábivým působením toho, co děláme, jasnou a plnou láskou, kterou k tobě chováme ve svém srdci. Amen.

²⁵² *Modlitební knížka Misionářek a misionářů lásky a Laických misionářek a misionářů lásky.*

²⁵³ Tatměž.

Pošli mi někoho, koho bych mohla milovat²⁵⁴

Pane, když mám hlad, pošli mi někoho, kdo potřebuje najíst;
když mám žízeň, pošli mi někoho, kdo potřebuje napít;
když je mi zima, pošli mi někoho, kdo potřebuje zahřát;
když jsem rozladěná, pošli mi někoho, komu je třeba útěchy;
když se můj kříž stane nesnesitelně těžký, nauč mě sdílet kříž toho druhého;
když jsem chudá, ved' mě k někomu, kdo je potřebný;
když nemám čas, pošli mi někoho, komu bych mohla na chvíli pomoci;
když jsem pokořena, dej, abych měla někoho, jehož bych mohla chválit;
když jsem bez odvahy, pošli mi někoho, kdo potřebuje, abych mu dodala odvahy;
když potřebuji, aby mne druzí chápali, pošli mi někoho, kdo potřebuje, abych ho chápala já;
když potřebuji, aby mi druzí věnovali pozornost, pošli mi někoho, jemuž bych se mohla věnovat já;
když myslím jenom na sebe, připoutej mou pozornost k někomu jinému.

Modlitba za každodenní práci²⁵⁵

Pane, ve tvých rukou je zdraví člověka, poklekám před tebou,
protože od tebe pochází každé dobré a dokonalé obdarování.
Prosím tě: dej mi zručnost,
dej jasnozřivost mé mysli,
dej zdvořilost a chápavost mému srdci.
Dopřej mi přímou úmyslů a sílu k tomu,
abych dokázala nést alespoň část břemen
těchto ubohých trpících, a přesto doufajících lidí.
A dopřej mi také, abych dovedla svou práci k cíli.
Odstraň z mého srdce každou vinu a veškerý vzdor,
abych tak s dětskou vírou mohla v tebe pevně doufat. Amen.

²⁵⁴ DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 144 – 145.

²⁵⁵ Tamtéž, s. 147 – 148.

Úkon lásky²⁵⁶

Hospodine,

věříme, že ty jsi zde přítomen;

celým svým srdcem a celou svou duší tě milujeme,

protože ty jsi hoden veškeré naší lásky.

Toužíme tě milovat tak, jako tě milují blažení v nebi.

Klaníme se všem záměrům tvé svaté Prozřetelnosti

a zcela svobodně se svěřujeme do tvé svaté vůle.

Z lásky k tobě milujeme také svého bližního jako sebe.

Upřímně odpouštíme těm, kdo nás zranili.

A prosíme o odpouštění všechny ty,

které jsme zranili my sami. Amen.

²⁵⁶ DI LORENZO, M. *Matka Tereza – zář lásky*. s. 148.

Příloha č. 2

ODKAZ MATKY TEREZY²⁵⁷

+LDM

Varanásí, 25. března 1993

Moje nejdražší děti – sestry, bratři a otcové, protože tento dopis bude velmi osobní, chtěla jsem ho napsat vlastní rukou – ale mám toho mnoho co říci. A tak i když není napsán Matčinou rukou, přesto vychází z Matčina srdce.

Ježíš chce, abych vám znovu řekla, zvláště v tomto Svatém týdnu, jak má pro každého z vás mnoho lásky – nikdo z vás si to neumí představit. Znepokojuji se, že někteří z vás se dosud s Ježíšem skutečně nesetkali – tváří v tvář - ty a Ježíš sám. Můžeme trávit čas v kapli – ale viděl jsi očima své duše, jak na tebe hledí s láskou? Znáš skutečně živého Ježíše – ne z knih, ale tak, že jsi s ním ve svém srdci? Zaslých jsi ta slova lásky, jimiž k tobě promlouvá? Pros o tu milost, touží ti ji dát. Dokud nebudeš Ježíše slyšet v mlčení svého srdce, nebudeš schopen slyšet, jak říká „Žízním“ v srdcích chudých lidí. Nikdy se nevzdávej tohoto každodenního důvěrného setkání s Ježíšem – skutečnou živou osobou, a ne jen nějakou ideou. Jak bychom mohli strávit jediný den, aniž bychom naslouchali Ježíšovu „Miluji tě“ – to je nemožné. Naše duše to potřebuje stejně, jako tělo potřebuje dýchat vzduch. V opačném případě je naše modlitba mrtvá – rozjímání je jen přemýšlením. Ježíš chce, abyste mu každý naslouchal, když mluví v tichu tvého srdce.

Dávejte si pozor na to, co může tomuto osobnímu styku s živým Ježíšem bránit. Dábel se může snažit zneužívat životních zranění a někdy našich omylů, aby ti vnutil pocit, že není možné, aby tě Ježíš skutečně miloval, aby se s tebou skutečně spojil. Toto nebezpečí ohrožuje nás všechny. Je to tak smutné, vždyť Ježíš touží a čeká, aby ti mohl říci právě opak. Nejen že tě miluje, ale mnohem víc – on po tobě touží. Chybíš mu, když k němu nepřijdeš blíž. Žízni po tobě. Miluje tě stále, i když se toho necítíš hoden. Když tě nepřijímají druzí, dokonce když někdy nepřijímáš sebe sama – on tě přijímá vždycky. Moje děti, aby vás Ježíš miloval, nemusíte být jiní. Jen věřte – máte pro něj cenu. Všechno, čím trpíte, mu přineste k nohám – a jen otevřete

²⁵⁷ *Odkaz Matky Terezy.*

své srdce, aby vás miloval tak, jak jste. O ostatní se postará on. Ve své mysli všichni víte, že vás Ježíš miluje – ale v tomto dopise se Matka spíš chce dotknout vašeho srdce. Ježíš chce probudit naše srdce, abychom nepřišli o svoji první lásku, zvláště v budoucnosti, až vás Matka opustí. Proto vás prosím, čtěte si tento dopis před Nejsvětější svátostí - tam jsem ho také psala - , aby sám Ježíš mohl mluvit ke každému z vás osobně.

Proč Matka tyto věci říká? Když jsem si přečetla list Svatého Otce o „Žízním“, byla jsem tak pohnutá – nedokážu vypovědět, co jsem cítila. Díky jeho listu jsem si jako nikdy předtím uvědomila, jak nádherné máme povolání. Jak obrovskou má k nám Bůh lásku, když si vyvolil naši Kongregaci, abychom tišili Ježíšovu žízeň po lásce, po duších – a tak nám daroval v církvi zvláštní místo. Zároveň připomínáme Jeho žízeň světa; zapomínalo se totiž na ni. Napsala jsem Svatému Otci, abych mu poděkovala. List Svatého Otce je znamením pro celou naši Kongregaci, abychom do této Ježíšovy žízně po každém z nás víc pronikali. Pro Matku je to také znamení, že nastala chvíle, kdy mám o daru, který mi Bůh dal 10. září, mluvit veřejně, abych nejlépe, jak umím, vysvětlila, co pro mě znamená Ježíšova žízeň.

Ježíšova žízeň je pro mě něco důvěrného – proto jsem až dosud pocítovala ostych hovořit vám o 10. září – chtěla jsem to udělat jako Panna Maria, která „všechny ty věci uchovávala ve svém srdci“. Proto Matka tolik nemluvila o „Žízním“, především na veřejnosti. Přesto ale Matčiny dopisy a instrukce tam vždy směřují – ukazují, jakým způsobem tišit jeho žízeň modlitbou, důvěrným vztahem k Ježíši, žitím našich slibů – zejména našeho čtvrtého slibu. Mně je to tak jasné – všechno u M.C. existuje jen za tím účelem, abychom tišili Ježíšovu žízeň. Jeho slova na zdi každé M.C. kaple nepatří jen minulosti, ale ožívají zde a dnes, jsou řečena tobě. Věříš tomu? Jestliže ano, pak uslyšíš, budeš cítit jeho přítomnost. Ať se stanou tak důvěrnými každému z vás jako Matce – to bude největší radost, jakou mi můžete dát. Matka se bude snažit vám pomoci pochopit – ale musí to být sám Ježíš, kdo vám řekne „Žízním“. Poslouchejte své vlastní jméno. Ne jednou. Každý den. Když budete naslouchat ve svém srdci, uslyšíte, budete rozumět.

Proč říká Ježíš „Žízním“? Co to znamená? Je velmi těžké to vyjádřit slovy. Zapamatujte-li si něco z Matčina dopisu, zapamatujte si toto: „Žízním“ je něco

mnohem hlubšího, než Ježíšovo „Miluji tě“. Dokud nebudeš vědět hluboko v nitru, že Ježíš po tobě žízni – nemůžeš začít poznávat, kým chce pro tebe být. Nebo kým chce, abys byl ty pro něho.

A srdcem a duší M.C. je jenom toto: žízeň Ježíšova Srdce skrytá v chudých. To je pramen každé složky života M.C. Tím je dán náš cíl, náš čtvrtý slib, duch naší Kongregace. Jediný účel, proč Kongregace existuje, je tišit žízeň živého Ježíše uprostřed nás. Může každý z nás říci o sobě, že je to jediným důvodem našeho života? Ptej se sebe sama: změnilo by se nějak mé povolání, můj vztah k Ježíši, má práce, kdyby Ježíšova žízeň už dál nebyla naším cílem, kdyby už nebyla na stěně v kapli? Změnilo by se něco v mém životě? Pociťoval bych ztrátu? Zkoumejte se poctivě a ať je to pro každého testem, aby viděl, zda Ježíšova žízeň je skutečností, něčím živým – a ne jen nějakou ideou.

„Žízním“ a „Pro mě jste to učinili“ – stále mějte na paměti, že je vždycky třeba spojovat toto dvojí, prostředky s cílem. Co Bůh spojil, ať nikdo nerozděluje. Nepodceňujte naše praktické prostředky – práci pro chudé, ať je jakkoli malá nebo nízká- ty činíš z našeho života něco krásného pro Boha. To jsou ty nejvzácnější Boží dary naší Kongregaci – Ježíšova skrytá přítomnost v takové blízkosti, že jsme schopni se ho dotýkat. Bez práce pro chudé cíl umírá – Ježíšova žízeň jsou pouhá slova beze smyslu, bez odpovědi. Když se obojí spojí, pak naše M.C. povolání zůstane živé a skutečné, jak to žádala Panna Maria.

Pečlivě si vybírejte kazatele pro duchovní obnovy. Ne všichni chápou našeho ducha správně. Mohou být svatí a vzdělaní, ale to neznamená, že mají stavovskou milost našeho povolání. Když vám budou říkat něco jiného, než co Matka píše v tomto dopise, prosím vás, neposlouchejte to a nebo se nenechte zmást. Ježíšova žízeň je ohniskem všeho, co je M.C. Církev to potvrzuje znovu a znovu. – „Naše charisma je tišit Ježíšovu žízeň po lásce a duších – práci pro spásu a posvěcování nejchudších z chudých.“ Nic jiného. Nic dalšího. Dělejme všechno pro to, abychom tento Boží dar pro naši Kongregaci uchránili.

Věřte mi, moje drahé děti, - věnujte hodně pozornosti tomu, co vám teď Matka říká – jenom Ježíšova žízeň, když jí budete naslouchat, pociťovat ji, odpovídat jí

celým svým srdcem, uchová Kongregaci při životě, až vás Matka opustí. Když toto bude vaším životem, všechno bude v pořádku. A i když vás Matka opustí, Ježíšova žízeň vás nikdy neopustí. Ježíše žíznícího v chudých budete mít vždycky s sebou.

Proto chci, aby Aktivní sestry a bratři, Kontemplativní sestry a bratři a Otcové jste si v tišení Ježíšovy žízně pomáhali navzájem svými zvláštními dary – podporujte se, doplňujte jeden druhého a společně naplňujte tuto vzácnou milost jako jedna rodina s jedním cílem a účelem. Nevylučujte z toho Spolupracovníky a Laické misionářky a misionáře – je to i jejich povolání, pomozte jim ho poznávat.

Protože první povinností kněží je kazatelská služba, prosila jsem před několika lety naše Otce, aby začali mluvit o „Žízním“, aby pronikli hlouběji do toho, co Bůh daroval Kongregaci 10. září. Cítím, že Ježíš to po nich chce, i do budoucna – modleme se tedy, aby Panna Maria je uchovávala v této zvláštní součásti jejich čtvrtého slibu. Panna Maria v tom pomůže nám všem, protože ona byla první osoba, která slyšela Ježíšovo zvolání „Žízním“, spolu se sv. Janem a jsem si jistá, že i s Marií Magdalénou. Protože ona byla tam na Kalvárii, ví, jak skutečná, jak hluboká je jeho touha po vás a po chudých. Víme to? Cítíme to jako ona? Proste ji, aby vás učila – vy i celá Kongregace jste její. Jejím úkolem je uvést vás, jako Jana a Magdalénu, tváří v tvář s láskou do Srdce ukřižovaného Ježíše. Panna Maria kdysi naléhavě žádala Matku, nyní Matka jejím jménem naléhavě žádá vás – „naslouchejte Ježíšově žízni.“ Ať je pro každého tím, co Svätý Otec řekl ve svém listě – slovem života.

Jak se přiblížíte k Ježíšově žízni? Je jen jedno tajemství – čím blíže přijdeš k Ježíši, tím lépe poznáš jeho žízeň. „Čiňte pokání a věřte“, říká nám Ježíš. Proč máme činit pokání? Litovat svého nezájmu, tvrdosti svého srdce. V co máme věřit? Ježíš žízní i dnes, v tvém srdci a v chudých – On zná tvoji slabost, chce jen tvou lásku, chce jen příležitost, aby tě mohl milovat. On není svázán časem. Kdykoli se k němu přiblížíme, stáváme se společníky Panny Marie, sv. Jana, Magdalény. Naslouchejte mu. Slyšte svoje vlastní jméno. Učiňte moji i vaši radost úplnou.

Modleme se.

Ať vám Bůh žehná.

M. Teresa M.C.

FOTOGRAFIE ZE ŽIVOTA MATKY TEREZY

Rodina Bojaxhiu v roce 1925.

Zleva: Lazar, Ganxhe (budoucí Matka Tereza), maminka Drane a Age.

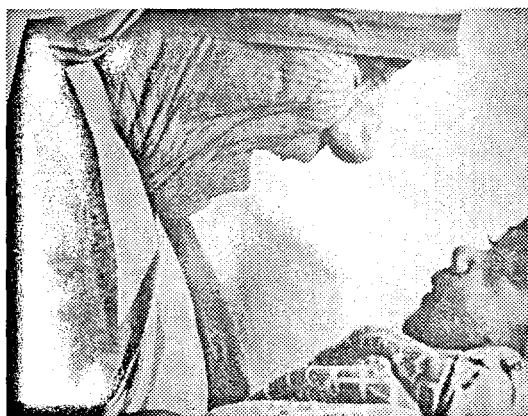
Agnes v r. 1929
co by mladá novicka.

Matka Tereza v roce 1946
jako loretánská sestra.

Matka Tereza – ochránkyně lidského života.

Setkání Matky Terezy s papežem Janem Pavlem II.

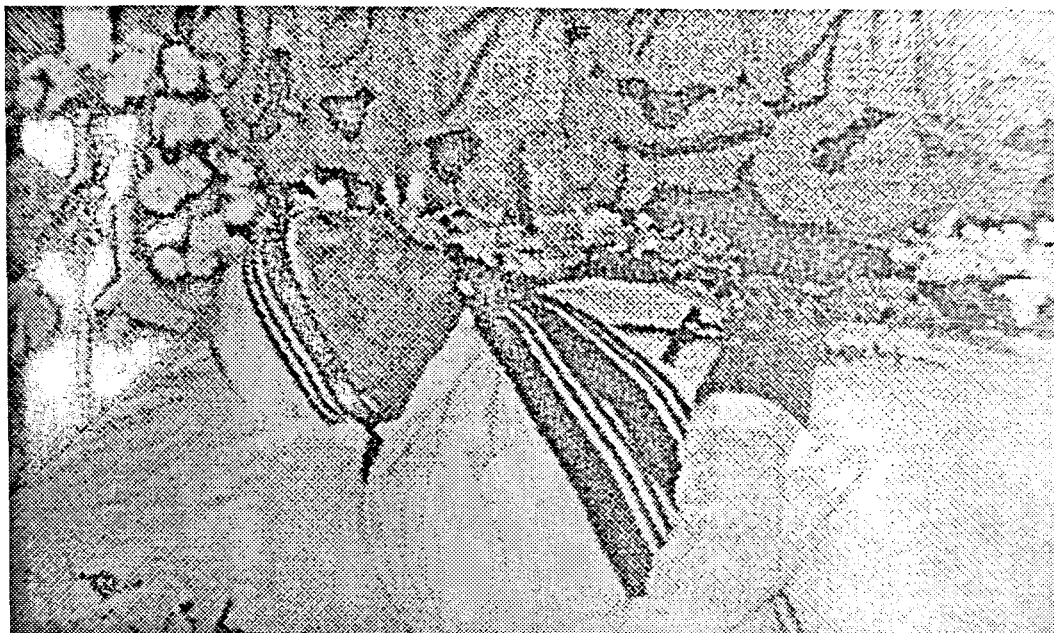
10. 12. 1979 Matka Tereza v Oslu vyznamenána Nobelovou cenou za mír.

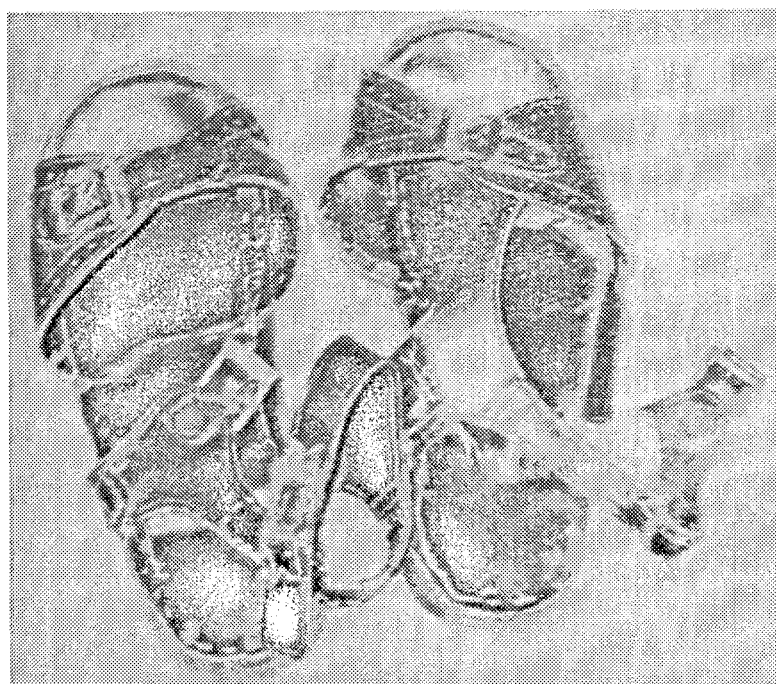
S bratrem Rogérem z Taizé.

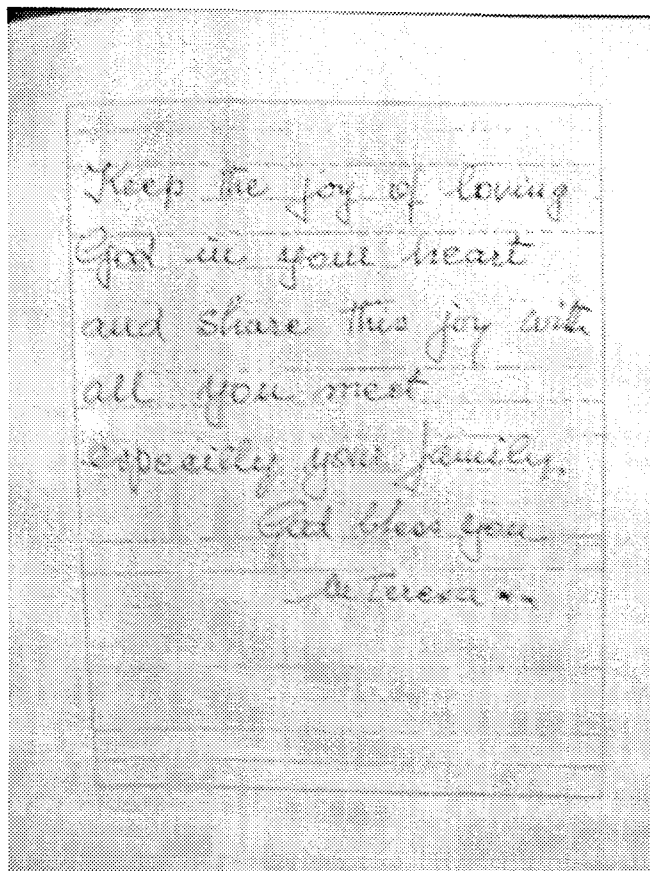

Pohřeb Matky Terezy 13.9.1997.

Sandály Matky Terezy.

²⁵⁸ Zachovávej v srdci radost milující Boha a rozděľuj se s tou radostí se všemi lidmi, které potkáš, zvláště se svojí rodinou.

Ať ti Bůh žehná

Matka Teresa M.C.

ABSTRAKT

KROUPOVÁ, M. *Matka Tereza – služba nejchudším z chudých*. České Budějovice 2007. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky. Vedoucí práce Dr. V. Kročil.

Klíčové pojmy: „žízním“, služba nejchudším z chudých, Boží prozřetelnost, láska, modlitba, radost

Práce pojednává o osobě Matky Terezy z Kalkaty a její odpovědi na Kristovu výzvu: „Žízním.“ Matka Tereza, i přes veškeré překážky, se vydává odvážně plnit Kristovu vůli. Zakládá novou kongregaci sester Misionářek lásky, jejichž posláním je tišit Kristovu žízeň službou nejchudším z chudých. Celý jejich život je naplněn láskou, modlitbou a radostí. Veškerou svoji sílu čerpají z Krista (z Eucharistie, mše svaté, adorace, modlitby). Panna Maria, pro svou službu u sv. Alžběty, se pro ně stává největším vzorem služebnice.

Přesto, že většinu duchovního života Matky Terezy zahaluje tzv. „noc temná“, miluje Ježíše nadevše a je ochotna pro Něho udělat cokoliv. Dílo započaté Matkou Terezou se stále šíří do celého světa.

ABSTRACT

KROUPOVÁ M. *Mother Theresa – Service to Christ through the Help to the Poorest of the Poor*. České Budějovice 2007. Thesis. South Bohemian University in České Budějovice. Theological faculty. Department of Church History and Patrology. Thesis Leader: Dr. Vlastimil Kročil.

Key words: „I thirst“, help to the poorest of the poor, God’s providence, love, prayer, joy

The thesis is written on the personality of the Mother Theresa and her answer to Christ’s appeal: „I thirst“. Mother Theresa despite all possible obstructions goes courageously on to fulfill Christ’s will. She lays the foundations of the new congregation of sisters the Missionaries of Charity. Their mission is to soothe Christ’s thirst through the help to the poorest of the poor. Their whole life is filled with love and charity, prayer and joy. They draw their strength from Christ (from the Eucharist, the mass, the adoration, the prayer). The example of Virgin Mary’s service to St. Elizabeth is the highest ideal of a servant for them.

Although most of the spiritual life of Mother Theresa is veiled by so called „the night of the dark“, she loves Jesus above all and she is ready to do anything for him. The work started by Mother Theresa still expands into the whole world.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
TEOLOGICKÁ FAKULTA
knihovna
Kněžská 8
370 01 České Budějovice